

൭൫൭

സംഗ്രഹിതവൃക്ഷം

PART III.

K. V. M.

PRESENTED BY:

SRI M. K. VASUDEVAN NAIR

MANIYARA VEEDU

MALAYINKIL

സാഹിത്യപുരകം

PART III.

സാഹിത്യ

ഗ്രന്ഥകർതാവ്:

കെ. വാസുദേവൻമൂസ്സ്.

കൊച്ചി മലയാളഭാഷാപരിഷ്കരണക്കമ്മിറ്റി വധിതർ.

Publisher

M. M. Lona,

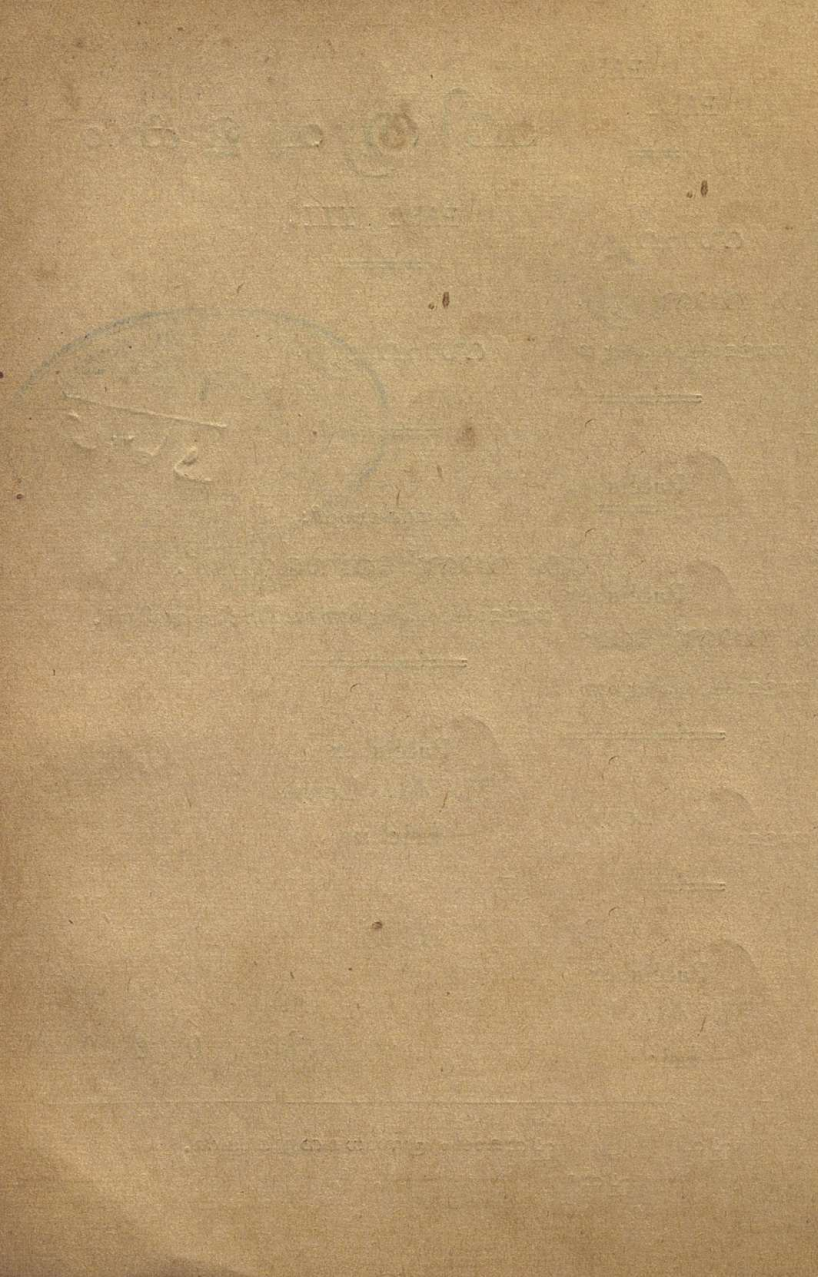
Trichur.

1113.

5

വില 0 6 0

പകുപ്പുകൾ പ്രസാധകനുള്ളതാകുന്നു.

PRESENTED BY:
 SRI M. K. VASUDEVAN NAIR
 MANIYAKA VEEDU
 MALAYINKIL

മൂന്നാംഭാഗം - സാഹിത്യം

ഫ. പാലിഭാഷ 9675

ഇന്ത്യാരാജ്യത്തു ബുദ്ധമതം പ്രചരിക്കുവാൻ തുടങ്ങിയ കാലത്ത്, ആ മതത്തിന്റെ പ്രചാരകനായ സത്യാസിമാരുടെ ഇടയിൽ നടപ്പുണ്ടായിരുന്നതും, അന്നുണ്ടായിരുന്ന ആയുസ്കാരക്കാരിൽ ഭൂരിപക്ഷം ജനങ്ങൾ സംസാരിച്ചിരുന്നതും ആയ ഒരു ഭാഷയാണ് പാലിഭാഷ. അക്കാലത്ത് ഇന്ത്യാരാജ്യത്തിന്റെ പല ഭാഗങ്ങളിലും ലങ്കാദീപിലും (Ceylon) തമിഴിയിലുള്ള ആളുകളിൽ അധികഭാഗക്കാർ ഈ ഭാഷ അറിയാമായിരുന്നു എന്നു വിചാരിക്കുവാൻ വഴിയുണ്ട്. പാലി=സമൃദ്ധം (ജനസമൃദ്ധം); അവരുടെ ഭാഷ പാലിഭാഷ; എന്നുള്ള അർത്ഥപ്രകാരം, അധികജനങ്ങൾ സംസാരിച്ചിരുന്ന ഭാഷയാകുകൊണ്ടാണ് ഇതിന്നു 'പാലിഭാഷ' എന്നു പേരു സിദ്ധിച്ചത്. മറ്റുള്ള പല മതങ്ങളിലേക്കാൾ എത്രയോ അധികം ഗ്രന്ഥസംഖ്യയുള്ള ബുദ്ധമതത്തിലെ പ്രധാനപ്പെട്ട സകല ഗ്രന്ഥങ്ങളേയും രചിച്ചിട്ടുള്ളത് ഈ ഭാഷയിലാണ്. സംസ്കൃതഭാഷയിൽതന്നെ ബുദ്ധമതസിദ്ധാന്തങ്ങളെ വിവരിക്കുന്ന ഗ്രന്ഥങ്ങൾ വളരെ കുറവാണ്. വേറെ വല്ല ഭാഷകളിലും ബുദ്ധമതക്കാരുടെ ഗ്രന്ഥങ്ങൾ ഉണ്ടായിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ അവ അച്ചാച്ഛിന്നകാലങ്ങളിൽ നി

മിക്കപ്പെട്ടവയുമാകുന്നു. ബുദ്ധമുനിയുടെ കാലത്തും അതിന്നടുത്ത കാലങ്ങളിലും എഴുതിയ മിക്കഗ്രന്ഥങ്ങളും— ഇന്ത്യയിലും ലങ്കാദീപിലും ഉണ്ടാക്കപ്പെട്ട ഗ്രന്ഥങ്ങൾ പ്രത്യേകിച്ചും— പാലിഭാഷാമയങ്ങൾ തന്നെയാകുന്നു. ബുദ്ധമതത്തെ പണ്ടെ ശരിയായി ഗ്രഹിക്കേണമെന്നു വിചാരിക്കുന്നവർക്കു ഈ ഭാഷയുടെ ജ്ഞാനം കഴിച്ചുകൂടാത്തതുമാണ്.

പാലിഭാഷ സംസ്കൃതത്തോടു വളരെ അടുപ്പമുള്ളതും സംസ്കൃതത്തെ അനുസരിച്ചിട്ടുള്ളതും ആയ ഒരു ഭാഷയാകുന്നു. സംസ്കൃതത്തിന്റെ താവഴിയിൽപ്പെട്ട പതിനെട്ടു പ്രാകൃതഭാഷകളിൽ മാഗധി എന്നോ ശ്രാവസ്തി എന്നോ പേരുള്ള ഒരു ജാതി പ്രാകൃതംതന്നെയാണ് ഈ ഭാഷ. നാടകങ്ങളിലും മറ്റും കാണുന്ന പ്രാകൃതത്തേക്കാൾ ഈ ഭാഷയിലെ ശബ്ദങ്ങൾക്കും വാക്യങ്ങൾക്കും സംസ്കൃതത്തോടു അധികം സംബന്ധമുള്ളതുകൊണ്ട്, സാധാരണ പ്രാകൃതസ്ഥിതിയിൽനിന്നു കുറെ ഉയർന്ന ഒരു പദവി ഇതിന്നു കൊടുക്കാവുന്നതാണ്. സംസ്കൃതത്തിൽനിന്നു ആകൃതിയിലും അർത്ഥത്തിലും ഒരു വ്യത്യാസവും ഇല്ലാത്തതായിത്തന്നെയും പല ശബ്ദങ്ങൾ പാലിയിൽ കാണുന്നുണ്ട്. പാപം, സുഖം, കല്യാണം, പണ്ഡിതൻ, ബാലൻ, ഇന്ദ്രിയം, ദാരു, സാരഥി ഇത്യാദി ശബ്ദങ്ങൾ സംസ്കൃതത്തിലും പാലിയിലും ഒരുപോലെ തന്നെയാകുന്നു. വേറെ ചില ശബ്ദങ്ങൾ സംസ്കൃതത്തിൽനിന്നു പാലിയിലേക്കു വരുമ്പോൾ അല്പമാൺ വികാരത്തെ പ്രാപിക്കുന്നതായിട്ടും കാണുന്നുണ്ട്. എന്നാൽ, ആ ശബ്ദങ്ങൾതന്നെ പ്രാകൃതഭാ

ഷയിലേക്കു പകരുമ്പോൾ വരുന്ന അംഗവൈകല്യത്തേ
 ക്കാൾ ഈ വികാരം അല്പമാണെന്നും. സംസ്കൃതത്തിലെ
 'സ്ഥവീര'ന്റെ കടമറിച്ച് 'മേര'നാക്കിട്ടാണ് പാലിഭാ
 ഷക്കാർ ചെയ്തതെന്നത്. പ്രാകൃതക്കാരാണെങ്കിൽ ഇതി
 ന്റെ ആദ്യക്കാരം തീരെ മാറിപ്പോകയും. 'കൃതപാ' എന്ന
 പൂർവ്വകാലക്രിയയെ 'കരിയ' എന്നാക്കിയ പ്രാകൃതക്കാരു
 ടെ ധൈര്യം പാലിയിലെ പണ്ഡിതന്മാർക്കില്ല. അവർ,
 കകാരോപരിയുള്ള ജകാരത്തിന്നു ഭംഗം വരുത്തിട്ടെങ്കിലും
 'കൃതപാ' എന്നതിന്റെ ഭംഗി വിടാതെ കാക്കുന്നുണ്ട്.
 'സാത്ഥ'ത്തെ സംബന്ധിച്ചേടത്തോളം പ്രാകൃതക്കാർക്കും
 പാലിക്കാർക്കും പ്രത്യേകിച്ചൊരു സ്വാതന്ത്ര്യം ഇല്ല; രണ്ടു
 കൂടരും 'സാത്ഥം' എന്നതന്നെയാണ് പറയുന്നത്. ഇ
 ണ്ണിനെ നോക്കുന്നതായാൽ പാലിയിലുള്ള മിക്ക ശബ്ദ
 ങ്ങൾക്കും പ്രാകൃതശബ്ദങ്ങൾക്കെന്നപോലെ മൂലം സംസ്കൃ
 തം തന്നെയാണെന്നു കാണാം. ചില ദിക്കിൽ അക്ഷര
 ക്രമത്തിന്ന് അല്പാല്പം വ്യത്യാസം വരുന്നതിന്നു കാരണം
 ഉച്ചാരണത്തിലുള്ള വൈകല്യം മാത്രമാകുന്നു. ധമ്-ധ
 മ, കമ്-കമ്മ, പൃ-പു, ഭവ്-ഭവ, ഭവ്-ഭവ, വണ്-വണ്, മി
 ത്ര-മിത്ത, ആത്മാ-അത്താ, രാജ-ഭവ, ഷഷ്ഠ-ഛട്ടോ,
 ഇത്യാദി ശബ്ദങ്ങളിൽ പൂർണ്ണാച്ചാരണമായ സംസ്കൃതശ
 ബ്ദങ്ങൾക്കു പാലിഭാഷാസംക്രമത്തിൽ അക്ഷരാവയവങ്ങ
 ലിൽ കുറച്ചുതെങ്കിലും കുറവു വൈകല്യം വരുന്നതല്ലാതെ,
 ശബ്ദങ്ങൾതന്നെ തിരിച്ചറിയുവാൻ പാടില്ലാത്തവിധം
 ഭേദപ്പെടുകയോ അർത്ഥത്തിന്നു വല്ല വ്യത്യാസവും വരുക
 യോ ചെയ്യുന്നില്ല.

മേൽക്കാണിച്ച ഉദാഹരണങ്ങൾ സംസ്കൃതത്തോട് ഏറ്റവും പൊരുത്തമുള്ള പാലിശബ്ദങ്ങളെപ്പറ്റിയാണ്. ഇതുപോലെതന്നെ, സംസ്കൃതത്തോട് എത്രയോ അകന്ന ഒരു ചാമ്യ മാത്രമുള്ള ചില ശബ്ദങ്ങളുണ്ട്. പക്ഷെ അവയുടെ മൂലംതന്നെ സംസ്കൃതമല്ലെന്നു തോന്നത്തക്കവിധം ആ വക ശബ്ദങ്ങളും വ്യത്യാസപ്പെടുത്തില്ല.

ഉദാഹരണം:—

സംസ്കൃതം	പാലി.
സമൃക്	സമ്മാ
ഭൃഷ	ഭോയ്യ
വൃഷ്ടി	വുട്ടോ
അമൃത	ഹരം

ഇത്യാദി.

ഇപ്രകാരം, പാലിഭാഷയിലുള്ള ശബ്ദങ്ങൾക്കു സംസ്കൃതശബ്ദങ്ങളോട് അടുത്തിട്ടല്ലെങ്കിൽ അകന്നിട്ടെങ്കിലും ആരാര്യം അപലപനീയമല്ലാത്തതായ ഒരു സംബന്ധം എവിടേയും ഉള്ളതായിക്കാണാം. സാധാരണ നാമങ്ങൾക്കുള്ളതുപോലെ ക്രിയാപദങ്ങൾക്കും ഈ സംബന്ധം ഉണ്ട്. ക്രിയാപദങ്ങളെല്ലാം പ്രാകൃതത്തിലെന്നപോലെ ഈ ഭാഷയിലും പരസ്പരപദമായിട്ടാണ് പ്രയോഗിക്കുക പതിവ്; ആത്മനേപദത്തിന്ന് ഈ ഭാഷയിൽ പ്രവേശം തന്നെ ലഭിച്ചിട്ടില്ല. ക്രിയാപദഘടിതങ്ങളായ പാലിവാക്യങ്ങൾക്കു സംസ്കൃതവാക്യങ്ങളോടു എത്രമാത്രം യോജിപ്പുണ്ടെന്നു പരീക്ഷിച്ചു നോക്കുക:—

‘ധീരോ ബാലേ അവൈഷഖതി’

‘അപ്പമാദേന മഖവാ ദേവാനം സൈന്താംഗതോ’

‘അത്താണം ഉപമം കൃതപാ ന ഹന്വേത്യ ന ഘാതയേ.’

ഈ പാലിവാക്യങ്ങൾക്കു ശരിയായ സംസ്കൃതം:—

‘ധീരോ ബാലാനവേഷതേ’

‘അപ്രമാദേന മഘവാ ദേവാനാം ശ്രേഷ്ഠതാം ഗതഃ’

‘ആത്മാനമുപമാം കൃതപാ ന ഹന്വാന ഘാതയേൽ.’

എന്നാണ്.

ഇത്രയും പ്രസ്താവിച്ചതിൽനിന്നു, പാലിഭാഷ സംസ്കൃതത്തിൽനിന്നു തീരെ വ്യതിരിക്തമായ ഒരു ഭാഷയല്ലെന്നും, പരിഷ്കൃതസമുദായക്കാരുടെ വ്യവഹാരത്തിൽനിന്നും സംസ്കൃതവ്യാകരണപദ്ധതിയിൽനിന്നും ഭ്രംശിക്കുവാൻ ഇതിന്നു വലുതായ ഉച്ചാരണഭാഷ സംഭവിച്ചുവെന്നുള്ളതു എന്നും സിദ്ധമായി. ബുദ്ധമനിയുടെ അന്താരകാലത്ത്, മഗധം മതലായ ഭിക്കുകളിൽ ഇതു നാട്ടുഭാഷയായി ഉപയോഗിച്ചിരുന്നു. പണ്ഡിതന്മാർ ഗ്രന്ഥനിർമ്മാണത്തിന്നും മാരം ഇതിനെ അംഗീകരിച്ചിരുന്നതുമില്ല. പണ്ഡിതസമാജക്കാരുടെ അനാദരത്തിന്നു പാത്രമായ ഈ ഭാഷയെ ബുദ്ധമനിയും അദ്ദേഹത്തിന്റെ അനുഗാമികളും എടുത്തു പെരുമാറുവാൻ പൂർപ്പെട്ടത് ഈ ഭാഷയുടെ സൗഷ്ഠവം വിചാരിച്ചിട്ടല്ല. ബുദ്ധമനിയുടെ സിദ്ധാന്തപ്രകാരമുള്ള നവീനമതത്തിലെ തത്വങ്ങളെ ബഹുജനങ്ങൾക്കറിയിക്കുവാനുതകുന്നതായ ഒരു ഭാഷ വേണമെന്നു അവർക്കുഗ്രഹമുണ്ടായിരുന്നില്ല. ബുദ്ധമനിയാൽ ആദരിക്കപ്പെട്ടതോടുകൂടി പാലിഭാഷയ്ക്കു ശക്തി വലിയ്ക്കയും, അതിൽ അനേകം ഗ്രന്ഥങ്ങൾ ഉണ്ടായിത്തീരുകയും ചെയ്തു.

ബുദ്ധമതക്കാരുടെ ഗ്രന്ഥങ്ങൾ മിക്തം ഈ ഭാഷയിലാണ് നിർമ്മിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ളതെന്ന് ആദ്യം പറഞ്ഞുവല്ലോ. മനുഷ്യജീവിതത്തിന്റെ പരമമായ ഉൽക്കണ്ഠ, മനുഷ്യജനം സിദ്ധിച്ചാൽ ചെയ്യതീർക്കേണ്ടതായ കടപ്പാടുകൾ, അതുകളുടെ വിധികൾ, വണ്ണസംസ്കാരങ്ങൾ, ആശ്രമധർമ്മങ്ങൾ മുതലായ സാധാരണ മതസിദ്ധാന്തങ്ങളെ എത്രയും ഭംഗിയായും സ്വാഭാവികതയോടുകൂടിയും വാചരിക്കുന്നതായ പല ഗ്രന്ഥങ്ങളും ഈ ഭാഷയിലുണ്ട്. ബുദ്ധമതപ്രകാരം ജഗത്തിന്റെ ഉൽപത്തി, അതിന്നു കാരണമായ പരമാണുസംയോഗം, വിലയം മുതലായ ദാർശ്നികവിഷയങ്ങളേയും അവയവവാദം, വൈഭാഷികവാദം, പരമാണുവാദം മുതലായ പ്രത്യേക സിദ്ധാന്തങ്ങളേയും ശാസ്ത്രീയമായ രീതിയിൽ പൂർവ്വപക്ഷസിദ്ധാന്താദി ക്രമത്തോടുകൂടി വിവരിക്കുന്നവയായും അനേകം ഗ്രന്ഥങ്ങൾ ഇതിലുണ്ട്. ബൌദ്ധദാർശ്നികന്മാരുടെ ഇടയിൽ അഭിപ്രായഭേദങ്ങൾ ഉണ്ടവിച്ചപ്പോൾ അവയെ പ്രതിപാദിക്കുന്നവയായും കട്ടധികം ഗ്രന്ഥങ്ങൾ ഉണ്ടായിട്ടുണ്ട്. ഇതിന്നു പാമെ ചരിത്രം, സാഹിത്യം മുതലായ വിഷയങ്ങളിലും പല പണ്ഡിതന്മാരുടെ വകയായി പല ഗ്രന്ഥങ്ങൾ പാലിഭാഷയിൽ ഉണ്ടായിട്ടുണ്ട്. പരിഷ്കൃതരീതിയിൽ ജീവചരിത്രം എഴുതുന്നതിന്റെ മാതൃകയായി അംഗീകരിക്കുവാൻ അർഹതയുള്ളവയായിത്തന്നെ പല കഥാഗ്രന്ഥങ്ങളും ഈ ഭാഷയിലുണ്ട്. ബുദ്ധമുനിയുടെ ജീവചരിത്രത്തെ അതിഭംഗിയായും അതിവിസ്തൃതമായും വിവരിക്കുന്ന ഗ്രന്ഥങ്ങളും അപൂർവ്വമല്ല. 'ധമ്മപദം' എന്നു പേരായ പാലിഭാഷാഗ്രന്ഥത്തെ, ഹിന്ദുക്കൾ മഹാഭാര

തന്തെയെന്നപോലെ ബുദ്ധന്മാർ പ്രശംസിച്ചു വരുന്നു. ആ വിശിഷ്ടഗുണത്തിൽ, ബുദ്ധമതത്തിന്റെ സാമാന്യ സിദ്ധാന്തങ്ങളെ വളരെ വിരോധമായി പ്രതിപാദിച്ചിട്ടുള്ളതിന്നു പുറമെ, ഗൃഹസ്ഥന്മാർ, ഭിക്ഷുക്കൾ മുതലായ ആ ശ്രമികളുടെ പ്രത്യേക ധർമ്മങ്ങളേയും വിവരിച്ചിട്ടുണ്ട്. എല്ലാവരിലും ഉപരിയായിട്ട് അതിൽനിന്നു പഠിപ്പാനുള്ളത് ബുദ്ധമുനി പല അവസരങ്ങളിലായി തന്റെ ശിഷ്യന്മാർക്കു ഭക്തന്മാർക്കു കൊടുത്തിട്ടുള്ള ഉപദേശങ്ങളാണ്. സത്യം, സ്നേഹം, ദയ, അഹിംസ മുതലായ വിശിഷ്ട ഗുണങ്ങളുടെ ആവശ്യകതയെക്കുറിച്ച് യുക്തിയുക്തമായും ഉദാഹരണസഹിതമായും ഇടയ്ക്കിടയ്ക്കു ചില ചെറിയ കഥകളെ ചേർപ്പിച്ചും ബുദ്ധമുനി തന്റെ ശിഷ്യന്മാർക്കു കൊടുത്തിട്ടുള്ള നീത്യപദേശങ്ങളെ, ഹിന്തുക്കൾ വൈദികസൂക്തങ്ങളെ എന്നപോലെ ബുദ്ധമതക്കാർ ബഹുമാനിക്കുന്നുണ്ട്. ആ ചക നീത്യപദേശങ്ങളുടെ പുരയംഗമായപ്പോൾ ഒരു സ്വരൂപജ്ഞാനമെങ്കിലും ഉണ്ടാകുവാൻവേണ്ടി ഒന്നു രണ്ടു നീതിശ്ലോകങ്ങളെ പാലയിൽനിന്നു ശുദ്ധസംസ്കൃതത്തിലാക്കി താഴെ കാണിക്കുന്നു.—

“നതം സജലദാ വാതാ
നചാപി ഹരിചന്ദനം
നൈവ ഹാരാന മണയോ
ന ചന്ദ്രകിരണാംകരാഃ
ശമയന്തിഹ ജന്തുനാം
പരിഭാഹം സമുദ്ധതം
യഃ സംശമന്തതി ശ്രേഷ്ഠം
ശീലമത്യന്തരീതളം.”

9675

ശീലമാഹാത്മ്യത്തെപ്പറ്റിയ ജ്ഞപദേശംപോലെ തന്നെ രമണീയമായി ശമത്തേക്കുറിച്ചുള്ള ഒരുപദേശം ഇങ്ങിനെയാണു് —

“നഹി വൈരേണ വൈരാണി
ശാമ്യന്തിഹ കദാചന
അവൈരേണതു ശാമ്യന്തി
ഏഷധർമ്മഃ സനാതനഃ”

ഇങ്ങിനെ പറഞ്ഞുതുടങ്ങിയാൽ ബുദ്ധമുനിയുടെ ഉപദേശങ്ങളെക്കുറിച്ചുതന്നെ അനേകം ലേഖനങ്ങൾ എഴുതേണ്ടതായി വരും.

ചുരുക്കിപ്പറയുന്നതായാൽ പാലിഭാഷയിലുള്ള ഗ്രന്ഥസമുച്ചയം ഏതു സഹൃദയന്റെയും ശ്രദ്ധയെ ആകർഷിക്കുന്നതാണെന്നുതന്നെ വേണം പറയുവാൻ. ബോധസാഹിത്യത്തിന്റെ നിക്ഷേപങ്ങളായ ആ വക ഗ്രന്ഥങ്ങളെ വായിക്കേണമെങ്കിൽ ബുദ്ധഭാഷയായ പാലിയെ അഭ്യസിക്കാതെ സാധിക്കുന്നതുമല്ല. ആ ഭാഷയാകട്ടെ സംസ്കൃതത്തോടു വളരെ അടുപ്പമുള്ളതാകയാൽ, സംസ്കൃതത്തിൽ സാമാന്യമായ ലോകവ്യുൽപ്പത്തിയും സംസ്കൃതനാടകങ്ങളിലുള്ള പ്രാകൃതഭാഷയിൽ പരിചയവും ഉള്ളവരായ വിദഗ്ദ്ധന്മാർക്കു സ്വഭാവമായി വായിച്ചാൽതന്നെ അതിന്റെ അർത്ഥം മനസ്സിലാക്കുവാൻ സാധിക്കുകയും ചെയ്യും.

൨. ശി വ ഗീ ത

ഭാഷാസാഹിത്യത്തിന്റെ അഭിനവമായ അഭ്യുത്ഥാനത്തിൽ ഏറ്റവും അഭ്യുഹിതമായ ഒരു സ്ഥാനമാണു കവി

തിലകൻ ഉള്ളർ പരമേശ്വരവർകൾക്കുള്ളതെന്ന സംഗതിയിൽ ആർക്കും അഭിപ്രായഭേദമുണ്ടായിരിക്കയില്ല. പണ്ഡിതവരോണ്യനും സാഹിത്യവിദഗ്ദ്ധനുമായ ഈ മഹാകവി ഭാഷാസാഹിത്യത്തിൽ അസാമാന്യമായ ഒരു ചൈതന്യം ഉദ്വാക്കിയിട്ടുണ്ടെന്നും ഉദ്വാക്കിവരുന്നുണ്ടെന്നും സഹൃദയലോകം സമ്മതിക്കാതിരിക്കയില്ല. ഭാരതീയരുടെ പ്രാചീനചരിത്രത്തിൽ കളിഞ്ഞുകിടക്കുന്ന ചില ഘടകകൾ എടുത്ത്, അവയിൽനിന്നു തള്ളേണ്ടതു തള്ളി കൊള്ളേണ്ടതുകൊണ്ട്, അവയെ കവിപ്രതിഭാദർപ്പണത്തിൽ പ്രതിഫലിപ്പിച്ച് അഭൂതപൂർവ്വമായ ഒരു ദീപ്തിയോടും ശക്തിയോടുംകൂടി സഹൃദയസമക്ഷം പ്രദർശിപ്പിക്കുവാൻ ഈ മഹാകവിക്ക് ഉള്ള സാമർത്ഥ്യം അനിച്ഛപനീയമത്രേ. കർമ്മത്തിൽക്കിടക്കുന്ന കനകദളം കാണുമ്പോൾ അതു കാചഖണ്ഡമാണെന്നു കരുതുന്നതു ലോകസ്വഭാവമാണ്; എന്നാൽ അതുതന്നെ ശാണഘട്നംകൊണ്ടു വിശോധനം ചെയ്താൽ അപ്പോൾ അതിന്റെ കാജഘൃകണ്ടറിവാൻ ലോകത്തിന്നു കഴിവുണ്ടാകും. ഇതുപോലെയാണ് ഭാരതീയരുടെ ചരിത്രത്തിന്റേയും അർത്ഥം. കനകദളതുല്യങ്ങളായ അനേകസംഗ്രഹികൾ ചരിത്രത്തിൽ മാഞ്ഞുകിടക്കുന്നുണ്ട്. അവയെ ജനങ്ങൾ കാചപ്രായമായാണു കരുതി വരുന്നത്. എന്നാൽ അവ മഹാകവിയുടെ പ്രതിഭയിൽ പരിഞ്ഞു പുത്തുവരുമ്പോൾ അത്യധികം തിളങ്ങുന്നതായിക്കാണുന്നുണ്ട്. അവയുടെ ശിക്ഷണത്തിൽ നമുക്കു ഭാരതീയരുടെ ഭർമ്മതത്വങ്ങൾ, സ്വഭാവഗുണങ്ങൾ, ജീവിതദർശനങ്ങൾ മുതലായവ മറവൊഴിഞ്ഞു കാണുവാൻ സാധിക്കുന്നു. ചരിത്രത്തിന്റെ ഒരു കോണിൽ മാഞ്ഞുകിട

നിരന്ന “ഹീര”യെ ആരെങ്കിലും പ്രത്യേകം നിർമ്മാണചെയ്തിരുന്നുവോ? ഉള്ളൂരിന്റെ ഒരു കവിതയായി വന്നപ്പോൾ ആ ഹീരയ്ക്ക് എത്ര വലിയൊരവസ്ഥാന്തരമാണ് സംഭവിച്ചത്! നിർവ്യാജമായ സ്വാമിഭക്തിയേയും നിസ്സുലമായ സ്നേഹത്തേയും പറ്റി എത്ര മഹത്തായ ഒരു തത്വമാണ് ഹീര നമ്മെ പഠിപ്പിക്കുന്നത്! “വിശ്വവിജയവും” ഇങ്ങിനെതന്നെ. ചരിത്രത്തിലെ വിസ്മൃതപ്രായമായ കരളുപായത്തിൽ കളിഞ്ഞുകിടന്നിരുന്നപ്പോൾ വിശ്വനാഥനെ ആരും കണ്ടിരുന്നില്ല; കാണുവാനൊട്ടു കാംക്ഷിച്ചിരുന്നതുമില്ല. മഹാകവിയുടെ പ്രതിഭയിൽക്കൂടെ പാതുവന്നപ്പോൾ ആ വിശ്വനാഥൻ വിശ്വജേതാവായ ധർമ്മവീരനായി വന്നില്ലേ? സ്വധർമ്മത്തെക്കുറിച്ച്, എത്രയും മഹത്തായ ഒരു ബോധം വിശ്വനാഥനിൽനിന്നു സിദ്ധിക്കുന്നില്ലേ? ഹീരയെപ്പോലേയും വിശ്വവിജയത്തെപ്പോലേയുംതന്നെ ഒരു ചരിത്രസംഭവമെടുത്തു രൂപപ്പെടുത്തി ജീവൻനൽകി സഹദ്രസമക്ഷം അവതരിപ്പിച്ച ഒരു ഖണ്ഡകൃതിയാണ് “ശിവഗീത”യും.

‘ശിവഗീത’ മഹാശാസ്ത്രസാമ്രാജ്യമൊന്നായിരുന്ന ശിവരാജിയുടെ ചരിത്രത്തിൽ ഒരു ഭാഗത്തെ വിഷയികരിച്ചു നിർമ്മിക്കപ്പെട്ട ഒരു ഖണ്ഡകൃതിയാകുന്നു. മൊഗളന്മാർ ‘മലയിലെ എലി’ എന്നും ചില ചരിത്രകാരന്മാർ ഒരു ‘കൊള്ളക്കാരൻ’ എന്നും പറഞ്ഞുവന്നിരുന്ന ശിവരാജിയുടെ അപഭ്രാന്തപൂർണ്ണമായ ചരിത്രത്തിന് അടുത്ത കാലം വരെയും ഇന്ത്യാചരിത്രത്തിൽ മാന്യമല്ലാത്ത ഒരു സ്ഥാനമേ കിട്ടിയിരുന്നുള്ളൂ. എന്നാൽ ചരിത്രതത്വജ്ഞന്മാരും ഭൗതികശാസ്ത്രജ്ഞന്മാരും ചില മഹാമാന്യരുടെ അനേകപണ്ണ

യും സ്ഥിരപരിശ്രമവും നിമിത്തം, വിദൂരമല്ലാത്ത ഭൂതകാ
 ലത്തിൽ ആ മഹാത്മാവിന്റെ ചരിത്രത്തിൽ ആരോപി
 ക്കപ്പെട്ടിരുന്ന കളങ്കപങ്കം കഴുകിക്കളഞ്ഞതോടുകൂടി ശൂരാ
 തിശൂരനും വീരാതിവീരനുമായ ശിവാജി അദ്ദേഹത്തിന്നു
 ഹൃതപ്പെട്ടതും സർവ്വലോകവന്ദ്യവുമായ അത്ഭുതപരതേരിൽ
 തന്നെയിരുന്നു പ്രശോഭിക്കാൻ തുടങ്ങി. അപ്പോഴാണ് മ
 ഹാകവികൾ ആ മഹാരാഷ്ട്രസാർവ്വഭൗമന്റെ മഹനീയ
 ചരിതാംശങ്ങളെ തങ്ങളുടെ കവിതയ്ക്കു വിഷയീഭവിപ്പി
 ക്കുവാൻ ആരംഭിച്ചത്. മഹാകവി വള്ളത്തോൾ എഴുതി
 യ “കാട്ടെലിയുടെ കുത്തും” അതുപോലെയുള്ള മറ്റുമി
 ലരുടെ കൃതികളും ശിവാജിയുടെ ചരിത്രത്തിൽ ഉണ്ടായി
 വന്നതു മേൽപ്പറഞ്ഞ പ്രകാരമാകുന്നു. മഹാകവി പരമേ
 ശ്വരായുടെ പ്രതിഭാഹലമായ പ്രസ്തുത “ശിവഗീത”യും
 ആ വഴിപ്പെതന്നെ ഉണ്ടായതാണ്. ശിവാജിയെ മാതൃകാ
 ഭൂതനായ ഒരു മഹാരാജാവായി സങ്കല്പിച്ച് ആരാധിക്കു
 വാൻ വീരാരാധനപണ്ഡിതന്മാരായ മഹാരാഷ്ട്രജാതി
 ക്കാർ ഏതുകാലത്തും മടിക്കുകയുണ്ടായിട്ടില്ല. മഹാരാഷ്ട്ര
 ഭൂമിയുടെ അഭിമാനഭൂതനായ ലോകമാന്യബാലഗംഗാധ
 രതിലകൻ പ്രതിവർഷം ശിവാജിമഹോത്സവം കൊണ്ടാടി
 ആ മഹാവിരന്റെ ഗുണഗണങ്ങളെ ഉച്ചസ്വരത്തിൽ
 പ്രസംഗിക്കുകയും ചെയ്തിരുന്നു. എന്നാൽ, അന്നൊന്നും
 മഹാകവികൾ ശിവാജിയുടെ ഗുണഗണങ്ങളെ ഉൽഗാന
 ബൈയ്ക്കാൻ ഉദ്യമിച്ചിരുന്നില്ല. നവീനചരിത്രകാരന്മാരു
 ടെ ഗ്രന്ഥങ്ങൾക്കു ലോകസമ്മതി സിദ്ധിച്ചതായിക്കണ്ട
 പ്പോൾ മാത്രമാണ് മഹാകവികൾ ശിവാജിയുടെ ചരിത്ര
 ത്തെ ആദരഭരിതമായ ദൃഷ്ടികൊണ്ട് അവലോകനംചെ

ജ്ഞാൻ തുടങ്ങിയത്. അങ്ങിനെ അവലോകനം ചെയ്തു നിമിഷപ്പെട്ട കൃതികളിൽ അത്യുത്തമമായ ഒരു സ്ഥാനമാണ് “ശിവഗീത” ജ്ഞാത.

“ശിവഗീത”യിലെ കഥ ശിവജിയുടെ ബാല്യചരിത്രമുഖ്യമായി പ്രധാനമായ കന്നാണ്. ഇതു ഞാൻ എഴുതിയതായ “ശിവജി അഥവാ മഹാരാജാസാർവ്വഭൗമൻ” എന്ന പുസ്തകത്തിൽ സംക്ഷിപ്തമായി പ്രതിപാദിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഇപ്പോൾ ‘കല്യാൺ’ എന്ന പേർപാഞ്ഞുവരുന്ന കല്യാണപുരം ശിവജിയുടെ വിജയസ്ഥാനങ്ങളിൽ പ്രഥമവും പ്രധാനവുമാണ് കന്നായിരുന്നു. കഥ നടന്ന കാലത്ത് ഈ കല്യാണപുരത്തിൽ വാണിരുന്നതു മൌലാനാ അഹമ്മദ് എന്ന മുഹമ്മദീയവീരനായിരുന്നു. ശിവജിയുടെ വിരോധിയായ ബിജപ്പൂർസുൽത്താന്റെ കീഴിലാണ് അഹമ്മദ് കല്യാണപുരം വാണിരുന്നത്. ശിവജി തന്റെ ഉത്തമമിത്രവും യുദ്ധവിദഗ്ദ്ധനുമായ അപ്പാജി ശോണദേവനോടുകൂടി കല്യാണപുരം കോട്ടയിൽച്ചെന്ന് അഹമ്മദിനെ യുദ്ധം ചെയ്തു ജയിച്ച് കോട്ട തന്റെ അധീനമാക്കിത്തീർത്തു. കോട്ടയുടെ ഉള്ളിൽക്കടന്നപ്പോൾ സർവ്വാംഗസുന്ദരിയായ ഒരു യുവതി ശോണദേവന്റെ ദൃഷ്ടികളെ ഹാദാകർഷിക്കുകയുണ്ടായി. അത് അഹമ്മദിന്റെ സ്നേഹമായ ആയിഷ എന്ന സ്ത്രീരത്നമായിരുന്നു. വന്ദീകൃതയാൽ ആ ശോണാധരിയെ ശോണദേവൻ യുവാവായ ശിവജിയുടെ മുമ്പിൽ കൊണ്ടുവന്നു. ശിവജിയാകട്ടെ ആ യുവതിയുടെ സൗന്ദര്യംകണ്ടു മതിമാന്ന് അവളെപ്പരിഗ്രഹിക്കുന്നതിന്നുപകരം അവളുടെ ചാരിത്രാന്തരീകണ്ടു സമ്മതപ്പെട്ടതായി അവളുടെ ഇഷ്ടപ്രകാരംതന്നെ അവളെ ഭർത്തൃസമീപത്തിലേക്കു സമ്മഹമാനം അയയ്ക്കുകയാണ്

ചെയ്യുത്. ആ സ്ത്രീ തനിക്കു തന്റെ മാതാവിനോടു തുല്യയാണെന്നാണു ശിവാജി പറഞ്ഞത്. ഇതാണു് ഈ ഖണ്ഡകൃതിയിലെ ഇതിവൃത്തം.

ചരിത്രവാരാശിയിൽ കേവലം ഒരു ജലബിന്ദുപോലെ ശിമിലമാന്ദിട്ടുള്ള ഈ ഇതിവൃത്തം മഹാകവിയുടെ പ്രതിഭാശക്തിയിൽ പതിഞ്ഞപ്പോൾ അത്യുജ്വലവും അനർവ്വമായ ഒരു മുകുതഫലംപോലെയാന്ധിപ്പരിണമിച്ചിരിക്കുന്നുവെന്നു സർവ്വതം സമ്മതിക്കുന്നതാണു്. കല്യാണപാത്തിലെ യുദ്ധത്തിൽ കഥാനായകനായ ശിവാജിക്കു സിദ്ധിച്ച വിജയത്തെ വസ്തുനിദ്ദേശരീതിയിൽ നിദ്ദേശിച്ചുകൊണ്ടാണു് മഹാകവി ഈ ഖണ്ഡകാവ്യം ആരംഭിച്ചിരിക്കുന്നതു്. “അനന്തഭൂതസമീകഗന്ധ”നും യുദ്ധമായ ശിവാജിക്കും “സാംയഗീന”നായ അഹമ്മദിനും തമ്മിലുള്ള അന്തരം കാണിച്ചു, കവി വിജയലക്ഷ്മിയോടു കൂടിയുള്ള ആ “ഭയങ്കരസാദിവിര”ന്റെ പ്രതിപ്രയാണത്തെ വർണ്ണിക്കുന്നു. കൃതാന്തനുള്ള യുദ്ധാലാപരം കഴിച്ചു തിരിച്ചുവിട്ട കുതിരയുടെ “ചുട്ടനിണപ്പഴ നീന്തി നീന്തി”യുള്ള കാട്ടവും, സജ്ജനങ്ങളുടെ ജയശബ്ദപൂർവ്വമായ “സാധുവാദ”വും ശിവാജിയുടെ കൃതാന്തതയോടുകൂടിയുള്ള സഭാമന്ദിരവേഷവും, ശിവാജിയുടെ “അസിദ്ധേന”വായ “ഭോനി”യുടെ സാന്നിദ്ധ്യവും ഹൃദയോത്തേജകങ്ങളായ ചില പദ്യങ്ങളെക്കൊണ്ടു വർണ്ണിച്ചതിന്നുശേഷം, കവി സേനാപതിയായ ശോണനെ ശിവാജിയുടെ മുമ്പിലേക്കു അവതരിപ്പിക്കുന്നു. അദ്ദേഹം സ്വാമിയുടെ മുമ്പിൽ തല കുനിച്ചു കൈകൂപ്പി നിന്നു വിജയാശംസ ചെയ്തു, താൻ കല്യാണപുരസ്കൃതത്തിനുള്ളിൽ കണ്ട കഥനീയാംഗിയായ

മഹമ്മദീയയുവതിയുടെ കഥ പറയുവാൻ തുടങ്ങുന്നു. “കാ
 മിച്ചിടേണ്ടതു കൗസ്ഥിതമാം ഭവാനെൻ ജാമിത്രശുദ്ധി ജ
 ഗദത്തുതരാത്രിതന്നെ”. എന്ന അവതാരികയോടുകൂടി
 യാണ് ശോണൻ സുന്ദരിയുടെ വണ്ണന തുടങ്ങുന്നത്. ആ
 രംഭത്തിൽ ജാമിത്രത്തിന്റെ (ഏഴാംഭാവത്തിന്റെ) ശു
 ഭ്രിയെ ഉപക്ഷേപിച്ചതുകൊണ്ടു താൻ വണ്ണിപ്പാൻപോ
 കുന്ന യുവതിയിൽ ശിവാജിക്കു അഭിനിവേശം ജനിപ്പി
 ക്കണമെന്നു ശോണദേവൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നതായി വിശ
 ദമാകുന്നുണ്ട്. എന്നാൽ “സുമായുധാപവഗ്ഗ്വസപത്രവി
 ണി”യായ യുവതിയുടെ കഥ ഉപക്ഷേപിച്ചപ്പോൾ ത
 ന്നെ ശിവാജിക്കു അതിൽ ആഭിമുഖ്യമില്ലതെയാണ് വ
 ന്നതു്. എങ്കിലും അതത്ര പുറത്തേക്കു നടിക്കേണ്ടെന്നു
 വിചാരിച്ച അദ്ദേഹം മൌനം ഭജിച്ചപ്പോൾ ശോണദേ
 വന്നു തന്റെ വണ്ണന പിന്നെയും തുടരുവാൻ വഴികിട്ടി
 ന്നു. അപ്പോൾ അദ്ദേഹം ആ സുന്ദരീരത്നത്തെ കേന്ദ്രാദി
 പാദാന്തം അതിമനോഹരമായ വിധം വണ്ണിച്ച് ആ സു
 ന്ദരിയെ ഒരു നോക്കു കണ്ടാൽ “മനീന്ദ്രർപോലും” ജന്മ
 സാഫല്യം വന്നതുപോലെ ഭാവിക്കുമെന്നു പറഞ്ഞു ശി
 വാജിയെ പ്രരോചിപ്പിക്കുന്നു. ശോണദേവന്റെ പ്രസം
 ഗം അധികമായി വരുന്നതുകണ്ടപ്പോൾ പരദാരവാന്താ
 ശ്രവണത്തിൽ വിമുഖനായ ശിവാജിയുടെ മുഖഭാവം പ
 കൻ; അദ്ദേഹം ചെവികൾ പൊത്തി. പക്ഷേ, ആയിഷ
 യുടെ ദർശനത്താൽ കണ്ണു മൂടിയിരുന്ന ശോണൻ അതു
 കണ്ടില്ല. അദ്ദേഹം സ്വാമിയുടെ “ധർമ്മനിഷ്ഠയറിയാതെ”
 വീണ്ടും പ്രസംഗം തുടർന്നു. താൻ അവളോടു കൗലം
 ചോദിച്ചപ്പോൾ അവൾ, താൻ അഹമ്മദ്ഖാന്റെ ന

ഷയാണെന്നും യുദ്ധത്തിൽ കാടിപ്പോയ ഭർത്താവിനെ അ
 ന്നാമിപ്പാനാണു തന്റെ ശ്രമമെന്നും പറഞ്ഞതായും
 താൻ അതു സമ്മതിക്കാതെ അവളോടു വിശ്വഭക്താവായ
 സ്വാമിയുടെ ഭാഗ്യയാകേണമെന്നുപദേശിച്ചതായും ഉ
 പന്യസിക്കുന്നു. അതു കേട്ടപ്പോൾ ശിവരാജി അക്ഷമനായി
 ത്തിന്ന് അതിക്രോധത്തോടുകൂടി കണ്ണുചുവത്തി പല്ലും
 കടിച്ചു വാളമിളക്കിക്കൊണ്ടു അദ്ദേഹത്തിന്റെ അധർമ്മ
 കൃത്യത്തെക്കുറിയുമായി ആക്ഷേപിക്കയും അതിന്നു രക്ഷവി
 ധം അദ്ദേഹത്തെ ശിക്ഷിക്കുമെന്നു ഗർജ്ജിക്കയും ചെയ്യുന്നു.
 ഈ വ്യതികരത്തിൽ ആ “ദുർമ്മതി” ആയിഷയെ അദ്ദേ
 ഹത്തിന്റെ മുമ്പിൽ നിർത്തുന്നു. ശോകവികൃബന്ധായ ആ
 സതീരണത്തിന്റെ ദയനീയതമായ തൽക്കാലാവസ്ഥ
 കണ്ടപ്പോൾ ശിവരാജി കുശോണനിൽ കോപവും, ആയി
 ഷയിൽ കൃപയും, തന്നിൽ അനന്താപവും ഏകകാല
 ത്തിൽത്തന്നെ ഉളവായിവരുന്നു അതോടുകൂടി അദ്ദേഹ
 ത്തിന്റെ മനസ്സിന്നു ശമം സിദ്ധിക്കുന്നു. തദവസരത്തിൽ
 അദ്ദേഹം അനന്തായിമാരെപ്പോലും വിളിച്ചു ശോണൻ ത
 ന്നെ തൊറിദ്ധരിച്ചതിനെപ്പറ്റിയും, പരദാരങ്ങളോടു പ
 രുഷന്മാർചെയ്യേണ്ട ധർമ്മത്തെപ്പറ്റിയും സാരതരമായ ക
 ത പ്രസംഗം ചെയ്തു, ശോണന്നു പാശ്ചാത്താപവും ആ
 യിഷയ്ക്കു ബഹുമാനവും ഉദിപ്പിക്കുന്നു. ആ പ്രസംഗത്തി
 ന്റെ അവസാനത്തിൽ ആയിഷ ശിവരാജിയുടെ സദാചാ
 രധീരതയെ അഭിനന്ദിച്ച് അദ്ദേഹത്തെ സ്തുതിക്കുന്നു.
 വീരനായ ശിവരാജി ആയിഷയെ, അവളെ പിടിച്ചുകൊ
 ണ്ടുവന്ന ശോണന്റെതന്നെ രക്ഷയിൽ, അവളുടെ ഭർത്താ
 സമീപത്തേക്കുറക്കുകയും ചെയ്യുന്നു — ഇങ്ങിനെയാണു മ

ഹാകവി ഇതിലെ ഇതിവൃത്തത്തെ വികസിപ്പിച്ചു ക്രമപ്പെടുത്തിയിട്ടുള്ളത്.

ഈ ഖണ്ഡകാവ്യം ആപാദമൃഗം പുറത്തോത്തേജകങ്ങളായ ഭാവങ്ങളാൽ പരിപൂർണ്ണമായ ഒരു പ്രൗഢനിബന്ധമാകുന്നു. കല്യാണദുർഗ്ഗത്തിലുണ്ടായ യുദ്ധത്തിൽ പരിപൂർണ്ണവിജയം കരസ്ഥമാക്കി കുതിരപ്പാളത്തുവരുന്ന ശിവജിയെ വീരരസത്തിന്റെ മൂർത്തിമത്തായ അവതാരമോ എന്നു തോന്നുവണ്ണമാണ് നാം കാണുന്നത്. ശോണദേവന്റെ വാക്കുമുതൽക്കു ശൃംഗാരസ്ഥായിയായ രതിഭാവം വ്യഞ്ജിക്കുന്നുണ്ടെങ്കിലും അതു നായികാനായകരൂപമായ ആലംബനമില്ലായ്മയാൽ അകുഡ്യാചിത്രംപോലെയോ മൃഗശൃംഗാരപോലെയോ ഒരു ഭ്രമമാത്രമായി പ്രതിഭാസിക്കുന്നതേയുള്ളൂ; പോരെങ്കിൽ, അതിന്റെ ജീവൻ സ്റ്റുരിയ്ക്കേണ്ടുന്ന മമ്ങ്ങളിലെല്ലാം വീരരസം സ്റ്റുരിച്ച് അതിന്റെ വ്യക്തിയെ പ്രതിഷേധിക്കുന്നുമുണ്ട്. ആദ്യത്തെ രണ്ടു സ്ഥാനങ്ങളിൽ—അതായത്, “സുമാധുധാപവഗ്ഗ്വസപത്രപിണി മദക്ഷിയിലാപതിച്ചു” എന്നും “ചിന്മഞ്ജരിമധുക്കരങ്ങൾ മുനീന്ദ്രർപോലും” എന്നും അവസാനിക്കുന്ന ഘട്ടങ്ങളിൽ—തലപൊക്കുവാൻ തുടങ്ങുന്ന ശൃംഗാരത്തെ, സ്ഥായിയായ വീരരസംതന്നെ, കരകൾകൊണ്ടു വലിച്ചാലെന്നപോലെ പിടിച്ചുനിർത്തുന്നു. എന്നാൽ അടുത്ത പര്യായത്തിൽ—അതായതു “ചേരട്ടെചെന്നു ജഗതീപതിയാമവകൾ സ്ത്രീരത്നമേ! ഭവതിതൻ ശിശിരാക്ഷിപാതം” എന്നവസാനിക്കുന്ന ഘട്ടത്തിൽ—ഉൽക്കടമായി സ്റ്റുരിക്കുവാൻ വന്ന ശൃംഗാരത്തെ അമർത്തുവാൻ റൊട്ടാഭിസ്ഥാ

യിയായ ക്രോധംതന്നെ വേണ്ടിവരുന്നു. ആ ക്രോധം “ചെത്തിപ്പഴുത്തിനെതിരായ് നയനം ചുവന്നു” ഇത്യാദൃക്തവിധയാ പരിപുഷ്ടമായി “ഒരു ദൈരവഭാവഭേദം” മാതിച്ചമഞ്ഞ വീരരസത്തെ അഭിഭവിക്കുമാറു പ്രകാശിപ്പാൻ ഭാവിച്ചപ്പോൾ മഹാകവി ആയിഷയെ പെട്ടെന്നായകന്റെ മുമ്പിൽ പ്രവേശിപ്പിക്കയും, അതോടുകൂടി അഭൂതപൂർവ്വമായ ഒരു ഭാവരാവം ഉൾക്കൊണ്ടു വരികയും ചെയ്യുന്നു. കേവലം ക്രോധത്താൽ ആക്രാന്തമായിരുന്ന സ്ഥാനം “വികാരശതദന്തുരിത”മായപ്പോൾ ക്രോധം സ്വയമേവ മന്ദീഭവിച്ച് പ്രകൃതമായ വീരത്തിന്നു വഴിമാറിക്കൊടുത്തു താൻ അതിന്നൊരു സഹകാരി മാത്രമായിച്ചമയുന്നു. ഇങ്ങിനെ ആദിമുതൽ അനുസ്മൃതമായിരുന്ന വീരരസം നായകന്റെ ധർമ്മസംഗത്തോടും ആയിഷയുടെ പ്രതിപ്രാപണത്തോടുംകൂടി പരിപൂർത്തിയെ പ്രാപിച്ചു, സാഹചര്യങ്ങളെത്തെ സുദൂരം മേൽപ്പോട്ടുകയ്യിച്ചു, ഭവ്യവും ദിവ്യവുമായ ഏതോ ഒരു ലോകത്തിലേക്കു നയിച്ച്, അതിന്നു “നാകാപനാസലിലനമ്വിനാഹസൗഖ്യം” ഉളവാക്കുന്നു. ലോകോത്തരമായ ധർമ്മവീരം ഈ കൃതിയിൽ സർവ്വവിനാശിതവേദ്യാന്തരമാംവണ്ണം വിളയാടി കൊണ്ടിരിക്കുന്നു.

ഉള്ളൂരിന്റെ ‘ശിവഗീത’ രസഭാവാദികളെക്കൊണ്ടെന്നപോലെ ആശയപുഷ്ടികൊണ്ടും ഗുണാലങ്കാരാദികളെക്കൊണ്ടും പ്രശസ്തമായ ഒരു ഖണ്ഡകാവ്യമാകുന്നു. അമൃംബിതങ്ങളായ ആശയങ്ങളുടെ സൗലഭ്യം, അതിപ്രൗഢനഭീരമായ രചന, അത്യാനുപൂർവ്വങ്ങളും പ്രകൃതാത്മോപസ്ഥാനങ്ങളുമായ അലങ്കാരങ്ങളെക്കൊണ്ടുള്ള രോ

ഭൂ, ശബ്ദാത്മങ്ങളുടെ സുഭാസംശ്ലേഷംകൊണ്ടുള്ള പകപത
എന്നിവ 'ശിവഗീത'യുടെ പ്രത്യേകമുദ്രകളാകുന്നു. ക്ഷുദ്ര
ങ്ങളോ ബാലിശങ്ങളോ ആയ ആശയങ്ങൾ ഈ ഖണ്ഡ
കാവ്യത്തിൽ കരിടത്തും സ്ഥലം പിടിച്ചുകാണുന്നില്ല.

അലങ്കാരങ്ങൾ സ്ഥാനത്തിൽ നിവേശിക്കപ്പെട്ടാൽ
അവ തുലോം ശോഭാവഹമായിരിക്കുമെന്നു പാശ്ചേണ്ടതി
ല്ലല്ലോ. മലയാളവനിതയെന്നപോലെ മലയാളകവിത
യ്ക്കും പഴയരീതിയിലുള്ള അലങ്കാരങ്ങൾ പരിഷ്കാരമായിട്ടു
വിക്കയില്ലെന്നു പലരും പറയുന്ന ഇക്കാലത്തു മഹാകവി
പരമേശ്വരയ്യരവർകൾ പഴയ കരുക്കളിൽ പണിചെയ്ത
അലങ്കാരങ്ങളെക്കൊണ്ടുതന്നെ തന്റെ കവിതയെ ഭൂഷി
പ്പിച്ചിരിക്കുന്നു എന്നതു പ്രത്യേകം അഭിനന്ദിക്കത്തക്ക ക
രു സംഗതിയാണ്. ശിവാജിയുടെ യുദ്ധത്തെ "വൈവ
സ്വതകൃതു" എന്നാണു കവി കല്പിച്ചിരിക്കുന്നത്. യുദ്ധം
കരു ധർമ്മകാർമ്മ്യമായതുകൊണ്ട് അതിനെ കൃതുവായിക്ക
ല്പിച്ചത് അത്യന്തം ഹൃദയസ്തൂക്കായിരിക്കുന്നു. ഈ കല്പന
യിൽനിന്നു മഹാരാജനായകനായ ശിവാജി മുഹമ്മദീയ
രോടു ചെയ്യിരുന്ന യുദ്ധത്തിന്റെ പരമരഹസ്യം വെളി
വാകുന്നുണ്ട്. യുദ്ധം സകല ക്ഷത്രിയരുടേയും പരമധർമ്മ
മാണ്. എന്നാൽ സകല ക്ഷത്രിയരേക്കാളുമധികം ധർമ്മ
മായിക്കരുതിയിട്ടാണു ശിവാജി യുദ്ധം ചെയ്യിരുന്നത്.
ശിവാജിയുടെ കാലത്തു മുഹമ്മദീയരുടെ ആധിപത്യം ഭാ
രതഖണ്ഡത്തിൽ പ്രബലമായിരുന്നതുകൊണ്ടു സന്നാതന
ധർമ്മതത്വങ്ങൾക്കും ദേവന്മാർ, പത്തുക്കൾ എന്നിവർക്കും
രക്ഷയില്ലാതായിരുന്നു. ധർമ്മം ക്ഷയിച്ചു അധർമ്മം തഴച്ചു.

PRESENTED BY:

SRI M. K. VASUDEVAN NAIR
ശിവഗീത MANIYARA VEEDUPPAM
MALAYINKIL

വന്ന കാലമായിരുന്നു അത്. ആകയാൽ അധർമ്മലോപസനം ചെയ്ത ധർമ്മസംസ്ഥാപനം ചെയ്യണമെന്നുള്ള ഏകോദ്ദേശമാണ് ശിവാജിയുടെ യുദ്ധങ്ങളിൽ മുനിട്ടുനിന്നിരുന്നത്. അദ്ദേഹം മഹാരാഷ്ട്രരാജ്യത്തെ വിസ്മാരപ്പെടുത്തുവാൻ ശ്രമിച്ചിരുന്നതിൽ അനുല്പീനമായിരുന്ന പരമോദ്ദേശം തന്റെ പ്രതാപം വർദ്ധിപ്പിക്കേണമെന്നായിരുന്നില്ല; അധർമ്മനിരതരായ മുഹമ്മദീയരുടെ പ്രതാപം കുതിപ്പിക്കേണമെന്നായിരുന്നു. “ആ വൻരണത്തിലരിസൈനികർ കല്ലിയെന്ന ഭാവത്തിൽ നോക്കിന ഭയങ്കരസാദിവിരൻ” എന്നിങ്ങിനെ ശിവാജിയെ വിശേഷിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നത് ഈ പരമാർത്ഥത്തെത്തന്നെ ബലപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്യുന്നു. അധർമ്മലോപസനത്തിനുള്ള അവതരമാണല്ലോ കല്ലി.

“ശുരഭിപ്പാൽ നളനളൽക്കുതജത്തിൽ മുക്കി-
ശേഖാപ്രേലാതയരയെ ന് ഘൃത്യുണാഭമാക്കി
പാരം ലസിച്ഛാരസിയേനു ‘ഭവാനി’ കീർത്തി-
ക്കീരം ചുരന്ന ശിവപാൽ ചലങ്കരിച്ചു.”

ഈ പദ്യത്തിൽ “അസിയേനു” എന്ന പദത്തിന് അസിയേനുവാകുന്ന യേനു എന്നർത്ഥമെടുക്കണം. ശിവാജിയുടെ അസിയേനു (=ഇരിക; കത്തി) വായ ഭവാനിയെ ഒരു പതുവായിട്ടും, അതിന്റെ വിളയാട്ടം കൊണ്ടുണ്ടാകുന്ന കീർത്തിയെ ക്ഷീരമായിട്ടും രൂപണംചെയ്തിരിക്കുന്നു. ഇതിൽനിന്ന് ആ വിശിഷ്ടായുധത്തിനുള്ള പരിശുദ്ധി ധാരാളം വെളിവാകുന്നുണ്ട്. ഹിന്ദുക്കൾ സാധാരണമായി ചാളിനു വലുതായ ഒരു ശുദ്ധിയെക്കല്പിക്കുകയും അതിനെ ദേവതമാരെക്കൊണ്ടുപോലെ പൂജിക്കുകയും

ചെയ്യവരുന്നുണ്ട്. ശിവാജിയാകട്ടെ ഈ ആയുധപൂജയിൽ അനന്യസാമാന്യമായ വിശ്വാസമുള്ള ഒരു വീരനാണ്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആയുധമായ “ഭവാനി” പരദേവതയായ ഭവാനീദേവിതന്നെ കല്പിച്ചു നൽകിയ ഒരു ദിവ്യായുധമാണെന്നാണ് പറയപ്പെടുന്നത്. ഈ സ്ഥിതിക്ക് അതിനെ പരമപരിശുദ്ധയാണു പശുവിനോടുതന്നെ സാദൃശ്യപ്പെടുത്തിയാലേ അതിന്റെ മഹിമാതിശയം വ്യക്തമാകുമുള്ളു. വണ്ണപ്രമാനമായ വസ്തുവിന്റെ മഹത്ത്വത്തെ പ്രകൃതാത്മത്തിന്നു ശക്തി നൽകത്തക്കവിധം പ്രകാശിപ്പിക്കുകയാണ് അലങ്കാരത്തിന്റെ പ്രയോജനമെങ്കിൽ ഈ പദ്യത്തിലെ അലങ്കാരം തുലോം പ്രയോജനകരമായിട്ടുണ്ടെന്ന് ആർക്കും സമ്മതിക്കാതെ കഴികയില്ല.

“പീരങ്കിപൊറ വെടിയുണ്ടകൾ — സമ്പ്രഹാര
ശ്രീരത്നഗർഭയുടെ ചേലനകന്ദുകങ്ങൾ
ചാരത്തണഞ്ഞെരുളിമുന്നമവർഷ കീർത്തി
ദാരസ്വയംഗ്രഹപരിഗ്രഹചാരിതാത്മ്യം.”

എന്നു സൈനികന്മാരെ വണ്ണിക്കുന്ന പദ്യം ഏറ്റവും പ്രൗഢമായിരിക്കുന്നു. “പീരങ്കിപൊറ വെടിയുണ്ടകളെ” യുദ്ധഭൂമിയുടെ കളിപ്പന്തുകളായിട്ടാണു മഹാകവി കല്പിച്ചിരിക്കുന്നത്. അവ സൈനികന്മാർക്കു കീർത്തിയാകുന്ന ഭായ്യയുടെ സ്വയംഗ്രഹാശ്ലേഷത്താലുള്ള കൃതാത്മതയെ പ്രദാനംചെയ്യും. ഈ രൂപകത്തിൽനിന്നു ശിവാജിയുടെ സൈനികന്മാർക്കുള്ള ധൈര്യശൗർയാദികൾ വ്യഞ്ജിക്കുന്നു.

ആയിഷയുടെ രൂപലാവണ്യത്തെ ശോണദേവൻ കേശാദിപാദാന്തമായി ശിവാജിയോടു വണ്ണിച്ചുപറയുന്ന

ആര്യ പട്ടുങ്ങളിൽ വിനിവേശിതങ്ങളായ അലങ്കാരങ്ങൾ പരിമിതങ്ങളും എന്നാൽ അപരിമിതമായ ശോഭയെ ഉളവാക്കുന്നവയുമാണ്. വണ്ട്, ചന്ദ്രബിംബം, നീലാരവിന്ദം, ജപാകസ്മരം, മൌക്തികം, ശംഖം, സുമേന്ദ്രശിഖരം മുതലായ പഴയ ഉപമാനവസ്തുക്കളെ സാഹിത്യലോകത്തിൽനിന്നു ബഹിഷ്കരിക്കേണമെന്നഭിപ്രായമുള്ള “പുത്തൻകുറുകാക്ക്” ആയിഷയുടെ അംഗവണ്ണത്തിൽ മഹാകവി പ്രയോഗിച്ചിട്ടുള്ള അലങ്കാരങ്ങൾ പക്ഷേ അത്ര ഹൃദ്യമായിത്തോന്നുകയില്ലായിരിക്കാം. എന്നാൽ നിരന്തരമായ കാവ്യാനുസന്ധാനത്താൽ പരിചകപഞ്ചുലികളായ സഹൃദയർക്ക് അവസിൽ കട്ടം അസ്വരസം തോന്നുകയില്ല. അവ, ഈ ജഡപ്രപഞ്ചത്തെ സജീവവും സുന്ദരവുമാക്കുന്ന ദിവ്യവസ്തുക്കളാണെന്നാണു സഹൃദയലോകം വിചാരിക്കുക. കാളിദാസാദികളായ മഹാകവികളാൽ സാരലാളിതങ്ങളായ പ്രസിദ്ധോപമാനവസ്തുക്കളെക്കൊണ്ടുതന്നെ വിവിധങ്ങളായ അലങ്കാരങ്ങളുണ്ടാക്കി കവിതാദേവിയെ അണിയിക്കയാൻ പൊപ്പെട്ടതുകൊണ്ടു ഈ മഹാകവിയുടെ “ആയിഷ”യ്ക്കു അസാധാരണമായ ഒരു രോഭാതിശയം ഉളവായിക്കാണുന്നുണ്ട്.

ശോണദേവൻ ആയിഷയോടു ശിവാജിയെ വണ്ണിച്ചു പറയുന്നതിലുള്ള

“വ്യാലോലവഹ്നിശിഖ വാച്ചു പടർന്നുടക്കു-
മാലോപനാധിഗുളികാവലി മാടിത്തിൽ
കാലോന്മിഷൽക്കനകപങ്കജമാലപോലെ
ചേലോടണഞ്ഞു ജയമാൻവനജനേശൻ”

എന്ന പട്ടത്തിലെ അലങ്കാരം പ്രത്യേകം പ്രസ്താവയോ
ഗ്രന്ഥം ഒന്നാണ്. അഗ്നിജ്വാലയെ വമിക്കുന്ന “നാഡി
ഗുളികാവലി”യെ (=വെടിയുണ്ടകളെ) “കാലോന്മിഷൽ
ക്കനകപങ്കജമാല”യെപ്പോലെ മാറിൽ ഭരിച്ച ജയം നേടി
യവനാണു ശിവാജി. വീരകേസരിയായ ശിവാജിയെ വ
ണ്ണിക്കുന്നതിന്നു ഇതിലധികം വീരോചിതമായ കരലങ്കാ
രം വേറെ ലഭിക്കുവാൻ പ്രയാസമാകുന്നു. പ്രകൃതമായ വീ
രരസത്തിന്നു ഈ അലങ്കാരം അതിയായ ഒരു മിഴിവു വ
രുത്തുന്നുണ്ടെന്നു ഏതു സാഹുര്യനും സശിരീകേന്ദ്രം സമ്മ
തിക്കാതിരിക്കയില്ല.

ശിവാജിയുടെ മുമ്പിൽ വന്ദീകൃതരായി ആനയിക്ക
പ്പെട്ട ആയിരക്കളുടെ വണ്ണന,

“സ്തായൽപ്രഭാഭരമകുന്ന തഭീയവക്ത്രം
സായന്തനാംബുജസഹോദരമായിരുന്നു;
കായം ഭയാതിശയകമ്പനമക്ഷി വാക്ടം
തോയത്തിൽ മുങ്ങി മഴമിന്നലൊടൊത്തിരുന്നു.
ഭോസപ്രസ്തനരുചിയാൻ കപോലമൂല-
മാസന്നപാകശരപാണ്ഡരമായിരുന്നു;
ശ്രീസദ്മമാകുമധരം ഭൂശകോണ്ണദീപ്ത-
ശ്വാസത്തിൽ മുങ്ങിയൊളികെട്ടു വരണ്ടിരുന്നു.
നീലത്തഴക്കുഴലഴിഞ്ഞു കിടന്നിരുന്നു;
മേലത്രയും ശ്രമജലത്തിൽ നനഞ്ഞിരുന്നു;
ഭൂലക്ഷ്മിയാമവൾ വിപദപിരദം മഥിച്ചു
വെയ് ലത്തെറിഞ്ഞൊരു മൂണാളി കണക്കിരുന്നു”

എന്നാണ്. ഈ സാഹുര്യപുരയത്തിൽനിന്നു എപ്പോ

ഴം മാഞ്ഞുപോകാത്ത ഒരു തന്മയചിത്രമാണ്. വിക്രമവും നിഷ്പ്രഭവുമായിച്ചമഞ്ഞ മുഖത്തെ “സാന്നിധ്യം ബുദ്ധി”ത്തോടുപമിച്ചതും, ഭയത്താൽ വിറച്ചും കണ്ണിരിൽ മുങ്ങിയുളിയിക്കുന്ന ദേഹത്തെ മഴമിന്നലിനോടു സാമ്യപ്പെടുത്തിയതും, വിളർത്ത മുഖത്തെ നിറംകൊണ്ട് “ആസന്നപാക”മായ ശരപ്പുല്ലിനോടു സാമ്യപ്പെടുത്തിയതും അവളുടെ താൽക്കാലികദയനീയാവസ്ഥയെ പരിമുദങ്ങളുൾക്കൊണ്ടു കണ്ടുകൂടി കാണിക്കുന്നതിന്നു പുറമെ ആ അവസ്ഥയിലും അവൾക്കുള്ള ദർശനീയമായ ലാവണ്യത്തെ വെളിവാക്കുകയുംകൂടി ചെയ്യുന്നുണ്ട്. ഈ അവസ്ഥയിൽ അവളെ ആപത്താകുന്ന ദപിപത്താൽ മലിതയായി ആതപത്തിൽ പ്രക്ഷിപ്തമായ മൃണാളികയോടുതന്നെയാണു സാമ്യപ്പെടുത്തേണ്ടത്. അലങ്കാരങ്ങൾ സ്ഥാനപ്രയുക്തങ്ങളായാൽ അവ കാവ്യശരീരത്തെ എങ്ങിനെ ശോഭിപ്പിക്കുമെന്നു ആന്ധ്യയുടെ ഈ വർണ്ണനയിൽനിന്നു വെളിവാകുന്നുണ്ട്.

ഇങ്ങിനെ കാരോന്നായെടുത്ത ഇതിലെ അലങ്കാരങ്ങളെ പരിശോധിക്കുവാൻ തുടങ്ങിയാൽ കട്ടേരെപ്പട്ടങ്ങൾ ഉദ്ധരിക്കേണ്ടതായി വരും. ഭാരമേറിയ ആ കൃത്യത്തിന്നു ശേഷിയും ശേഷിയുള്ള വിമർശകവൈകടികനാദൈവമതലപ്പെടുത്തുവാൻ മാത്രമേ, ദിങ്മാത്രപ്രദർശനത്തിന്നൊരുങ്ങിയ എനിജ്ജിപ്പോൾ കഴിവുള്ളു. അലങ്കാരവിനിവേശനത്തിലെന്നപോലെ പദപ്രയോഗാദികളായ മറ്റു സംഗതികളിലും മഹാകവി പരമേശ്വരൻ അവർകൾ ഏറ്റവും ശ്രദ്ധവെച്ചിട്ടുണ്ട്. ഈ ഖണ്ഡകാവ്യം സംസ്കൃത പദങ്ങളെക്കൊണ്ട് നിബിഡവും ഒരു സംസ്കൃതകാവ്യത്തിന്റെ നിർമ്മാണപരിപാടിയനുസരിച്ചു നിർമ്മി

ക്കപ്പെട്ടതാകുന്നു. സംസ്കൃതഭാഷയിൽ പദങ്ങൾക്കു സ്വരൂപമായിട്ടുള്ള അർത്ഥത്തിന്നു പുറമെ സൂക്ഷ്മമായിട്ടും അർത്ഥമുണ്ട്. ആ ഭേദം അറിഞ്ഞു പദങ്ങളെ അവയുടെ സൂക്ഷ്മാർത്ഥത്തിൽത്തന്നെ പ്രയോഗിക്കുന്നവരെ മാത്രമേ സഹൃദയലോകം മഹാകവികളായി ഗണിക്കുന്നുള്ളൂ.

“ശിവഗീത” എന്നു ശ്രീലിംഗമായിട്ടും “ശിവഗീതം” എന്നു നപുംസകമായിട്ടും പറയാം. ശിവനാൽ ഗാനം ചെയ്യപ്പെട്ടത് എന്നേ രണ്ടിന്നും അർത്ഥമുള്ളൂ. എന്നാൽ നിഷ്ഠാനുമായ ഈ വിശേഷണപദത്തിന്നു വിശേഷ്യമായി ഒരു ശ്രീലിംഗപദത്തെ വിവക്ഷിക്കുന്നുണ്ടെങ്കിൽ മാത്രമേ അതു ഗ്രന്ഥനാമമായി ശ്രീലിംഗത്തിൽ പ്രയോഗിക്കുക പതിച്ചുള്ളൂ. ഭഗവൽഗീത, വ്യാധഗീത തുടങ്ങിയവയിൽ ‘ഉപനിഷത്ത്’ എന്നൊരു ശ്രീലിംഗപദം വിശേഷ്യമായി വിവക്ഷിച്ചിട്ടുള്ളതുകൊണ്ടാണ് അവയ്ക്ക് അങ്ങിനെ നാമകരണം ചെയ്തിരിക്കുന്നത്. ഈ സംഗതി ലോകമാന്യബാലഗംഗാധരതിലകരുടെ ‘ഗീതാരഹസ്യ’ത്തിൽ വ്യക്തമായിപ്പറഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. “ഉഴറിയരുളിനമൊഴികളുപനിഷത്താകയാലോതിനാർ ഗീതയെന്നാദരാൽ ജ്ഞാനികൾ” എന്നിങ്ങിനെ തുഞ്ചത്താചാര്യപാദരും ഇതിനെ സൂചിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. പരമേശ്വരയുരവർകൾ പ്രകൃതകാര്യത്തിന്നു ‘ശിവഗീത’ എന്നു പേരിട്ടതും അതിനാൽത്തന്നെയായിരിക്കണം. ഈ ഖണ്ഡകാവ്യം ധർമ്മതപപ്രതിപാദകവും കാമഭ്രോധാദി വികാരങ്ങളെജ്ജയിക്കേണമെന്ന വേദാന്തരഹസ്യത്തെ ഉപദേശിക്കുന്നതാകയാൽ ഉപനിഷത്താരമടങ്ങിയതാണ്. ശിവാജി സഭയിൽവെച്ചു ചെയ്ത ധർമ്മപ്രസംഗത്തെ “ത്രയുന്ത ധന്യമി

യലും മൊഴി" (=ഉപനിഷത്തുമായിത്തുല്യമായ വാക്ക്) എന്നു പറഞ്ഞിട്ടുള്ളതിൽനിന്ന് ഈ സംഗതി വിശദമാകുന്നതു മൂണ്ടു്.

‘മൂന്നാള’മെന്നു നപുംസകമായും ‘മൂന്നാളി’ എന്നു സ്ത്രീലിംഗമായും മൂന്നാളപദത്തെ പ്രയോഗിക്കാം. എന്നാൽ അപചയവിവക്ഷ ഉള്ളപ്പോൾ അതു സ്ത്രീലിംഗമായി പ്രയോഗിക്കണം. വിരഹവികൃബ്ധനായ ആയിഷയുടെ വണ്ണനയിൽ “വിപദ്വിരഭം മമിച്ചു വെയ്ലത്തെറിഞ്ഞൊരു മൂന്നാളി കണക്കിരുന്നു” എന്നിങ്ങിനെ സ്ത്രീലിംഗമായിട്ടുതന്നെയാണ് മഹാകവി പ്രയോഗിച്ചിട്ടുള്ളത്. അതിനാൽ ആയിഷയുടെ പരവശാവസ്ഥ പരമകാഷ്ഠയിലെത്തിയതായി വ്യഞ്ജിക്കുന്നുണ്ട്. ഇതുപോലെ ഇനിയും പല പദങ്ങളുടേയും പ്രയോഗവിശേഷങ്ങൾ പറയാവുന്നതു വായനക്കാർക്കു് സ്വയം ഊഹ്യമാകുന്നു.

‘ശിവനീത’യിൽ ഇതേവരെപ്പറഞ്ഞവയിൽനിന്നു വ്യത്യസ്തങ്ങളായ ചില പ്രയോഗവിശേഷങ്ങൾകൂടി പ്രസ്താവശോഭ്യങ്ങളായിട്ടുണ്ട്. അവ പക്ഷെ സാധാരണ വായനക്കാർക്കു് ദുർഗ്രഹങ്ങളായേക്കാമെന്നു തോന്നുന്നു. ആകയാൽ അവയുടെയുംകൂടി ഒരു ദിങ്മാത്രപ്രദർശനം ചെയ്യുന്നത് ഈ ഘട്ടത്തിൽ ഉചിതമായിരിക്കുമെന്നു വിശ്വസിക്കുന്നു. കല്യാണദുർഗ്ഗത്തിലെ “വൈവസ്വതകൃതു” കഴിച്ചു തിരിച്ചുവിട്ട കുതിരയുടെ പ്രതിപ്രയാണത്തെ,

“മുന്നിൽപ്പെട്ടും ചുട്ടനിണപ്പഴ വീന്തി നീന്തി
വെന്നിപ്പെരുപാമുഴങ്ങിന വീഥിയുടേ
അന്നിസ്തുലാശപഥനഭിജ്ഞകശാഭിമർം
മന്നിൻ വൃഷാവിനെ വഹിച്ചു കുതിച്ചുപാഞ്ഞു”

എന്നിങ്ങിനെയാണ് മഹാകവി വർണ്ണിച്ചിരിക്കുന്നത്. ഇതിൽ “അനഭിജ്ഞകശാഭിമർം” എന്ന പദത്തെ അശ്വവിശേഷണമായി ഗ്രഹിച്ച് അർത്ഥം സുഖമാവാതെ ക്ലേശിക്കുന്ന ചിലരെ സാഹിത്യാദ്ധ്വാനീനന്മാരിൽ എനിക്കു കാണാനിടയായിട്ടുണ്ട്. “അനഭിജ്ഞാതകശാഭിമർം” എന്നോ, “കശാഭിമർംനഭിജ്ഞം” എന്നോ ആവേണ്ടതായിരുന്നു ഈപ്പദം എന്ന് അവർ പറയുന്നു. അങ്ങിനെയാണെങ്കിൽ ഇതിന്നു കശാസ്സർത്തെ അറിഞ്ഞിട്ടില്ലാത്തത് എന്നാണർത്ഥം. പരിക. കശാസ്സർത്തെ അറിയാതിരിക്കത്തക്കവിധം നിരതിശയമായ വേഗത്തോടുകൂടിയത് എന്നു സാരം. ഈ വിശേഷണത്താൽ സിദ്ധമാകുന്ന വേഗം അശ്വത്തെ സാക്ഷാത്തായി ആശ്രയിക്കുന്നതുകൊണ്ട് അശ്വവർണ്ണനയിലാണെങ്കിൽ ഇതു തുലോം ശോഭിക്കും. പക്ഷെ, പ്രകൃതത്തിൽ അശ്വത്തെയല്ലാതെ പ്രയാണത്തെയാണ് വർണ്ണിക്കുന്നത്. വിശേഷണസിദ്ധമായ വേഗത്തെ അശ്വപ്രയാണത്തിൽ ചേർത്തു പറഞ്ഞാലെ ഇവിടെ ചേച്ചു മതിയാകുമുള്ളു. ആകയാൽ “അനഭിജ്ഞൻ്റെ കശാഭിമർത്തോടുകൂടുംവണ്ണം” എന്നിങ്ങിനെ വിഗ്രഹം വരുമാൻ ക്രിയാവിശേഷണമായിട്ടുവേണം പ്രസ്തുതപദത്തെ അന്നപയിപ്പാൻ. ആ “ഭയങ്കരസാഭിവിരൻ” അനഭിജ്ഞതനിമിത്തമാണ് അശ്വത്തെ കശാഭിമർംനം ചെയ്യിക്കുന്നതെന്നു സാരം. “അനഭിജ്ഞ” പദപ്രയോഗം കൊണ്ടു നായകനു വരുന്ന അപകഷം അശ്വപ്രയാണത്തിൽ വേഗാതിശയം തോന്നിക്കുന്നതുകൊണ്ടു പ്രകാരാന്തരേണ നായകന് ഉൽക്കഷ്ഠമായിത്തന്നെയാണ് പരിണമിക്കുന്നത്. ഈ അർത്ഥം കുറെ ക്ലിഷ്ടമാണെങ്കിലും സ്വരസമാണെന്നു പറയേണ്ടതില്ലല്ലോ. സ്വപാരസികാർത്ഥലാഭ

ത്തിന്നുവേണ്ടി ഇത്തരം ക്ലേശങ്ങളെ സ്പർശിക്കുന്നതു വിചാ-
രശീലരായ വായനക്കാർക്ക് വൈരസ്യാവഹമായിരിക്ക-
യില്ല.

൧൪൧൩

ഇനിയും നോക്കാം: ശിവജിയുടെ പ്രസംഗത്തിൽ
ചില പദ്യങ്ങൾ, ശോണദേവൻ ആയിഷയെ ആനയി-
ക്കാനൊരുങ്ങിയതു സാധാരണദൃഷ്ടിയാ അസംഭവ്യമല്ലെ-
ന്നു പ്രതിപാദിക്കുന്നവയാണ്. അവയിൽ ഒന്നാണ്

“സ്രീവർദ്ധയായിഷ നിജേശവിയുക്തയെന്നും
പാവം ശിവജി പരിണേയവയസ്സെന്നും
കൈവന്നിടും കരുണയാൽക്കരുതിട്ടു രോണൻ
ദേവൻ മനോജനൊരയാചിതദൂതനായി”

എന്നത്. ഇതിൽ “പരിണേയവയസ്സ്” എന്ന വിശേഷ-
ണപദം സാധുവായില്ലെന്നു ചിലർ പറയുന്നു. ‘പരി-
ണേയമായ വയസ്സോടുകൂടിയവൻ’ എന്നു വിഗ്രഹിച്ചു
ബഹുവ്രീഹിസമാസത്തെ സ്വീകരിക്കുമ്പോൾ വയസ്സു പ-
രിണയനംപ്രതി കർമ്മമായിട്ടാണ് പരിക എന്നും, അത്
അനുപപന്നമാണെന്നും അവർ വിചാരിക്കുന്നു. എ-
ന്നാൽ പ്രധികരണബഹുവ്രീഹിയെ സ്വീകരിച്ചു “പരി-
ണേയന്റെ വയസ്സോടുകൂടിയവൻ” എന്നു വിഗ്രഹി-
ച്ചാൽ ഒരു ദോഷവും വരുവാനുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നില്ല. പ-
രിണേയശബ്ദത്തിന്നു വിവാഹാഹ്വൻ എന്നർത്ഥം; വിവാ-
ഹാഹ്വവയസ്സ് എന്നു വിശേഷത്തിന്നു താല്പര്യം. ഇനി,
ഇപ്രകാരമാകുമ്പോൾ പുരുഷൻ പരിണയനത്തിന്റെ ക-
ർമ്മമാകുമെന്നും വാസ്തവത്തിൽ കർമ്മമാകേണ്ടതു സ്ത്രീയാണെ-
ന്നും കരണപപത്തി തോന്നാം. അതും സൂക്ഷ്മലോചന

യിൽ പരിഹൃതമാകുന്നതാണ്. “കൃത്യല്ലയെ ബഹുലം” എന്നിങ്ങിനെ ബഹുലഗ്രഹണംകൊണ്ടു പുരുഷൻ പരിണയനംപ്രതി കർത്താവുതന്നെയാകുന്നതിന്നു് ഒരു വൈഷമ്യവുമില്ലല്ലോ. “ഇതിനേയാണെങ്കിൽ എന്തിനാണ് ഈ ശിരോവേഷ്ടനപ്രാണായാമം? മേഘ സാമാനാധികരണബഹുവ്രീഹിതന്നെ ആജ്ഞാജ്ഞെ” എന്നു ചിലർക്കു തോന്നാം. അതു ശരിയല്ല. ആ പക്ഷത്തിൽ ബഹുലഗ്രഹണംകൊണ്ടു യാതൊരു പ്രയോജനവുമുണ്ടാവാറില്ല. കാരണം വയസ്സിന്നു പരിണയനത്തിന്റെ കർത്തൃരൂപനയോ കർമ്മരൂപനയോ അന്നപരയോഗ്യത ഇല്ലായ്മതന്നെ. ഇതി ബഹുലഗ്രഹണം ക്ലിഷ്ടമായിത്തോന്നുന്ന വല്ലവരുമുണ്ടെങ്കിൽ സുകുമാരമതികളായ ആ നവ്യനാഗരികന്മാർ ഇത് ഇംഗ്ലീഷുരീതിയാണെന്നു സമാധാനിച്ചുകൊള്ളട്ടെ. ഇംഗ്ലീഷുരീതിയിൽ പുരുഷന്നു പരിണയനത്തിന്റെ കർമ്മമാകുവാൻ വിരോധമില്ലല്ലോ.

ശോണദേവൻ ചെയ്യുന്ന ആയിഷയുടെ സൗന്ദര്യവർണ്ണനയിൽ “കചങ്ങൾ ഭംഗാഭിമാനഭിഭുരീകരണക്ഷമങ്ങൾ”, “വദനം തുഹിനാംശുബ്ബിബിംഗാലമാക്ഷ”ന്നത്, “ഈക്ഷണങ്ങൾ നീലാരവിദയഗളീനിഗളപ്രഭങ്ങൾ” എന്നു തുടങ്ങിയുള്ള ലക്ഷിതോപമകളുടെ സൗലഭ്യം, പ്രാചീനാലങ്കാരങ്ങളോടു സഹകരണത്യാഗമനഷ്ടിപ്പാൻ പ്രതിജ്ഞചെയ്തിരിക്കുന്ന ചില സാഹിത്യപരിഷ്കർത്താക്കൾക്കു രസിക്കുന്നില്ലത്രെ. എന്നാൽ അവർ ഒന്നാലോചിക്കണം: ഇത് ഒരു ‘മുറട്ടു’പടയാളി ചെയ്യുന്ന വർണ്ണനയാണ്. അടിച്ചപൊടിക്കുക, പിടിച്ചുകെട്ടുക മുതലായ യോഗ്യകർമ്മങ്ങൾ നിരന്തരം കണ്ടും കേട്ടും ചെയ്യും

പരിചയിച്ചിട്ടുള്ള ഒരു യുദ്ധവീരന്റെ വാക്കിൽ ഇത്തരത്തിലുള്ള തൂങ്ങിത്തോപമകൾ എത്രയും സ്വാഭാവികങ്ങളും ശോഭാവഹങ്ങളുമായിത്തന്നെയായിരിക്കുക. അലങ്കാരങ്ങൾക്കെന്നപോലെ തൽപ്രകടനപ്രകാരങ്ങൾക്കും വക്ത്രവിശേഷമനുസരിച്ച ഭംഗിഭേദമുണ്ടെന്നതു സഹൃദയസമ്മതമായ ഒരു വാസ്തവമാണ്. കവിവാക്യമായിട്ടുള്ള പദ്യങ്ങളിലാണ് ഈ ലക്ഷിതോപമകൾ വിനിവേശിക്കപ്പെട്ടിരുന്നതെങ്കിൽ അവയ്ക്ക് ഇത്രത്തോളം ആകർഷകത ഉണ്ടാകുമായിരുന്നില്ല. പ്രകൃതത്തിലാകട്ടെ, ഇവ സമരസാഹസികനായ ശോണദേവന്റെ വാക്യങ്ങളിൽ നിബലങ്ങളാകയാൽ പരമ ഗലഭംകൊണ്ടു ഭവിഗുണിതരോഭങ്ങളായിപ്പരിലസിക്കുന്നു.

വന്ദീകൃതയായി ആനയിക്കപ്പെട്ട ആയിഷയെ ശിവാജി കാണതിനെ,

“അന്നൽപതിവ്രതയ — യേതു ഭുജംഗമകും
മിന്നൽക്കൊടിക്കിടയിൽ മിന്നിന രഥപിയരളെ—
മന്നൻ വിനായകചതുർത്ഥിയിൽ വന്നുദിക്കും

പൊന്നമ്പിളിപ്പൂക്കൾ കണക്കൊരു നോക്കു നോക്കി” എന്നാണ് മഹാകവി വർണ്ണിച്ചിരിക്കുന്നത്. ചതുർത്ഥീചന്ദ്രനു പ്രസിദ്ധി അർജ്ജുനരഥപിയാകയാൽ ആയിഷയെ ‘നോക്കിയിട്ടു’ എന്നാണ് പറഞ്ഞിരുന്നതെങ്കിലും അവർക്കു ചതുർത്ഥീചന്ദ്രകലോപമ ശോഭാവഹമാകുമായിരുന്നുള്ളു എന്നു ചിലർ വിചാരിക്കുന്നു. ഇതും ശരിയാണെന്നു തോന്നുന്നില്ല. “ഒരു നോക്കു നോക്കി” എന്നതിന്നു “ഒരു നോക്കേ നോക്കിയുള്ളു” എന്നാണ് കവിസംരംഭസിദ്ധമായ നിഷ്പ്രശ്നാർത്ഥം. ചതുർത്ഥിയിലുദിക്കുന്ന “പൊ

ന്നമ്പിളിക്കല" കണ്ണിൽ പെട്ടാൽ മാനുനായ ഒരു പുരുഷൻ പിന്നെ നോക്കാതെ പെട്ടെന്നു ദൃഷ്ടിയെ പ്രത്യാഹരിക്കുന്നതെങ്ങിനെയൊ അങ്ങിനെ ശിവാജി ആയിഷയെ കണ്ടപ്പോഴേക്കുതന്നെ കണ്ണുതിരിച്ചു എന്നാണിവിടെ താല്പര്യം. ഇതുതന്നെയാണ് ഈ പദ്യത്തിൽ ആദ്യം "എതു ഭുജംഗമർഷം മിന്നൽക്കൊടിക്കിടയിൽ" എന്നിങ്ങനെ ആയിഷയ്ക്കു മിന്നൽക്കൊടിയോടു സാദൃശ്യം നിബന്ധിച്ചിട്ടുള്ളതിന്റേയും സാരം. ഇതിൽ "ഭുജംഗമർ" എന്നതിന്നു സപ്തങ്ങൾ എന്നും വിടന്മാർ എന്നും ശ്ലേഷംകൊണ്ടു രണ്ടതും എടുക്കണം. സപ്തങ്ങൾ മിന്നൽക്കൊടിയുടെ പ്രതിഭാസം കണ്ടാൽ സ്വയം തലതാഴ്ത്തി മടയിലേയ്ക്കു മുക്കുന്നതുപോലെ വിടന്മാർ ആ സതിയെ കാണുമ്പോൾ അധൃഷ്ടതനിമിത്തം പെട്ടെന്നു സങ്കോചം പ്രാപിയ്ക്കും. അത്രത്തോളം പാതിവ്രത്യതേജസ്സ് ഉജ്ജ്വലിയ്ക്കുന്നവളാണ് ആയിഷ. ഇങ്ങിനെ പൂർവ്വാലംകൊണ്ട് അവൾ വിടന്മാർക്ക് അധൃഷ്ടയാണെന്നു സിദ്ധിച്ചു. അത്രമാത്രംകൊണ്ടു തുച്ഛപ്പെടാഞ്ഞിട്ടാണ് മഹാകവി അവളെ "ചതുർത്ഥിയിലെ പൊന്നമ്പിളിക്കല"യോടു വീണ്ടും ഉപമിച്ചത്. ചതുർത്ഥി ചന്ദ്രക്കല സകലജനങ്ങൾക്കും അദർശനീയയാണല്ലോ. ദർശനമാത്രത്തിൽതന്നെ മിന്നൽക്കൊടിയെക്കണ്ട സപ്തങ്ങളെന്നപോലെ കേവലം വിടന്മാർപോലും ഭയപ്പെട്ടു പിൻതിരിയത്തക്കതായ പാതിവ്രത്യശക്തിയോടുകൂടിയ ആയിഷയെ ഒരു നോക്കുനോക്കിയപ്പോഴേയ്ക്കു പരപരിഗ്രഹപരാജയമുഖനായ ശിവാജി ചതുർത്ഥിചന്ദ്രകലയെക്കണ്ടാലെന്നപോലെ ദൃഷ്ടികൾ ഉപസംഹരിച്ചുവെന്നു താല്പ

യു. ആയിഷയ്ക്കു് ആകർഷകമായ അംഗലാവസ്ഥയും ഇല്ലാ
 ണ്തിട്ടില്ല, അവളു തിരിഞ്ഞുനോക്കുന്നത് അതിഗുണവാ
 ന്മാരും അപവാദഭീരുക്കളുമായ മഹാത്മാക്കു് അർത്ഥാത്ഥ
 താകയാലാണ് ശിവജി അങ്ങിനെ ചെയ്യതെന്നു ഭാവി.

അടുത്തതന്നെ മഹാകവി ഈ വാസ്യവം പ്രകാശ
 ന്നതന്നെ വെളിവാക്കുന്നതുമുണ്ടു്:—

“ആവശ്യമാംഗലികദീപികയിൽനിന്നും
 വ്യാവത്തിതാക്ഷിശലഭഭവനായ് ക്ഷണത്തിൽ
 ദേവൻ ശിവജി ജനകാദിഗുപ്തിചന്ദ്രാ-
 സൌവസ്യികൻപരിജനത്തൊടിവണ്ണമോതീ”.

ഇതിൽ ആയിഷയെ ഒരു മംഗലദീപികയാവിട്ടും നേത്ര
 ണ്ങളെ ശലഭങ്ങളായിട്ടും കല്പിച്ചിട്ടുള്ളതു സവിശേഷാ
 ണ്ധാരണീയമായ ഒരു സംഗതിയാണ്. നേത്രങ്ങൾക്കു ശല
 ഭസോദശ്യം ഉണ്ടായിട്ടില്ല, അവയെ ശലഭത്തേറ കല്പിച്ചി
 രിയിക്കുന്നത്. നേത്രങ്ങൾ ആ പരിവൃത്തയുടെ നേക്കു ചെ
 ന്നാൽ വിളക്കിന്നുനേരെ ചെല്ലുന്ന ശലഭങ്ങളുടെ അനുഭ
 വം വരുമെന്നു തോന്നിയില്ലാൻ വേണ്ടിയാണ് അവയെ ശ
 ലഭങ്ങളാക്കിയിരിയ്ക്കുന്നത്. ശലഭങ്ങൾ ദീപജ്വാലയെക്ക
 ണ്ടു് അതു തീർപ്പണ്ടമാണെന്നു ഭ്രമിച്ചു ചെല്ലുന്നതുപോ
 ലെ സാധാരണക്കാരുടെ ദൃഷ്ടികൾ ആയിഷയുടെ മേൽ പ
 തിഞ്ഞു പോയേയ്ക്കുമെന്നും, ഏന്നാൽ വാസ്യവത്തിൽ അ
 വൾ സ്പർശകമായ ഒരു ഉപഭോഗസാധനമല്ല, സ്പർശ
 നവരെ ദഹിപ്പിക്കുന്ന അഗ്നിയാണെന്നും ഇതുകൊണ്ടു മഹാ
 കവി സൂചിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു. ഈയർത്ഥത്തെത്തന്നെ ശിവാ
 ജിയുടെ ധർമ്മസംഗത്തിൽ കരിടത്തു “സായത്തദാഹ

ഗുണമാം ശുചിഹേതിയാക്കും കായം മിനക്കുമൊരു കാഞ്ചനഭൂഷയല്ല" എന്നിങ്ങിനെ വിശദമായി പറഞ്ഞിട്ടുണ്ട്.

ഇങ്ങിനെ കാരോന്നായി എടുത്തുപായുവാൻ തുടങ്ങിയാൽ ഈ ഖണ്ഡകാവ്യത്തിലെ മിക്ക പദ്യങ്ങളും ഉജ്ജ്വലങ്ങളായി വരും. അതിന്നു തൽക്കാലം എനിക്കു സൗകര്യമില്ല. ആശയഗാംഭീര്യംകൊണ്ടും അലങ്കാരംകൊണ്ടും മലയാളത്തിൽ ഇതേവരെ ഉണ്ടായിട്ടുള്ള ഖണ്ഡകാവ്യങ്ങളെ സർവാത്മനാ അതിശയിക്കുന്നതായ ഈ "ശിവഗീത" മതസംബന്ധമായും രാഷ്ട്രീയമായും ആലോചിച്ചു നോക്കുമ്പോഴും അതി പ്രാധാന്യമുള്ള ഒരു കൃതിയാണ്. ഇതിൽ ഇന്നത്തെ രാഷ്ട്രീയനേതാക്കന്മാർ ഉച്ചസ്വരത്തിൽ ഉൽഘോഷിക്കുന്ന ഹിന്ദുമഹമ്മദീയമൈത്രിയെ മഹാകവി സാദ്ധ്യതരമായ ഒരു തത്വമായിട്ടാണ് സ്ഥാപിച്ചിരിക്കുന്നത്. ശിവജിയുടെ ചരിത്രത്തിൽ മിക്ക സംഭവങ്ങളും ഒരിടംകൊണ്ടു രാഷ്ട്രീയബോധത്തെ ഉത്തേജിപ്പിക്കുന്നവയാണെങ്കിലും മറ്റൊരിടംകൊണ്ടു ഹിന്ദുമഹമ്മദീയസ്വർദ്ധയെ വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നവയായിട്ടാണിരിക്കുന്നത്. എന്നാൽ മഹമ്മദീയരുടെ അന്യായകർമ്മങ്ങളെ നീക്കംചെയ്യണമെന്നല്ലാതെ മഹമ്മദീയമതത്തെയോ അവരുടെ സ്രീകുളുടെ ചാരിത്രശുദ്ധിയേയോ ലേശംപോലും ദുഷിപ്പിക്കേണമെന്നു ശിവജിക്കു താല്പര്യമുണ്ടായിരുന്നില്ല. ആ മഹാരാഷ്ട്രനേതാവിന്റെ അപദാനപൂർണ്ണമായ ചരിത്രത്തിൽ അന്നു സ്ലീനമായി ആമുലാഗ്രം അനുസ്മൃതമായിരിക്കിക്കുന്ന ഏതാദൃശസംഭവങ്ങളുടെ സൂക്ഷ്മതത്വത്തെ വെളിപ്പെടുത്തുന്നതാണ് ഹിന്ദുമഹമ്മദീയമൈത്രിയെ പുനഃജീവിപ്പിക്കുവാനുള്ള പരമൗഷധം. മഹാകവിയുടെ ദൃഷ്ടികൾ ഒരു മ

ഹമ്മദീയവനിതയായ ആയിഷയിൽ സീത, മേയന്തി മുതലായ പൌരാണികസതീരണങ്ങളിലെന്നപോലെ അത്ര ഔരവത്തോടുകൂടിയാണ് പതിയുന്നത്. പരമേശ്വരയുരവർകളുടെ ശിവാജി ഹൈന്ദവമതത്തിലെ പരമരഹസ്യമായ പാതിപ്രത്യമാഹാത്മ്യത്തെ ആയിഷയിൽ അസ്പന്ദനമാക്കിയിരിക്കുന്നു. ആ സ്രീ തനിജ്ഞതീരായ മഹമ്മദീയരുടെ വംശത്തിൽ പെട്ടവളായതുകൊണ്ടു യാതൊരു ഔരവക്കാര്യം അവളുടെ പാതിപ്രത്യത്തിൽ ശിവാജി കാണുന്നില്ല. ഇതല്ലയോ മഹത്തായ സമഭാവന! ഇതല്ലയോ മഹനീയമായ മഹിളാരാധന! ഇത്തരത്തിലുള്ള ഉത്തമകാവ്യങ്ങളാണ് ഉന്തിപ്പുമാനമായ നവീനഭാരതത്തെ ഉത്തരോത്തരം ഉയർത്തിക്കൊണ്ടുവരുവാൻ ഉപകരിയ്ക്കുക.

ഇങ്ങിനെയൊക്കെയാണെങ്കിലും 'ശിവഗീത'യ്ക്കു് കരു നൃനത ഉണ്ടെന്നു പറയാതെ കഴികയില്ല. അതു മഹാനുഭവം: ശിവഗീത പണ്ഡിതന്മാർക്കു മാത്രം ആസ്വാദ്യമായ ഒരു കൃതിയാണ്. പാമരന്മാരുടെ സംരംഭം പാമരം മുറിഞ്ഞ കപ്പലിന്റേതെന്നപോലെ ശിവഗീതയുടെ സാമീപ്യത്തിൽ സ്വയം കണ്ഠീഭവിയ്ക്കുന്നു.

“ഗുണഗുണിരിഹ കപചിൽ കപചിഭവി
 ന്യാസി പ്രയത്നാമയാ
 പ്രാഞ്ചമന്ത്രമനാ ഹനേനപരിതീ
 മാസ്മിൻ ലലഃ ലേലതു”

എന്നു ശ്രീഹർഷമഹാകവി പറഞ്ഞതുപോലെതന്നെയായിരിയ്ക്കും പരമേശ്വരയുരവർകൾക്കു ശിവഗീതത്തെപ്പറ്റി പൊതുജനങ്ങളോടു പറയുവാനുള്ളത്. എന്നാൽ “ശ്ര

ലോരാലുഗുരുശ്ശമീകൃതദൃശ്യഗ്രന്ഥി"കളായ യഥാർത്ഥ ണ്ഡിതസഹൃദയന്മാർക്കു ശിവഗീത സർവ്വമാ പരമാനന്ദപ്രദമായ ഒരു അനശ്വരഗ്രന്ഥരത്നവുമാകുന്നു.

ന. അർത്ഥമാറിയ സംസ്കൃതപദങ്ങൾ.

മലയാളഭാഷയിൽ തത്സമങ്ങളായും തത്ഭവങ്ങളായും മറ്റും അനേകസംസ്കൃതപദങ്ങൾ ഉപയോഗിച്ചുവരുന്നുണ്ടെന്നു പറയേണ്ടതില്ലല്ലോ. ഇവയിൽ ശുദ്ധമലയാളവേഷം സ്വീകരിച്ചിട്ടുള്ളവ ഒരുവക; ചാത്തം, അയിത്തം മുതലായവ ഈ എന്നത്തിൽ പെടുന്നവയാണ്. ഈ എന്നം സുപ്രസിദ്ധമാണ്. ആകൃതിയിലും പ്രകൃതിയിലും സംസ്കൃതത്തിൽനിന്നു പുത്യാസപ്പെടാത്തവയും ചിരപരിചയംകൊണ്ടു മലയാളംതന്നെയായിത്തീർന്നവയും ആനവമൊരാൾക്കു! നഖം, മുഖം മുതലായവ ഈ വർഗ്ഗത്തിൽ പെടുന്നവയാണ്. ഈ വർഗ്ഗത്തിലുള്ളവയെ സംസ്കൃതത്തിലും മലയാളത്തിലും ഒരുപോലെ പ്രസിദ്ധിച്ചുള്ളവയെന്നും, ഭാഷയിൽ പ്രസിദ്ധിച്ചുണ്ടെങ്കിലും സംസ്കൃതത്തിൽ പ്രസിദ്ധി കാണാത്തവയെന്നും രണ്ടായിത്തീരിക്കാം. നഖം, മുഖം മുതലായവ രണ്ടിലും ഒരുപോലെ പ്രസിദ്ധങ്ങളാണ്. പക്ഷെ അമാലന്മാർ, മാളിക മുതലായവ സംസ്കൃതശബ്ദങ്ങളാണെങ്കിലും അവയ്ക്കു മലയാളത്തിലുള്ളതേതോളം പ്രസിദ്ധി സംസ്കൃതത്തിലില്ല. 'അമാസഫലാന്തി ആദരതേ (ഭൃതി) ഇത്യമാലാഃ' (അതായത് കന്നിച്ചു കൂലി വാങ്ങുന്നവർ) എന്ന വലിയ അർത്ഥത്തെ വഹിച്ചുകൊ

ണ്ടു നടക്കുന്ന അമാലാമാർ മറിഞ്ഞുവീഴാതേയും വളരെ യധികം പഴക്കമുള്ള മാളിക പൊളിഞ്ഞുവീഴാതേയും ഇന്നും സംസ്കൃതസാമ്രാജ്യത്തിൽ നിലനില്ക്കുന്നത് ആശ്ചര്യമായിത്തോന്നുന്നുണ്ട്. ഈ രണ്ടു വിഭാഗത്തിന്നും പുറമേ വേറെ ഒരു വകയായിത്തീരിക്കാവുന്ന ചില സംസ്കൃതപദങ്ങളും മലയാളത്തിൽ വന്നിട്ടുണ്ട്. അവയ്ക്കു സംസ്കൃതത്തിലുള്ള രൂപം തന്നെയാണ് മലയാളത്തിലുമുള്ളതെങ്കിലും സംസ്കൃതത്തിലുള്ള അർത്ഥത്തിലല്ലാ മലയാളത്തിൽ പ്രയോഗംകാണുന്നത്. പരിഭവം, താമസം മുതലായവ ഈ വകയിൽ പെടുന്നവയാണ്. ഭാഷാന്തരലിഖ്യെപ്പറ്റി ഇക്കാലത്തു സാഹിത്യത്തിൽ വാദപ്രതിവാദം നടന്നുവരുന്ന (പുതുതായി ഇറക്കുമതി ചെയ്യുന്ന) സംസ്കൃതപദങ്ങളെക്കൂടാതെയാണ് മേല്പറഞ്ഞ മൂന്നു വിഭാഗങ്ങൾ ഉള്ളത്. ഇവയിൽ മൂന്നാമതു കാണിച്ചവയെ—അതായതു മലയാളത്തിലാകുമ്പോൾ അർത്ഥം മാറുന്ന സംസ്കൃതപദങ്ങളെ—കുറഞ്ഞൊന്ന് ഈ പ്രകൃതത്തിൽ വിവരിക്കുവാൻ ഭാവികുന്നു.

൧. പരിഭവം.—ഈ ശബ്ദത്തിന്ന് അന്നാദരം അഥവാ തിരസ്കാരം എന്നാണ് സംസ്കൃതത്തിൽ അർത്ഥം. 'അന്നാദരഃ പരിഭവഃ പരീഭാവസ്വിരസക്രിയാ' എന്നാമരം. ഭാഷയിലാകട്ടെ ഇതു സുഖക്കേട് അല്ലെങ്കിൽ മുഷിച്ചിൽ എന്ന അർത്ഥത്തിലാണുപയോഗിച്ചുവരുന്നത്. അയാൾക്കെന്റെ നേരെ പരിഭവമാണ്, ഞാൻ അയാളോടു പരിഭവിച്ചിരിക്കുകയാണ് എന്നു തുടങ്ങി സംസാരിക്കുകയും എഴുതുകയും ചെയ്യുന്നതിൽ ഇതാണല്ലോ അർത്ഥം.

൨. താമസം.—താമസത്തിന്റെ അർത്ഥം ആർക്കും താമസംകൂടാതെ മനസ്സിലാക്കുന്നതാണ്. പക്ഷെ, വിളംബം എന്നു നാം മനസ്സിലാക്കുന്ന അർത്ഥം സംസ്കൃതത്തിലെ താമസത്തിന്നില്ല. സംസ്കൃതത്തിൽ ഇതിന്നു തമസ്സിനെ സംബന്ധിച്ചത് എന്നാണ് അർത്ഥം. ഭാഷയിൽ ഇതിന്നു വിളംബം എന്നു മാത്രമല്ല, നിവാസം എന്നുകൂടി അർത്ഥം ഗ്രഹിച്ചുവരുന്നുണ്ട്. രാമന്റെ താമസം മദിരാശിയിലാണ് എന്നതിലെ താമസത്തിന്നു നിവാസം എന്നാണല്ലോ അർത്ഥം.

൩. ജന്മാന്തരം.—അന്യജന്മം എന്നർത്ഥത്തിലുള്ള ഈ സംസ്കൃതശബ്ദത്തെ ഭാഷയിൽ നാം പ്രയോഗിക്കുന്നത് സൂക്തം, ഭാഗ്യം എന്നർത്ഥത്തിലാണ്. അന്യജന്മംകൂടാതെതന്നെ 'ജന്മാന്തര'ത്തിന്നു അർത്ഥഭേദം വന്നതു ഗൈച്ഛാണിയുടെ ജന്മാന്തരക്കുറവുകൊണ്ടായിരിക്കാം.

൪. കല്പമഷം, കലുഷം.—ഈ രണ്ടുപദവും മലയാളത്തിൽ പക എന്നർത്ഥത്തിൽ ധാരാളം സംസാരിക്കാറുള്ളവയാണ്. സംസ്കൃതത്തിലാകട്ടെ കല്പമഷവും 'പാപ'മായിട്ടാണ് കരുതിവരുന്നത്. 'പാപകില്പി'ഷകല്പമഷം കലുഷം വ്രജിനൈനോഘാ' എന്നമരം. പക്ഷേ, ആരോടെങ്കിലും പക കരുതുന്നതും പാപം തന്നെയാണ്.

൩. ദോഷം.—ദോഷോപി സമ്മതഃ ശിഷ്യഃ' എന്നാദിയായി ദോഷിക്കപ്പെടേണ്ടത് (൯൫) എന്നർത്ഥത്തിലാണ് സംസ്കൃതത്തിൽ ഇതിന്നു പ്രയോഗമെന്നു പറഞ്ഞാൽ ശുദ്ധമലയാളികൾക്കു ദോഷംതോന്നും. മലയാ

ഉത്തരിൽ ഇതിന്നതർഹിതം കോപം എന്നാകയാൽ ഇതിൽ കരാശ്ചതുർവിധം. ദേവപ്രാണ 'ദേവപ്രാണ'മാകുന്ന പശുമലയാളികൾക്കു എന്നാണാവോ അടിസ്ഥാനം!

൭. ശുശ്രൂഷ—ശുശ്രൂഷയും കോപവും കണക്കാക്കുന്ന ധരിച്ചിട്ടുള്ള നമ്മോടു ഈ ശബ്ദത്തിന്നു സംസ്കൃതത്തിൽ അതർഹിതം ചുരുക്കം അഥവാ ഇങ്ങിനെ എന്നാണെന്നു സംസ്കൃതപണ്ഡിതന്മാരാരെങ്കിലും പറയുമ്പോൾ നാം അവരുടെ നേരെ 'ശുശ്രൂഷയെടുക്കുന്നതു' വെറുതെയാണ്. 'ഘനചന്ദനശുശ്രൂഷ' എന്നു കേൾക്കാത്തവർ വളരെ കുറവു. അഥവാ അങ്ങിനെ വല്ലവരുമുണ്ടെങ്കിൽ അവരും ചാത്തമുട്ടുമ്പോൾ ചാത്തക്കാരന്നു വിളമ്പുന്ന ഇങ്ങിനെ തിരിനെ പരിശുദ്ധഭാഷയിൽ 'ശുശ്രൂഷത്തിൽ' എന്നും പറയാറുണ്ടായിരിക്കും.

൮. അദ്ധ്വാനം—ഇതു സംസ്കൃതത്തിൽ വഴി എന്നർത്ഥമായ അദ്ധ്വാനശബ്ദത്തിന്റെ ഭിത്തിയെകവചനമാണ്. ഇതിന്നു പ്രയാസം, പ്രയത്നം, ഭാരം ബുദ്ധിമുട്ടു എന്നൊക്കെ അതർഹിതവർ ആരായിരുന്നാലും അവരുടെ അദ്ധ്വാനത്തെ അഭിനന്ദിക്കാതെ കഴിക്കുകയില്ല.

൯. അന്ത്യായം—വക്കീലന്മാർ വക്കാലത്തു പിടിച്ചു കോടതിയിൽപോയി വാദിക്കുന്നതു അന്ത്യായം (ന്ത്യായമല്ലാത്തതു) ആണെന്നു മഹാത്മഗാന്ധിയുടെ സഹകരണന്ത്യാഗതിശ്ചയം ശാസിക്കുന്നുണ്ടെങ്കിലും, കോടതിയായ കോടതിയിലൊക്കെയും വക്കീലന്മാർ ഇന്നും അന്ത്യായം ഹാജരാക്കുന്നുണ്ട്. ന്യായാധിപതിയുടെ വിധി അന്ത്യാ

യദാഗതേക്കു ഗുണമായിട്ടായാലും അതിൽ ഒരു ന്യായ കേടുമില്ലതാനും.

൧൦. ദേഹദണ്ഡം.—സംസ്കൃതത്തിൽ 'ദണ്ഡ'ത്തിന്നു അർദ്ധപാനം എന്നർത്ഥം ഉണ്ടായിരിക്കാം. ഉണ്ടെങ്കിൽ ദേഹംകൊണ്ടു ചെയ്യുന്ന എല്ലാ മാതിരി അർദ്ധപാനങ്ങളും ദേഹദണ്ഡമാണ്. പക്ഷേ പലസദ്യകൾക്കു പോയിദേഹദണ്ഡം ചെയ്തു പണം സമ്പാദിക്കുന്ന നമ്മുടെ മൂത്ത പട്ടക്കു ആ അർത്ഥം സമ്മതമാകയില്ല. എന്നാൽ മദ്ധ്യമലയാളത്തിൽ കിടന്നു ശീലിച്ചിട്ടുള്ള അദ്ദേഹം തിരുവിതാംകൂറിൽ ഒരു സഞ്ചരിക്കട്ടെ. എന്നാൽക്കൊന്നും അവിടെ എല്ലാ കുടിയാനവന്മാരും ഭൂമികളിൽ 'ദേഹദണ്ഡം' ചെയ്തു പണക്കാരായിത്തീരുന്നത്.

൧൧. പൂജം.—പൂജത്തിന്നു ശൂന്യം(0) എന്നർത്ഥം. സംസ്കൃതത്തിൽ പൂജമാണെങ്കിലും മലയാളത്തിൽ ആ അർത്ഥത്തിന്നു പൂജതയ്ക്കു കട്ടം കുറവില്ല.

൧൨. പുച്ഛം.—പുച്ഛം എന്ന വാക്കു മലയാളത്തിൽ പരിഹാസം എന്നർത്ഥത്തിലാണുപയോഗിച്ചുവരുന്നത്. സംസ്കൃതത്തിൽ ഇതിന്നു വാൽ എന്നർത്ഥം. മലയാളികളിൽ പലക്കും പുച്ഛമുണ്ടെന്നു പറഞ്ഞാൽ, അവർ പരിണാമവാദപ്രകാരമുള്ള വാനരത്വം വിട്ടിട്ടില്ലാത്തവരാണെന്നു സംസ്കൃതക്കാർ സംശയിച്ചേക്കാം.

൧൩. ശിക്ഷ—കെ. ഡി. ചേകണ്ണനെ ഒരു കൂട്ടായ്ക്കുവെച്ചുകേസിൽ പത്തുകൊല്ലം ശിക്ഷിച്ചുവെന്നു കേൾക്കുമ്പോൾ വല്ല ദുർഗ്ഗണപരിഹാരപാഠശാലയിലും അവനെ പത്തുകൊല്ലം വിദ്യാഭ്യാസം ചെയ്യിച്ചുവെന്നാണ്

സംസ്കൃതക്കാർ മനസ്സിലാക്കുന്നത്. സംസ്കൃതത്തിൽ 'ശിക്ഷ' എന്നു അഭ്യാസമെന്നാണത്ഥം; ഭണ്ഡനമെന്നല്ല. ശിക്ഷാകാണ്ഡം 'പ്രാകരണത്തിലാണ്'; നിന്മശാസ്ത്രത്തിലല്ല.

൧൪. നസ്യം.—സംസ്കൃതക്കാർ നസ്യം മൂക്കുകൊണ്ടാണെങ്കിൽ മലയാളികൾക്കു നാക്കുകൊണ്ടാണ്. ശിരോരോഗത്തിന്റെ പരിഹാരത്തിന്നു പലതും നസ്യം ചെയ്യാറുണ്ട്. സ്വഭാവദോഷം നിമിത്തം, ചിലർ നസ്യം പഠയാറുണ്ട്.

൭675

൧൫. ശേഖരം.—ശിരോലങ്കാരത്തിന്റെ പറ്റായമായിട്ടാണ് സംസ്കൃതത്തിൽ ശേഖരപദം കണ്ടിട്ടുള്ളത്. പരമശിവൻ ചന്ദ്രശേഖരനായതു ചന്ദ്രൻ ശിരോലങ്കാരമാകയാലാണല്ലോ. മലയാളത്തിലാകട്ടെ സമുച്ചയം അതായതു പല ദിക്കിലുമായി കിടക്കുന്നവയെ ഒരിടത്തു കൂട്ടുക എന്നർത്ഥത്തിൽ ഈ പദം പ്രയോഗിച്ചുവരുന്നു. 'ശേഖരിപ്പു' കലമാ പണ്ടേ മലയാളത്തിലുള്ളതാണ്. ഇയിടയിലായി 'ഗ്രന്ഥശേഖര'വും ഒരു വിധം പ്രചാരത്തിൽ വന്നിട്ടുണ്ട്.

ഇത്രയും പ്രസ്താവിച്ചതു തൽക്കാലം കാമ്യയിൽ വന്ന ചില പദങ്ങൾ മാത്രമാണ്. ഇതുപോലെ ഇനിയും വളരെപ്പദങ്ങൾ തിരഞ്ഞുനോക്കിയാൽ കാണാവുന്നതാണ്. ഇവയെല്ലാം രൂപംകൊണ്ടു ശുദ്ധസംസ്കൃതമാണെങ്കിലും അത്ഥംകൊണ്ടു മലയാളമാണ്. അതിനാൽ ഇവയെ മലയാളത്തിൽ സംസ്കൃതപദങ്ങളായി ഗണിക്കുവാൻ പാടുണ്ടോ? ഇല്ലെങ്കിൽ ഇവ മലയാളത്തിൽ വന്നതു ഏങ്ങിനെയായത്? എന്തായാലും ഒന്നു നിശ്ചയമാണ്. ഇവ സംസ്കൃതത്തിലെ അർത്ഥത്തിൽ പ്രയോഗിക്കുമ്പോൾ മാത്ര

മേ സംസ്കൃതവ്യാകരണകാര്യങ്ങൾ ചെയ്യാൻ പാടുള്ളു. 'താമസേന രഹിതം പുരിപ്പുക്കാൻ' എന്നതിൽ 'താമസേന' എന്ന സംസ്കൃതവിഭക്തിപ്രത്യയം ചേർത്തതു തെറ്റാണെന്നു കേരളപാണിനി പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലോ.

മേൽപ്പറഞ്ഞ പദങ്ങൾ സംസ്കൃതവുമായി ഒരു ബന്ധവുമില്ലാത്ത ശുദ്ധ മലയാളപദങ്ങളാണെന്ന് ആരും വാദിക്കുമെന്നു തോന്നുന്നില്ല. സംസ്കൃതത്തിൽനിന്നു മലയാളത്തിലേക്കുള്ള വരവിൽ അവയുടെ അർത്ഥത്തിന്നു അല്പാല്പമായ തേമാനങ്ങൾ പററുകയും, അങ്ങിനെ അകന്നു കണ് എത്രയും ശിഥിലമായ കർമ്മം മാത്രം ശേഷിക്കുകയും ചെയ്യുതായിരിക്കാനാണ് യുക്തിയുള്ളത്. വലുതായ ഒരു കുന്നിന്റെ മുകളിൽനിന്നു ഒരു കല്ലു തുളകിച്ചപ്പോഴി ഉരുണ്ടുരുണ്ടു കീഴ് പോട്ടു ചാടിയാൽ അതു വഴിക്കു പല ദിക്കിലും തട്ടിത്തടഞ്ഞും പൊട്ടിത്തകന്നും തേഞ്ഞുമാഞ്ഞും ശിഥിലമായി ചുവടിലെത്തുമ്പോഴാണ് എത്രയും ചെറിയ ഒരു കഷണമായിത്തീരുന്നതുപോലെയുള്ള വികാരമാണ് ഇവയ്ക്കും സംഭവിച്ചിട്ടുള്ളത്.

൪. നാടകസന്ധികൾ

നാടകത്തിന്റെ ലക്ഷണനിർവ്വചനത്തിൽ, സന്ധികളെപ്പറ്റിയ വിവരണം ഒഴിച്ചുകൂടാത്ത ഒരർണ്ണമാകുന്നു. സംസ്കൃതത്തിലുള്ള നാടകലക്ഷണമനുസരിച്ചു നോക്കുമ്പോൾ സന്ധിനിയമമില്ലാത്ത ഒരു കൃതിയെ നാടകമെന്നു പറയുവാൻ പാടില്ല. നാടകങ്ങളിൽ മാത്രമല്ല, മഹാകാ

വൃത്തങ്ങളിലും സംസ്ഥാനം ക്രമപ്പെടുത്തിയിരിക്കണമെന്നു നിർദ്ദേശമുണ്ട്. എന്നു തന്നെയല്ല ഖണ്ഡകാവ്യങ്ങൾ, ആചാര്യകൾ മുതലായി എന്തെങ്കിലും ഒരു കഥയെ വിവരിക്കുന്നവയായ എല്ലാ സാഹിത്യഗ്രന്ഥങ്ങൾക്കും സംസ്ഥാനം ആവശ്യമാണെന്നു, സൂക്ഷ്മമായി ആലോചിച്ചു നോക്കിയാലറിയാം. നാം എഴുതുന്ന സാധാരണ കഥകളിൽ കൂടി സംസ്ഥാനങ്ങളുടെ അംഗങ്ങൾ ചേർന്നിരിക്കുന്നുണ്ട്. പക്ഷേ, നാം അവയുടെ സ്വരൂപത്തെ പലപ്പോഴും അറിയുന്നില്ല. വൃത്തശാസ്ത്രത്തിൽ പാണ്ഡിത്യമില്ലാത്തവർ ഇതരകവികളുടെ പ്രയോഗം നോക്കി എഴുതുന്ന പട്ടികകളിൽ വൃത്തഭംഗം വരാതിരിക്കുന്നതുപോലെ, സംസ്ഥാനിയമങ്ങളറിയാത്തവരെഴുതുന്ന നാടകം, കാവ്യം, കഥ മുതലായവയിൽ സംസ്ഥാനവും സംഭവിച്ചില്ലെന്നുവന്നേക്കാം. പക്ഷേ, പ്രയോഗശരണന്മാരായ ആ വകക്കാർ പലപ്പോഴും അബദ്ധം പിണയുന്നതു് സാധാരണമാണ്. അതുകൊണ്ടു നാടകസംസ്ഥാനങ്ങളുടെ ഒരു സ്വരൂപജ്ഞാനമെങ്കിലും സാഹിത്യവിദ്യാർത്ഥികൾക്കുണ്ടായിരിക്കേണ്ടതാണ്.

സംസ്ഥാനം എന്ന ശബ്ദത്തിന്നു സാധാരണമായ അർത്ഥം തന്നെയാണ് പ്രകൃതത്തിലുള്ളത്. സംസ്ഥാനം എന്നു വെച്ചാൽ ഭാഗം, അല്ലെങ്കിൽ കെണിപ്പ്, അതായത് കരംശത്തെ മറ്റൊരംശത്തോടു കൂട്ടിച്ചേർക്കുന്നതായ സ്ഥാനം എന്നർത്ഥമാകുന്നു. നമ്മുടെ ശരീരത്തിൽ കാരോ അവയവങ്ങളെ പരസ്പരം കൂട്ടിച്ചേർക്കുന്നവയായി അനേകസംസ്ഥാനങ്ങളുണ്ടുപോലെ, ഒരു കഥാശരീരത്തിലും അതിന്റെ അവയവങ്ങളെ തമ്മിൽ സംയോജിപ്പിക്കുവാൻ ചില സംസ്ഥാനം കൂടിയേ കഴിയൂ. അവയില്ലെങ്കിൽ നമ്മുടെ ശരീരത്തിനെ

ന്നപോലെ കഥാശരീരത്തിന്നും കോട്ടം സംഭവിക്കും. എ
ന്നതന്നെയല്ല; മനുഷ്യശരീരത്തിൽ സന്ധികൾ ജീവൻ
നിലകൊള്ളുന്ന സ്ഥാനങ്ങളാണ്. അതുപോലെ ഒരു കഥയി
ലെ ജീവനും സന്ധികളെ ആശ്രയിച്ചാണു നിലകൊള്ളുന്നത്.
സന്ധിവൈകല്യമുള്ള കഥാശരീരം ജീവനിപ്പാത്ത ശരീരം
പോലെയാകുന്നു. ഇങ്ങിനെ, കഥാവസ്തുവിൽ സംഘടിത
ങ്ങളായ കഥാംഗങ്ങളെ പരസ്പരം കൂട്ടിയിണക്കിച്ചേർത്ത്
അവയ്ക്കുകപ്പോൾ ഒരു ഭംഗിയും ജീവനും നൽകുകയാണ്
ഒരു നാടകത്തിൽ സന്ധികൾ ചെയ്യുന്നത്.

ഒരു നാടകത്തിലെ കഥയ്ക്ക് അതിലെ സാധ്യസം
ഗതിയനുസരിച്ച് അഞ്ചുവസ്ഥകൾ ഉണ്ട് — ആദ്യം ആ
രംഭം, അനന്തരം യത്നം; പിന്നെ പ്രാപ്താശ, പിന്നീട്
നിയതാപ്തി, ഒടുവിൽ ഫലാഗമം. ആരംഭം എന്നതു മുഖ്യ
മായ ഫലം സിദ്ധിപ്പാനുള്ള കൗതുക്യം; പ്രയത്നം എന്നു
വെച്ചാൽ അതിനുള്ള നിഷ്കർഷയോടുകൂടിയ വ്യാപാരം,
പ്രാപ്താശ, അതിന് ഉപായപാത്രങ്ങളെ ശങ്കിച്ചുകൊ
ണ്ടുള്ള അഭിനിവേശം; നിയതാപ്തി, അപായമൊന്നും കൂ
ടാതെ കാര്യം സാധിക്കുമെന്നുള്ള നിശ്ചയം; ഫലാഗമമാക
ട്ടെ കാര്യസിദ്ധി തന്നെയാകുന്നു. ശാകുന്തളത്തിൽ ദുഷ്യ
ന്തൻ കന്നാമതായി ശകുന്തളാസംശോഭമെന്ന മുഖ്യപാത്ര
ത്തിന് കൗതുക്യപ്പെടുന്നു; അനന്തരം കൗതുക്യനിവൃ
ത്തിക്കു വേണ്ടുന്ന വ്യാപാരം ചെയ്യുന്നു; പിന്നെ ഉപായ
ത്തേയും അപായത്തേയും ശങ്കിക്കുന്നു, പിന്നീട് അപായ
മൊന്നുമില്ലെന്നു കാണുകയും, തീർച്ചയായും ശകുന്തളയെ ല
ഭിക്കുമെന്നൊക്കയും ചെയ്യുന്നു; ഒടുവിൽ അവർ തമ്മിൽ
സംയോഗവും ഭവിക്കുന്നു. ഈ അഞ്ചുവസ്ഥകളെ തമ്മിൽ

ഘടിപ്പിക്കുന്നതായി നാടകത്തിലെ ഇതിവൃത്തത്തിന് അഞ്ചുഭാഗങ്ങൾ, അല്ലെങ്കിൽ സംസ്ഥാനം ഉണ്ട്. അവയെയാണ് നാടകസംസ്ഥാനം എന്നു പറയുന്നത്.

ഈ സംസ്ഥാനങ്ങൾ മുഖം, പ്രതിമുഖം, ഗർഭം, വിമർശം, ഉപസംഹാരം അഥവാ നിർവ്വഹണം എന്നിങ്ങനെ ക്രമേണ പേരുകൾ പറയുന്നു. ഈ അഞ്ചു സംസ്ഥാനങ്ങളിലും കഥയുടെ ബീജം അല്ലെങ്കിൽ ഫലം കാരോ അവസ്ഥയിലായി നിലനില്ക്കുന്നു. മുഖസംസ്ഥാനത്തിൽ കഥാബീജത്തിന്റെ ഉൽപ്പത്തിയാണ്; പ്രതിമുഖത്തിൽ ഉൽപ്പന്നമായ അത് 'കണ്ടു, കണ്ടില്ല' എന്ന നിലയിൽ അപ്പമൊന്ന് ഉണ്ടാക്കുന്നു (തെളിയുന്നു); ഗർഭത്തിലാകട്ടെ അത് അല്പംകൂടി തെളിയുന്നു; വിമർശത്തിൽ അതു കുറച്ചുകൂടി തെളിയുകയും പ്രബലമായ വല്ല പ്രതിബന്ധത്താലും തടയുകയും ചെയ്യുന്നു, നിർവ്വഹണത്തിലാകട്ടെ അതേവരെ കാരോരിടത്തു വിപ്രകീർണ്ണമായ സകല സംഗതികളും കണിച്ചുചേരുകയും ഫലം സാധിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. ഇങ്ങിനെ മുഖം, പ്രതിമുഖം മുതലായ പേരുകൾ അനവതംബമാണ്. മുഖസംസ്ഥാനത്തിൽ ഉപജ്യിപമായ കാര്യം പല പതനങ്ങളിലായി പല അവസ്ഥകളേയും പ്രാപിച്ചു നിർവ്വഹണസംസ്ഥാനത്തിൽ സിദ്ധമായിപ്പരിണമിക്കുന്നു. ശകുന്തളത്തിൽ ആദ്യം തപോവനത്തിൽവെച്ചു വൃക്ഷസേവനം ചെയ്യുന്ന ശകുന്തളയെ കണ്ടപ്പോൾ ദുഷ്ടനായ അനുരാഗം, പിന്നീട് കാരോ കാരണങ്ങളെക്കൊണ്ടു കളിത്തും തെളിത്തും പല അവസ്ഥകളിലുംപെട്ട് കടുവിൽ ശകുന്തളാസംയോഗമെന്ന മുച്ചാലത്തിൽ എത്തിച്ചേരുന്നു.

ഇപ്പോഴത്തെ സന്ധികളിൽ കരോണിനും അനേകം അംഗങ്ങളുണ്ട്. അതിസൂക്ഷ്മങ്ങളായ ആ അംഗങ്ങൾ മുഴുവൻ ഒരു നാടകത്തിൽ പ്രവേശിക്കുന്നതായി കാണുന്നതു ദുർല്ലഭമാകുന്നു. എന്നല്ല, അല്ലാപ്പും ഭേദങ്ങളോടുകൂടിയ ആ അംഗങ്ങൾ യഥാക്രമം പ്രവേശിക്കുന്ന കാര്യവും വളരെ സംശയമാണ്. ചിലരുടെ ശരീരത്തിലെ സന്ധികൾ സുവ്യക്തങ്ങളായും തദംഗങ്ങൾ സ്പഷ്ടങ്ങളായും കാണാം. മറ്റു ചിലരുടെ ശരീരങ്ങളിൽ അവ വ്യക്തങ്ങളല്ലെന്നും വരാം. ശരീരസന്ധികൾക്കുള്ള ഈ വ്യത്യാസത്തിന്നു കാരണം സൂഷ്മഭേദമാണെങ്കിൽ നാടകശരീരസന്ധികളുടെ ഈ വ്യത്യാസത്തിന്നു ഫലമു കവിസൂഷ്മിയുടെ വൈചിത്ര്യമാണെന്നു പറയേണ്ടതുളളു. പഞ്ചഭൂതങ്ങളാൽ നിർമ്മിതമായ ജന്തുശരീരത്തിന്റെ സ്ഥിതിതന്നെ ഈ വിധമിരിക്കും, പഞ്ചഭൂതങ്ങളിൽവെച്ച് അവ്യക്തമായും ശുന്യമായും ഇരിക്കുന്ന ഒന്നിന്റെ (ആകാശത്തിന്റെ) ഗുണത്താൽ (ശബ്ദത്താൽ) നിർമ്മിതമായ കഥാശരീരത്തിന്റെ കഥ പറയേണ്ടതുണ്ടോ? എങ്കിലും, മുഖാഭിസന്ധികളുടെ അംഗങ്ങളെ ദിങ് മാത്രമായി ഇവിടെ വിവരിക്കുന്നു.—

൧. മുഖസന്ധിയുടെ അംഗങ്ങൾ ഉപക്ഷേപം, പരികരം, പരിന്ത്യാസം മുതലായി പതിനൊന്നു കൂട്ടമുണ്ട്. ഉപക്ഷേപം എന്നത് ഇതിവൃത്തമായ കാവ്യാത്മത്തെ സംക്ഷേപേണ ഉപക്ഷേപിക്കുകയും, പരികരം അതിനെ ബഹുലമാക്കുകയും, പരിന്ത്യാസം അതിനെത്തന്നെ കൂടി വ്യക്തമാക്കി ഉറപ്പിക്കുകയുമാകുന്നു. ഈ മൂന്നംഗങ്ങളും ഈ ക്രമത്തിൽത്തന്നെയേ വരികയുള്ളൂ. പേണീസം ഹാരത്തിൽ ദൃശ്യാസനനെ കൊന്നു പാഞ്ചാലിയുടെ തലമു

ടികെട്ടിക്കുക എന്ന കാവ്യാത്മത്തെ, കവിതനായ ഭീമൻ 'ലാക്ഷാഗ്രഹാനല', 'പ്രവൃദ്ധഃയദൈവരഃ', 'ചഞ്ചത്തുള ഭൂമിത'—എന്ന ശ്ലോകങ്ങളാൽ ക്രമേണ ക്രമേണ വ്യക്തമാക്കുന്നതു നോക്കുക. വിലോഭനം മുതലായ മാഹാഗണങ്ങൾക്കു പൊച്ചാപട്ടുകുമില്ല.

൨. പ്രതിമലാഗണങ്ങൾ വിലാസം, പരിസപ്തം, വിധുതം മുതലായി പതിമൂന്നാകുന്നു വിലാസം എന്നതു നായകനു നായികാസംഭോഗത്തിനുള്ള ഇച്ഛയും, പരിസപ്തം ആ ഇച്ഛയെ നിവോദവാനായി വിപ്ലതോടെതിത്തുള്ള പ്രവൃത്തിയും, വിധുതം അതിനുള്ള തടസ്സവുമാകുന്നു. ശാകുന്തളം രണ്ടാമങ്കത്തിൽ ദുഷ്യന്തൻ പറയുന്ന 'സുഭതി സുലഭനല്ലെന്നാകിലാമെങ്കിലും മേ' എന്നതിൽ വിലാസവും, 'ശകുന്തള ആറവഞ്ഞികളാൽ ചുറ്റപ്പെട്ട ഈ ലതാമണ്ഡപത്തിൽത്തന്നെ ഉണ്ടായിരിക്കും. എന്തെന്നാൽ—'മുന്നിടമല്ലുന്നതമായ്'—എന്നതിൽ പരിസപ്തവും, 'അനുപുരത്തിൽനിന്നു പിരിഞ്ഞുപോന്ന്'.....രാജാവിനെ എന്തിനാണ്' തടഞ്ഞു താമസിപ്പിക്കുന്നത്' എന്ന ശകുന്തളാവാക്യത്തിൽ വിധുതവും വ്യക്തമായിക്കാണുന്നു.

൩. ഗഭാഗണങ്ങൾ അഭൂതാഹരണം, മാഗ്ഗം, രൂപം മുതലായി പതിമൂന്നുതന്നെ. അഭൂതാഹരണമെന്നതു കാഴ്ചത്തിനുവേണ്ടി വ്യാജം പറയുകയാകുന്നു, മാഗ്ഗം തദപി ചരീതമായി സത്യം പറയുകയാണ്; രൂപം എന്നു വെച്ചാൽ സംഭവഗ്രസ്മയമായി പറയുകയത്രെ. ഈ സന്ധിയിലെ അംഗങ്ങൾ പ്രായേണ വാക്കുകളെയും ചേയ്ക്കുകളെയും ആശ്രയിച്ചിരിക്കുന്നു.

൪. വിമർശനങ്ങൾ അപവാദം, സംഘേടം, വ്യവസായം മുതലായി പതിമൂന്നാണെന്നുതന്നെ. അപവാദം ദോഷപ്രഖ്യാപനമാകുന്നു; ശുശ്രൂഷയെടുത്ത സംസാരിക്കുന്നതത്രേ സംഘേടം; വ്യവസായമെന്നു വെച്ചാൽ പ്രതിജ്ഞാകരണം.

൫. നിവൃത്താണാംഗങ്ങൾ പതിന്നാലെണ്ണമുണ്ട്. അവയുടെ പേരുകൾ സന്ധി, വിബോധം, ഗ്രഥനം മുതലായവയാകുന്നു. ഇവ മൂന്നാലും പൂർവ്വസന്ധികളിൽ ഉപജ്ഞിതമായ കാവ്യാത്മങ്ങളെ ക്രമപ്പെടുത്തി യോജിപ്പിക്കുന്നവയാണ്.

മുകളിൽ സൂചിപ്പിച്ച പഞ്ചസന്ധികളുടെയും അംഗങ്ങളെ വിശദമായി വിവരിക്കുകയും അവയെ നാടകങ്ങളിൽ യോജിപ്പിച്ച് ഉദാഹരണം കാണിക്കുകയും ചെയ്യുന്ന കാര്യം വായനക്കാർക്കായി വിട്ടുകൊള്ളുന്നു. വിഷയം സവിസ്മരമായി മനസ്സിലാക്കുവാൻ സംസ്കൃതത്തിലുള്ള സാഹിത്യശാസ്ത്രഗ്രന്ഥങ്ങൾതന്നെ നോക്കേണ്ടതാണ്. ഇവിടെ കൺധരിക്കേണ്ടതുണ്ട്. ഈ വക സംസ്കൃതംഗങ്ങൾ സംസ്കൃതത്തിൽ സുപ്രസിദ്ധങ്ങളായ നാടകങ്ങളിലെ അംഗങ്ങൾ നോക്കി ഭൂരിപക്ഷം പിടിച്ചിട്ടാണ് ശാസ്ത്രകാരന്മാർ ക്രമപ്പെടുത്തിയിട്ടുള്ളത്. ഒരു കഥാശരീരത്തിലെ സന്ധികളിൽ ഇവയൊക്കെയും ഉണ്ടായിരിക്കാമെന്നോ, ഇവയിലില്ലാത്ത അംഗങ്ങളുണ്ടാവരുതെന്നോ നിയമിക്കുവാൻ വയ്യ. ഇപ്പോൾ കാലാനുസാരേണു പുതിയ മാതിരി ബന്ധവൈചിത്ര്യത്തോടുകൂടിയ കഥകൾ ഉണ്ടാവുന്നുണ്ട്. അവയ്ക്ക് ഈ മാതിരിയിൽത്തന്നെയല്ലെങ്കിലും ഭൂരിപക്ഷാനു

കാളിദാസരും മേഘവും ഹൻ

ഗതമായ ഒരു സന്ധിനിയമം ചെമ്മേങ്ങതാവശ്യമാകുന്നു. ഹിന്ദുക്കളായ സാഹിത്യശാസ്ത്രവേദികൾക്കു ബന്ധവെ ചിത്രത്തോടു കൂടിയ കഥകളെഴുതാൻ വിവരമില്ലായിരുന്നു എന്ന് അപവാദം പറയുന്നവർ നമ്മുടെ നാടകങ്ങളിൽ കഥാശരീരത്തിന്നു കല്പിച്ചിട്ടുള്ള സന്ധിനിയമങ്ങൾക്കു മനസ്സിലാക്കുന്ന നോക്കേണമെന്ന് അപേക്ഷയുണ്ട്.

3. കാളിദാസരും മേഘവും.

കാവ്യനിർമ്മാണത്തിന്റെ പ്രയോജനം ആനന്ദദാനമാണെന്നുള്ള സംഗതി ഒന്നാമതു കാണിച്ചതെന്നതു കാളിദാസരാണ്. ഇതിന്നു ദൃഷ്ടാന്തമായി മേഘസന്ദേശത്തെ ഏടുക്കുക. പ്രകൃതിയുടെ ഇത്ര പരിപൂർണ്ണമായ ഉദാഹരണം, സംസ്കൃതത്തിലെ മറ്റൊരു കാവ്യത്തിലും ഇല്ലെന്നാണെന്നിട തോന്നുന്നത്.

—സർ. ഐവ്രനാമടാഗോർ.

വിരഹവിക്ലബനായ യക്ഷന്റെ സന്ദേശഹരനായി കാളിദാസർ അപേതനമായ ഒരു മേഘത്തെ കല്പിച്ചത് എത്രത്തോളം ഉചിതമായിട്ടുണ്ട്? ഈ ചോദ്യം, മേഘസന്ദേശത്തിന്റെ നിർമ്മാണം മുതൽ ഇന്നേവരെയും അനേക സഹൃദയന്മാർ തങ്ങളോടുതന്നെ ചോദിക്കുകയും അതിന്നു പലവിധത്തിലുള്ള ഉത്തരങ്ങൾ സമ്പാദിക്കുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ടായിരിക്കണം. ചേതനാചേതനങ്ങളെ തിരിച്ചറിവാൻ സാധിക്കാത്തവർ ഉന്മത്തന്മാരെല്ലാ? ആ അവസ്ഥയിലെത്തിയ ഒരുവൻ ഒരു സന്ദേശഹരനോടു

പറയേണ്ടുന്ന കാര്യങ്ങൾ തെല്ലുപോലും വിടാതെയും തെറ്റാതെയും പറഞ്ഞയയ്ക്കുക എന്നതു സംഭാവ്യമാണോ? എന്നാണ് സംശയം. ഇതിന്നു സമാധാനം കാളിദാസർ തന്നെ പറഞ്ഞിട്ടുണ്ട്:— “കാമാന്താ ഹി പ്രകൃതികൃപണാശ്ചേതനാചേതനേഷു” കാമാന്തന്മാർ പ്രകൃത്യാ തന്നെ ചേതനാചേതനങ്ങളെ വിവേചിക്കുന്ന വിഷയത്തിൽ കൃപണന്മാരാകുന്നു. ഇങ്ങിനെ വരുന്നത് ഉന്മാദത്തിന്റെ ലക്ഷണമാണെങ്കിൽ അതു മദനോന്മാദത്തിന്റെ മാത്രം ലക്ഷണമാണ്. സാധാരണ ഉന്മാദന്മാർക്കു സത്തും അസത്തും, കൃത്യവും അകൃത്യവും തിരിച്ചറിവാനുള്ള ശക്തിയാണില്ലാതാവുന്നത്; ചേതനാചേതനവിവേചനശക്തിയല്ല. ചേതനസാദ്ധ്യമായ കാര്യം സാധിപ്പിക്കുന്നതിന്നു കാമികൾ അചേതനങ്ങളോടാവശ്യപ്പെടുന്നതു രാമായണം, ഭാരതം മുതലായവയിൽ കാണുന്നുണ്ട്. കാമാന്തന്മാർ ഈശ്വരഭക്തന്മാരെപ്പോലെ, ഒരു ജാതി സ്നേഹോന്മാദത്തിലാണ് പെടുന്നത്. ഒരു ഭക്തൻ കാണുന്നതും കേൾക്കുന്നതും പറയുന്നതും വിചാരിക്കുന്നതും എല്ലാം ഈശ്വരനെ സംബന്ധിച്ച സംഗതികളായിരിക്കും. അതുപോലെതന്നെ ഒരു കാമുകന്റെയും ബാഹ്യാന്തരവ്യാപാരങ്ങൾ മുഴുവൻ തന്റെ കാമിനിയെ ഉദ്ദേശിച്ചായിരിക്കും; മറ്റൊരു വിചാരവും അയാളുടെ മനസ്സിൽ പ്രവേശിക്കുന്നതല്ല. അയാൾ സ്ഥാവരത്തിലും ജംഗമത്തിലും, ചേതനത്തിലും അചേതനത്തിലും എന്നുവേണ്ടാ സകലത്തിലും തന്റെ ഇദ്ദേശസിദ്ധിക്കുതക്കുന്ന ഒരു ശക്തിയുണ്ടെന്നു വിചാരിക്കുന്നു. ഈ നിലയിൽപ്പെട്ട ഒരു കാമാന്തനാണ് കാളിദാസരുടെ യക്ഷൻ. അപ്പോൾ അ

യാളുടെ സന്ദേശഹരൻ 'ധുമജോതിസ്സലില'മായ ഒരു മേഘമായിപ്പോയതിൽ എന്താണാശ്ചര്യം?

കാളിദാസന്റെ യക്ഷൻ അളകാധിപനായ വൈശ്രവണന്റെ ഒരുഭ്യാഗസ്ഥനാണ്. അദ്ദേഹം 'സ്വാധി കാരപ്രമത്ത്'നാകനിമിത്തം വൈശ്രവണൻ അദ്ദേഹത്തെ അധികാരദ്രഷ്ടനാക്കി ഒരു കൊല്ലത്തേക്കു നാടുകടത്തി. ഈ ശാപപ്രഭാസത്തിനുള്ള കാരണം യക്ഷനു തന്റെ പ്രിയതമയിലുള്ള അത്യാസക്തിയാണെന്നുള്ളതിന്നു സംശയമില്ല. ഇതേവരെയും യക്ഷൻ കാന്താവിരഹമെന്ന തെങ്ങിനെയാണെന്നറിഞ്ഞിട്ടില്ല. അതിനാൽ ഈ ശാപം യക്ഷനു കാന്താവിരഹത്തിലുള്ള ദുഃഖം എങ്ങിനെയാണെന്നു പഠിപ്പിച്ച ഒരു 'ഗുരു'വാണ്. ഇത്രയും കുറിയനായ ദുഃഖത്തിൽപ്പെട്ട, യക്ഷൻ രാമഗിരിയിൽ അല്ലെങ്കിൽ ചിത്രകൂടാദിയിൽ പണ്ടു സീതാസഹിതനായി താമസിച്ചിരുന്ന ശ്രീരാമദേവന്റെ തൃപ്പാദങ്ങളെ പിന്തുടന്നു താമസിച്ചു. വിരഹവേദനയാൽ കരിടത്തും നിവൃത്തി ലഭിക്കാതെ അവിടെയുള്ള ആശ്രമങ്ങളിൽ അലഞ്ഞു തിരിഞ്ഞും, എപ്പോഴും തന്റെ വിരഹിണിയായ പ്രണയിനിയെത്തന്നെ വിചാരിച്ചും ദിവസം കഴിച്ചുകൂട്ടുമ്പോളാണ് യക്ഷൻ മേഘത്തെ കണ്ടത്. കണ്ട ഉടനെ മനസ്സിന്നപ്പം ആശ്വാസം വരികയും ആ മേഘത്തെ തന്റെ പ്രിയസുഹൃത്തായി സങ്കല്പിച്ചു തന്റെ സന്ദേശം അളകാവാസിനിയായ പ്രിയതമയോടു ചെന്നു പറയുവാനേല്പിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. ഈ അവസരം തന്റെ വിരഹവേദനയേയും മനസ്സിലെ രണരണകന്തേയും ദപിഗുണീകരിക്കുന്നവരായ അനേകം ഉദ്ദീപനവസ്തുക്കളാൽ ഭയങ്കരമാണ്.

യക്ഷന്റെ ഇന്ദ്രിയങ്ങൾക്കു വിഷരീഭവിക്കുന്ന സകല പദാർത്ഥങ്ങളും ഉദ്ദീപനങ്ങളാണ്. അപ്പോൾ തന്നെക്കാൾ പ്രകൃത്യാതന്നെ മനോബലം കുറഞ്ഞവളായ തന്റെ പ്രേയസിയുടെ സ്ഥിതി ഇതിലും കഷ്ടമായിരിക്കുമെന്ന് 'അബലാവിപ്രയുക്തനായ' ആ കാമിക്കു തോന്നി. രാമഗിരിയിൽനിന്ന് അളകാപുരി വരെയും ഉള്ള വഴിയുടെ ശാൽക്കാലികസ്ഥിതിയും, അളകാനഗരിയുടെയും വിശിഷ്ട തന്റെ പ്രിയാഗൃഹത്തിന്റേയും അവസ്ഥയും യക്ഷന്റെ മനോമുകുരത്തിൽ ഏറവും സ്പഷ്ടമായിപ്പതിയുന്നു. അതെല്ലാം അങ്ങിനെതന്നെ യക്ഷൻ മേഘത്തിന്നു വിശദമായി കാണിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. സുഖഭോഗതൽപരന്മാരായ ആളുകൾ ഭായ്യാരോടുകൂടി അനുഭവിക്കുന്ന സുഖങ്ങളേയും, പുരയത്തെ ഉദ്ദീപിപ്പിക്കുന്ന രമണീയവസ്തുക്കളെയുമാണ് വഴിയിൽ കാണുമെന്നായി യക്ഷൻ നിദ്ദേശിക്കുന്നത്. ഐശ്വര്യനിധികളായ വിവിധനിധികളുടെ സാന്നിദ്ധ്യത്താൽ യാതൊരു വിഷ്ണുവുടേതെ സദാ സുഖമനുഭവിക്കുന്ന അളകയിലെ യക്ഷന്മാരേയും, താനിപ്പോൾ അവിടെയായിരുന്നുവെങ്കിൽ അനുഭവിക്കുമായിരുന്ന സുഖങ്ങളേയും, തന്റെ വിരഹത്താൽ ജീണ്ണാണുവെന്ന പോലെ ശൂന്യമായിത്തീർന്ന പ്രിയാഗൃഹത്തിന്റേയും അവിടെ നാളുകളെണ്ണി താമസിക്കുന്ന ഭായ്യായുടേയും സ്ഥിതികളേയും യക്ഷൻ പറയുന്നതു "കണ്ടാലാകും കരയുമലിയും കല്പിനൊത്തോരു പുത്തും" എന്നുള്ളതിന്നു സംശയമില്ല. യക്ഷൻ ഈ കാണിക്കുന്നതെല്ലാം ഉന്മാദമല്ലേ? അതെ, എങ്കിലും അല്ല. ഇതു മദനോന്മാദമാണ്; സർവ്വകുംഭ അനുഭവമുള്ള ഉന്മാദമാണ്; കവി പ്രതിഭാഭൂഷണത്തിൽ പ്ര

തിവിംബിക്കുന്ന ലോകപ്രകൃതിയാണ്, സഹൃദയരുടെ ഹൃദയത്തെ ആർദ്രമാക്കുന്ന കരവസ്ഥയാണ്. “ഭ്രാന്തന്മാർക്കു കാൽബോധമുണ്ടോ” എന്നും മറ്റുമുള്ള ചോദ്യം പൊതുവേയും എന്താണു മറുപടി പറയേണ്ടതെന്നു വിവരമില്ലാതെ കഴങ്ങുന്ന സഹൃദയന്മാരുടെ മനസ്സിൽ കൂടിയ ക്ഷയം വിചാരങ്ങളും വാക്കുകളും ചേഷ്ടകളും, എന്നുവേണ്ട അയാളുടെ ഭീഷണപാസങ്ങൾക്കുള്ള പരിമാണംപോലും യാതൊരു കുറവും കൂടാതെ പതിയുന്നുണ്ട്. അത്രയേ കാളിദാസൻ ഉദ്ദേശിച്ചിട്ടുള്ളൂ. അതുതന്നെയാണു യഥാർത്ഥകവിതാഗുണങ്ങളുടെ പരമകാഷ്ഠയും.

സംഭോഗം, വിപ്രലംഭം എന്നു ശൃംഗാരത്തിന്നു രണ്ടു വകഭേദങ്ങളുള്ളതിൽ വിപ്രലംഭത്തിന്നാണ് ഹൃദയത്തെ ആർദ്രമാക്കാനുള്ള ശക്തി അധികമുള്ളത്. വിപ്രലംഭത്തിന്നുതന്നെ അനേകവിഭാഗങ്ങളുള്ളതിൽ ശാപപ്രവാസവിപ്രലംഭമാണ് പ്രകൃതകാവ്യത്തിലെ പ്രധാനരസം. ഇതിലെ രസഭാഗങ്ങളെ ചുരുക്കമായെങ്കിലും നിരൂപണം ചെയ്യുന്നതായാൽത്തന്നെ ഈ ഉപന്യാസം വളരെ നീണ്ടുപോകുമെന്നുവെച്ച് ആ ഭാഗം ഇവിടെ എടുക്കുന്നില്ല. കാളിദാസർ ഈ സന്ദേശമുണ്ടാക്കുവാൻ മാതൃകയായിത്തീർന്നത്, ആദികവിയായ വാല്മീകിമഹർഷി തന്റെ രമായണത്തിൽ വർണ്ണിച്ചിട്ടുള്ളതും രാമൻ ഹനുമാൻമുഖേന സീതാദേവിക്കയയ്ക്കുന്നതുമായ സന്ദേശമാണെന്ന് ഈ സന്ദേശത്തിലെ പല ഭാഗങ്ങളിൽനിന്നും ഊഹിക്കാവുന്നതാണെന്നും, തന്റെ വൃത്താന്തം സീതാദേവിയോടു പറയേണ്ട പ്രകാരത്തെപ്പറ്റിയും, അതു പറയുന്ന അവസരത്തിൽ ദേവിയുടെ സ്ഥിതി ഇന്നവിധമായിരിക്കുമെന്നു

തിനെപ്പറ്റിയും മറ്റും ശ്രീരാമൻ ഹനമാനോടു ഉപദേശിക്കുന്നതിന്നും പ്രകൃതത്തിൽ യക്ഷൻ മേഘത്തോടുപദേശിക്കുന്നതിന്നും തമ്മിൽ വളരെ സാദൃശ്യമുണ്ടെന്നും, എന്നതന്നെയല്ല, ഈ കാവ്യത്തിലെ എത്ര ഭാഗം നിമ്മിക്കുമ്പോഴും കവിയുടെ ഭാവന രാമായണത്തിലെ ഹനുമത്സന്ദേശത്തെപ്പറ്റിയായിരുന്നുവെന്നു നിസ്സംശയം പറയാവുന്നതാണെന്നും, നായികാനായകന്മാരുടെ അവസ്ഥയും, വിരഹത്തിന്റെ സ്ഥിതിക്കും ഉള്ള ഭേദത്തിന്നനുസരിച്ചു കാളിദാസർ തന്റെ കാവ്യത്തിന്ന് ആകൃതിയിലും പ്രകൃതിയിലും വളരെ വ്യത്യാസം വരുത്തി, മറ്റൊരു കാവ്യത്തിന്റെ അനുകരണമാണിതെന്നു തോന്നാതാക്കിയിരിക്കുയാണെന്നും ചിലർ പറയുന്നുണ്ട്. ഇതിന്റെ വാസ്തവം വായനക്കാർ തീർച്ചപ്പെടുത്തിയാൽ മതി. കരേ വിധത്തിലുള്ള സന്ദർഭത്തെ വർണ്ണിക്കുന്ന രണ്ടു കവികളുടെ ആശയങ്ങൾക്കു തമ്മിൽ സാദൃശ്യം വരുന്നത് അസംഭാവ്യമല്ല. പ്രകൃതിയുടെ പ്രതിനിധിയായ കവിഹൃദയങ്ങൾ സദശങ്ങളായിരിക്കുമല്ലോ.

എന്തെങ്കിലും ഒരു കഥയെ ആധാരമായിപ്പിടിച്ചു ഒരു കവിതയുണ്ടാക്കുന്നതു കരാളുടെ രൂപംനോക്കി ഒരു ഛായയെഴുതുന്നതുപോലെ കുറെ സൂകരമാണ്. അതുകൊണ്ടു ജനങ്ങളെ രസിപ്പിക്കുന്നതും പ്രയാസസാദ്ധ്യമല്ല. എന്നാൽ ആപ്താനുഭാവത്തെ തീരെ ആശ്രയിക്കാതെ ഒരു സംഗതിയെപ്പറ്റി ഒരു കാവ്യം നിമ്മിക്കുന്നത് ഇന്ദ്രിയവിഷയമല്ലാത്ത ഒരു വസ്തുവിന്റെ ഛായ മനോധർമ്മം കൊണ്ടാലോചിച്ചു വരുന്നതുപോലെ അധികം ഞെരുക്കമുള്ള ഒരു കാവ്യമാണ്. അതു രസികജനങ്ങൾക്കു രസാവഹമാകുന്നതിന്നും പ്രയാസമുണ്ട്. ഈ വസ്തുത വിചാ

രിച്ചുനോക്കിയാൽ മേഘസന്ദേശത്തെപ്പറ്റി നമുക്കു വളരെ വലിയ അഭിപ്രായമുണ്ടാവാതിരിക്കയില്ല. ഈ സന്ദേശത്തിൽ പായത്തക്ക യാതൊരു കഥാവസ്തുവും ഇല്ല. നായികനായ കന്യായുടെ നാമധേയം എന്താണെന്നതന്നെ കവി ആലോചിച്ചിട്ടില്ല; ആലോചിക്കണമെന്നു വിചാരിച്ചിട്ടുമില്ല. ലോകത്തിൽ ഏറാവും സാധാരണമായി സംഭവിക്കുന്ന പ്രകാരം ഒരു നായകനു നായികാവിരഹം കൊണ്ടുള്ള പാരവശ്യത്തെ വർണ്ണിക്കുകയാണു കവി ചെയ്യുന്നത്. ലോകത്തിൽ എത്രയോ ആളുകൾ ഈ വിധം വിരഹദുഃഖം അനുഭവിക്കുകയും സന്ദേശമയയ്ക്കുകയും ചെയ്യാറുണ്ട്. അങ്ങിനെയുള്ള ഒരു വെറും ലൌകികസംഭവത്തെ വർണ്ണിച്ചു ഗ്രന്ഥത്തിൽ ആകപ്പാടെയും കാരോ പട്ടത്തിലും പാദത്തിലും പദത്തിലും അക്ഷരത്തിലും വർണ്ണത്തിലും പ്രത്യേകമായും വായനക്കാരുടെ മനസ്സിനെ ഉൽക്കണ്ഠയോടെ പതിപ്പിച്ച് ആ അജ്ഞാതനാമാവായ യക്ഷന്റേയും അയാളുടെ വിരഹിണിയായ പ്രണയിനിയുടേയും പേരിലുള്ള ദയയാൽ നമ്മെ പരവശന്മാരാക്കിത്തീർക്കുന്നതിന്നു കാളിദാസർ ശക്തനായി. ഇതിലും ഉന്നതമായ കരവസ്ഥ ഒരു കവിക്ക് കിട്ടേണ്ടതുണ്ടോ?

കാളിദാസരുടെ കാവ്യങ്ങളിൽ മൂന്നാമത്തേതായിരിക്കണം മേഘസന്ദേശം. — ആദ്യത്തേതു രഘുവംശവും രണ്ടാമത്തേതു കുമാരസംഭവവും. കവിതാപരിശ്രമത്തിൽ ആദ്യമായി പ്രവേശിക്കുന്നവർ നല്ല ആത്മവിശ്വാസമില്ലായ്മയാൽ എന്തെങ്കിലും ഒരു കഥയെ ആധാരമാക്കിയും, തനിക്കുള്ള അശക്തിയെ പരസ്യമായി സമ്മതിച്ചും, ഗ്രന്ഥത്തിന്റെ നിർമ്മിതിപരിസമാപ്തിക്കായി ഇഷ്ടദേവതാ

നമസ്കാരം ചെയ്യും ആണ് കാവ്യമാരഭിക്കുന്നത്. അപ്പോൾ രഘുവംശഭൂപന്മാരുടെ ചരിത്രമെടുത്തു 'ജഗതഃ പിതരൗ വന്ദേ' എന്ന് ഇഷ്ടദേവതയെ നമസ്കരിച്ച് 'മന്ദഃ കവിയശഃ പ്രാത്മീ' എന്നു തന്റെ അശക്തിയെ കാണിച്ചു ചരിത്രമാഹാത്മ്യത്തെ വലുതാക്കിപ്പറഞ്ഞു വായനക്കാരെ പ്രരോചനം ചെയ്യുന്ന രഘുവംശകാളിദാസരെ കവിതാപരിശ്രമം തുടങ്ങുന്ന കരാളായിട്ടാണു നാം കാണുന്നത്. കുമാരസംഭവം രണ്ടാമത്തേതാണ്. അതിൽ കുമാഭാഗത്തെ പുരാണത്തിൽനിന്നുതന്നെ എടുത്തിരിക്കുന്നു. എങ്കിലും വണ്ണനകളുടെ മാഹാത്മ്യത്താൽ കവി വായനക്കാരെ വിനോദിപ്പിക്കുവാനായി വളരെ സ്വാതന്ത്ര്യമെടുത്തിട്ടുണ്ട്. 'അന്ധി' എന്നൊരു മംഗളമല്ലാതെ ഇഷ്ടദേവതാനമസ്കാരവും അശക്തിദ്വോതനവും ഒന്നും ഇതിലില്ല. ഇതു കവിജ്ഞ കാവ്യനിർമ്മാണത്തിൽ പൂർവ്വാധികം ധൈര്യം വന്ന കരവസരത്തെ കാണിക്കുന്നു. കടുവിലത്തേതായ മേഘസന്ദേശത്തിലാകട്ടെ താതൊരാധാരവും കൂടാതെ ഒരു വെറും സാധാരണസംഭവമെടുത്തു വണ്ണനാഗുണംകൊണ്ടുതന്നെ വായനക്കാരെ ആനന്ദിപ്പിച്ചു ചേക്കാമെന്നുള്ള കവിയുടെ ധൈര്യമാണു കാണുന്നത്. ആ ധൈര്യത്തെ എത്രയും സാമന്ത്ര്യാത്തോടെ നിർവ്വഹിച്ചു സകലസഹായേഭ്യേയും പ്രശംസാപത്രം സമ്പാദിച്ച ആ കവിഗുരുവിനെ അഭിനന്ദിക്കുകയോ അഭിവന്ദിക്കുകയോ വേണ്ടതെന്നു നിശ്ചയമില്ല.

മേഘത്തെ സന്ദേശഹരനാക്കിയതിലുള്ള കാവചിത്രത്തെപ്പറ്റി ശങ്കയുള്ള നവീനവിമർശകന്മാരുടെ തൃപ്തിക്കായി 'വിക്രമ ഹൃദോ' എന്ന തത്ത്വജ്ഞാനിയുടെ കരഭി

പ്രായത്തെക്കൂടി ഏകദേശമായി ഉദ്ധരിച്ച് ഈ ഉപ
ന്യാസം ഉപസംഹരിക്കുന്നു. വിക്ടർ ഹ്യൂറോ ഇങ്ങിനെ
പറയുന്നു:—

വിരഹിതരായ ദമ്പതിമാർക്കു അന്യോന്യം സന്ദേശ
മയജ്ഞവാൻ എത്രയും നിസ്സാരവസ്തുക്കളായാലും മതി.
ലോകത്തിലെ സകല മാതൃക്കളേയും നിരോധിച്ചു സർവ്വരേ
യും തടഞ്ഞു നിർത്തിയാൽപോലും സന്ദേശമയജ്ഞനതിന്നു
പുതിയ ചില ഉപായങ്ങൾ അവർ കണ്ടുപിടിക്കും. സൂര്യ
ന്റെ കിരണങ്ങളും; ചന്ദ്രന്റെ പുനിലാവും, നക്ഷത്രങ്ങ
ളുടെ ജ്യോതിസ്സും, കസുമങ്ങളുടെ പരിമളവും കൂടി അവ
ർക്കു ദൈവവും നിർവ്വഹിക്കുന്നു. അതിന്നാധാരം അനന്തരാഗമാ
ണ്. അനന്തരാഗം ഈശ്വരന്റെ ശക്തിയാണെന്നും അതത്രെ
ലോകത്തെ ഭരിക്കുന്നത്.

൬. ഭാഷാഭൈഷധചമ്പു.

കേരളസാഹിത്യത്തിലെ കർമ്മകൃഷ്ണഗുണമാണ് ഭാ
ഷാഭൈഷധചമ്പു. ഹൃദ്യമായ ഈ ചമ്പുപ്രബന്ധത്തി
ലെ ആദ്യപദ്യം വായിച്ചുകഴിഞ്ഞാൽ പുസ്തകം മുഴുവൻ
വായിച്ചു തീർക്കാതെ വിരമിക്കുവാൻ ഏതു സഹൃദയനും
സാധിക്കുമെന്നു തോന്നുന്നില്ല. ആ വലയപുരത്തിലെ
“വേദമാകുന്ന ശാഖിക്കൊമ്പത്തമ്പോടുപൂക്കും കസുമത
തിയിലേറ്റുന്ന പൂന്തേൻകുടമ്പി”ന്റെ അനവരതസേവ
നത്താൽ അമരരത്നം പ്രാപിച്ച കവിസാമ്രാജ്യമെന്നു സഹ
ജമായ കവിതാഗുണങ്ങളും, വാസനാവിശേഷവും ഈ
പ്രബന്ധത്തിലെ ഏതു ഭാഗത്തുംകിടന്നു കളിയാടുന്നുണ്ട്.

മണിയും പ്രവാളവും അതിചാതുര്യത്തോടെ ചേർത്തു കോർത്തിണക്കിയ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഗദ്യപദ്യങ്ങൾക്കുള്ള ഏകദൃത ദന്നു വേറെ തന്നെയാണ്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ കവിതാഗുണങ്ങളിൽ ചിലതെങ്കിലും വിവരിക്കുവാൻ പുറപ്പെടുന്ന ഈ ലേഖകന്റെ സാഹസം വായനക്കാർ ക്ഷമിക്കുമെന്നു വിശ്വസിക്കുന്നു.

കവി വിചാരിക്കുന്ന അർത്ഥത്തെ ചമൽക്കാരത്തോടു കൂടിയും രസകരമായും വിവരിക്കുന്നയാണു് കവിത. ആ അർത്ഥത്തെ വിശദീകരിക്കുവാൻ കവി ഉപയോഗിക്കുന്ന വാക്കുകൾ തന്നെ മാറുള്ളവയ്ക്കും ഉപയോഗിക്കുവാൻ സാധിക്കും. എന്നാൽ അവയുടെ വിന്യാസഭേദത്താലും കല്പനാശക്തിയാലും കവി മെച്ചം കൊണ്ടുപോവുന്നു. ദമയന്തിയുടെ ശൈശവത്തെ വർണ്ണിക്കുന്നതു നോക്കുക:—

“മിന്നുംപൊന്നോലകണ്ണേ മണിഗണലളിതം
 മോതിരം കണ്ണകാഞ്ചേ
 പിന്നിൽച്ചിന്നിക്കുവെഞ്ഞാന്നണി ചികുരമകാ—
 ണ്ടോദരം മന്ദമാസം
 കുന്നിപ്രായം കുരുത്തൊന്നുരസി കുചയുഗം
 നന്മപ്പെണ്ണിടാവെ—
 തന്നേതോന്നിടുമത്രേസ്തതമൊരുദിനം
 കണ്ടവനിരൂപോക്യാം”.

ഇതിൽ ‘കുന്നിപ്രായംകുരുത്തൊന്നുരസികുചയുഗം’ എന്നതുവരെ കാണിച്ച അംഗഭംഗിയെ സ്തൂടീകരിക്കുന്നതിലാണ് കവിയുടെ വാസന പരീക്ഷിക്കേണ്ടത്. ഇങ്ങിനെ ഉള്ള രൂപം ആരേയും ആനന്ദിപ്പിക്കും, ‘ഈ രൂപം എത്രയോ മനോഹരമായിരിക്കുന്നു’ എന്നതുടങ്ങി അനേകം പ്ര

കാരത്തിൽ ആ വാക്യം മുഴുമിക്കാം. പക്ഷേ കവിയുടെ പ്രതിഭ അങ്ങോട്ടൊന്നും പോകുന്നതേയില്ല. 'നൂനമല്ലെങ്കിടാവെത്തന്നേ തോന്നീട്ടമത്രേ സതതമൊരുദിനം കണ്ടവനിത്രിലോക്യാം' എന്നാണ് കവി പറയുന്നത്. ആരണ്യമായ വാക്യത്തിന്റെ ഈ ഉപസംഹാരം കാണുമ്പോഴാണ് നമ്മുടെ മനസ്സ് തുളളിക്കളിക്കുന്നത്. ഇതിലാണ് കവിതപം വിളയാടുന്നത്. എത്ര വാസ്യവം! ആ പെൺകിടാവിനെ കരിക്കൽ കണ്ടവന്റെ മനസ്സിൽ എന്നും ആ രൂപം തോന്നുമെന്നേ കവി പറയുന്നുള്ളൂ. പക്ഷേ, കരിക്കലും കാണാത്ത നമ്മുടെ മനസ്സിൽക്കൂടി കവിപ്രതിഭാപ്രതിബിംബിതമായ ആ രൂപം എപ്പോഴും തോന്നുന്നു. ഇനിയെന്നും അതു വിട്ടുപോവുന്നതുമല്ല. ഇതാണ് കവിയുടെ ശക്തി!

ഭമയന്തിയുടെ നവയൗവനോദയത്തെ വർണ്ണിക്കുന്നതു നോക്കുക:—

“ഗാത്രേ ഗാത്രേ തുടന്ത മധുരിമതിരളം

മാദ്യം നേത്രരംഗേ

കൂത്താട്ടത്തിന്നലജ്ജായവനികയിൽമാ—

ഞംഗജന്മാവിരേജേ

മുത്തേലും കൊങ്ക പങ്കേതഹമുകുളസമം

ഹന്ത! താരുണ്യവാജ്ഞ—

ടെത്തിക്കെത്താർപിടിച്ചു ത്വടിതിവടിവെഴും

ശൈശവം പേശലാംഗ്യാ”

കാമദേവൻ നേത്രരംഗത്തിൽ കൂത്താട്ടവാനായി ലജ്ജയാകുന്ന തിരശ്ശീലയിൽ മറഞ്ഞുകൊണ്ടു ശോഭിക്കുന്നതായ

ഈ ശൈശവതാത്പര്യസംഭാവസ്ഥയെ വിശദമാക്കുവാൻ 'ശൈശവം ചെന്നു യൗവനത്തിന്റെ കൈത്താർ പിടിച്ച്' എന്നത്ത്തിൽ ഒരു വാക്യമാണ് കവി ഉപയോഗിക്കുന്നത്. ഈ അവസ്ഥയെ നമ്മുടെ മനസ്സിൽ പതിപ്പിക്കുന്നതിന് ഇതിലധികം ശക്തിമത്തായ ഒരു വാക്യം ഏതു കവിക്കും കിട്ടുമെന്നു തോന്നുന്നില്ല.

ശൈശവം ചെന്നു കൈ കൊടുത്തു സ്വാഗതം പറഞ്ഞിരുന്നതിനു 'താത്പര്യവായ്' ദമയന്തിയെ എങ്ങിനെ ആരാധിക്കുന്നു എന്നാണ് രണ്ടാമത്തെ പദ്യത്തിൽ കാണിക്കുന്നത്:—

“നമ്മാലാപം ചുരുങ്ങി ജനസദസി മണം

ചേന്നുമനാക്ഷവേഗാൽ

കഥം കാർകൂന്തലേന്തും പരിമളലളിതം

ചെന്നു കാലോടിടഞ്ഞു

തമ്മിത്തിക്കിത്തുടങ്ങി കുളർമുലയുഗളം

നന്നനന്നെന്നുവേണ്ടാ

നിന്മായം യൗവനശ്രീഃ സ്വയമലമകരോ-

ഭംഗനാമൗലിമാലാം”

ഒരു സുന്ദരിയായ കന്യകയുടെ യൗവനാരംഭചിഹ്നങ്ങൾ ഈ പദ്യത്തിൽ ഒരു ഭംഗിയുള്ള ചിത്രത്തിലെന്നപോലെ കാണുന്നു. ഇതു വായിക്കുമ്പോൾ നമ്മാലാപവൈരഭ്യത്താൽ അസംവൃതങ്ങളായ അധരപുടങ്ങളോടും, കാലോടാലംബിച്ചുകൊഴുകുന്ന കാർകൂന്തലോടും, തമ്മിൽത്തിക്കിത്തിരക്കുന്ന സൂനയുഗളത്തോടുംകൂടിയ ദമയന്തിയുടെ കോമളരൂപം ഏതു സഹൃദയന്റെ മനോദൃഷ്ടിയിലാണ് പതിയാത്തത്!

ഇങ്ങിനെ തത്തദർശവിശേഷങ്ങളെ ചിത്രസമുദായം
 യി കാണിച്ചു വായനക്കാരുടെ ഹൃദയത്തിൽ പതിപ്പിക്കു
 ന്ന പദ്യങ്ങൾ ഇതിൽ സുലഭമാണ്. ഗദ്യങ്ങൾക്കും ഈ
 വിഷയത്തിൽ കട്ടം അശക്തിയില്ല. ഇതിലെ ഗദ്യത്തി
 നും പദ്യത്തിനുമായാൽ ഏതിനാണ് ഹൃദ്യതയധികം എ
 ന്ന ചോദിക്കുന്നവർ ദേവനിയുടെ 'തമ്മിൽ തിക്കിത്തി
 രക്കുന്ന' നൂനങ്ങളിൽ ഏതാണ് ജയിച്ചത് എന്നുകൂടി
 ചോദിക്കും. സംഗീതാനുഗതമായ രണനദേദത്താൽ സ
 ഹൃദയഹൃദയത്തിൽ ഒരു രണരണകമുണ്ടാക്കുന്നതായ പ
 ദ്യം ഗദ്യത്തേക്കാൾ മെച്ചം കൂടുന്നതാണെന്നുള്ളതിന്നു സം
 ശയമില്ല. പക്ഷേ ചമ്പുപ്രബന്ധങ്ങളിൽ ഗദ്യങ്ങൾക്കും
 പദ്യങ്ങൾക്കുള്ള ഗീതസ്വരാനുഗുണം ഉള്ളതിനാൽ പ്രകൃ
 തത്തിൽ അവയ്ക്കു തമ്മിൽ ഭേദമുണ്ടെന്നു പറഞ്ഞുകൂട. ന
 ഉന്റെ 'മടുമലർശരണൊടുപടപൊരുതിടും മധുരതരാകൃ
 തി' കണ്ടു 'മനസിമുഴുത്തൊരു മദനതുരാൽ' പൂണ്ടു തരു
 ണിമാർ വിചാരിക്കുന്നതെന്താണ്?

“അയ്യോ പാപമൊരുന്നാളിവനെ—
 ശൃയ്യാഗാരേ കണ്ടാവു ഞാൻ!
 പശ്ചാക്ഷലധൃതിപരിചൊടുമെയ്യം
 കയ്യുംചേർത്തു പുണർന്നാവു ഞാൻ!
 മധുരിമകൊണ്ടുടനധരിതമധുരസ—
 മധുരാസപാദം ചെയ്യാവു ഞാൻ!
 അമൃതിലുലമ്പിന വാക്കുകളൊരുനാ—
 ഉമിതാനന്ദം കേട്ടാവു ഞാൻ!
 പരിമളമിളകിന പുരികുഴൽനികരം
 പരിചൊടണഞ്ഞു മുക്കുണാവു ഞാൻ!”

ഈ ഗദ്യത്തിൽനിന്നു നളാനുരാഗിണികളായ സ്ത്രീകൾക്കുള്ള രതിഭാവം എത്ര ഹൃദ്യമായി വ്യഞ്ജിക്കുന്നു! തുക്കുംനോക്കി തിരഞ്ഞെടുത്തു പെരുകിവെച്ചിട്ടുള്ള ശബ്ദമുക്താമണികൾ ചേർന്ന ഈ ഗദ്യമുക്താഹാരം ഭാഷാദേവിയുടെ കണ്ണത്തിന്ന് അനശ്വരമായ കരലങ്കരണമാകുന്നു. കേരള സാഹിത്യസാമ്രാജ്യത്തിൽ മുക്താഭിഷേകം ചെയ്യുന്നതിന്ന് ഇതിൽപരം ഹൃദ്യമായ ഗദ്യങ്ങൾ വേറെയുണ്ടോ എന്നു സംശയമാണ്. ഈ ഗദ്യത്തിൽ ഉപയോഗിച്ചിട്ടുള്ള എത്രെങ്കിലും ഒരു വാക്കു മാറ്റിയാൽ ആ ഭാഗം മുഴച്ചിരിക്കും. പരിവർത്തനാസഹിഷ്ണുതപം എന്ന ഈ ഗുണം നൈഷ്ഠ്യചമ്പുവിലെ ഗദ്യങ്ങൾക്ക് ഒന്നു വേറെതന്നെയാണ്. ഗദ്യത്തിന്നു ചേച്ചയുള്ള ലഘുപക്ഷരപദങ്ങൾ മോദകൂടാതെ ചേർക്കുന്നതിൽ കവി കാണിച്ചിട്ടുള്ള സാമന്ത്രികാണു സോമാണ് ശബ്ദബ്രഹ്മത്തിന്റെ പരപ്പും പടപ്പും നമുക്കു മനസ്സിലാക്കുന്നത്.

ഇനി മറ്റൊരു ഗദ്യം: ഇതു നളന്റെ സന്ദേശവും കൊണ്ടു ഹംസം വിദർഭരാജധാനിയിൽ ചെന്നതിനെ വർണ്ണിക്കുന്നു:—

“വിവിധമഹാമണിവിരചിതശിഖരേ
ചെന്നുവിദർക്ഷിതിപതിനഗരേ
ധന്യാനാരേ കന്യാനാരേ
മണിമയമുറത്തഴകിലിറങ്ങി
കനകവിഭൂഷണ സ്വണസ്വണിതോപമം
മധുരനിനാദംകൊണ്ടുവധുനാം
ചെവികളിലമതു ചൊരിഞ്ഞുചൊരിഞ്ഞും
മദകളുതരുണീയാനമനോജ്ഞം

മുദുമുദുപദതളിർ വെച്ചുനടന്നും
 വിദ്രുഗശകലം ബീജാപൂരക-
 വിത്തെന്നോത്തുകൊത്തിയുടച്ചും
 മദ്ധ്യേ മദ്ധ്യേ വെളുവെളുവിലസും
 പത്രപുടങ്ങൾ കടഞ്ഞുകടഞ്ഞും
 വിവലിതവദനം നോക്കിയുമിതം
 വിഭ്രമരീതി വളർത്തുനടന്നു”.

ഇങ്ങിനെ സ്ഥാലീപുലാകന്യായേനയെങ്കിലും ഗദ്യശകലങ്ങളെടുത്തുദാഹരിക്കുന്നതായാൽ വളരെ നീണ്ടുപോകും.

കവിതയുടെ മറ്റൊരു പ്രസ്ഥാനമായ ഭണ്ഡകത്തെ കൂടി സ്വല്പം ഉദാഹരിക്കുന്നു. ഹംസം പറഞ്ഞ നളൻ്റെ സന്ദേശത്തിനത്തരമായി ദമയന്തിയുടെ ‘ഉടലോട്ടു ഭേദമിയലാതതോഴി’ പറയുന്ന മറുപടി ഈ ഭണ്ഡകത്തിൽനിന്നു കാണാം:—

“പുഥപീതലാസുലഭദ്രാകൃതേനിഷധ-
 പുഥപീന്ദ്രുത! ഗുണരാശേ!
 പത്രരഥകലരിലക! ഭദ്രമിഹതവഭവതു
 വക്തിപുനരിതിബതസഖീ മേ
 പരമാത്മമായതിതുപരിതാപമറബത
 പരിതോഷമേതി ഹൃദയം മേ
 പതഗകുലവലമഥന! ചതുരതരപടുവചന!
 സരസവര! സഹലയസി ചെവികൾബത ചെമ്മേ
 കാരോജനം നിഷധഭൂപാലവീരഗുണ-
 മോരോന്നവനിഹ പറഞ്ഞും
 കത്തതിഹമനിയതമിത്തഭണനിതികരുതി-
 യത്തലിയമഗതി സഹിയാഞ്ഞും

കരുനേരവും കരുണയറിയാതപാപിപുന-
 രലർബാണനമ്പുകൾ ചൊരിഞ്ഞും
 കരുഹസിധിഷധനരപതിയൊടിതിവളര മൊരു
 പരവശതപറവതിനമൊരുവനതകാഞ്ഞും
 മുശ്ശാരവിനമുഖി, ക്താവലംബമിതി
 നിത്യം വിഷീദതിസുഘോരം
 മത്തകരിമധുരഗതി ചിത്തതുയിർപെരുകിമുഹു-
 രിരൂകൃശതരമിതു ശരീരം
 മദനാന്തിചീത്തുനിജഹൃദയസ്ഥിതംകിമപി
 ഗദിതും സഖീ പതഗ! നാലം
 മമവദനഗളിതമിതു സഖിപറയുമൊരുവചന-
 മതിനിപുണ! രഹസിചദനിഷധനരപാലം”.

ഭീഷ്മമായി കെട്ടിക്കയറ്റിയ ഭണ്ഡകത്തെ ലഘുവായി അ-
 ഴിച്ചുകൊണ്ടുവരുന്നതിന്നു ശബ്ദസാമത്വമാണ് കവിക്ക്
 പേണ്ടത്. ആ വിഷയത്തിൽ നൈഷധകന്താവിന്നുള്ള
 ‘വശത’ ആരെയും ആശ്ചര്യപ്പെടുത്താതിരിക്കയില്ല. അ-
 ത്ഥംഭംഗി, കൗചിത്യം, രസാപൗഷ്പ്യം മുതലായ ഗുണ-
 ങ്ങളും ഇതിൽ ധാരാളം ഉണ്ടെന്നു പറയേണ്ടതില്ലല്ലോ.

മണിപ്രവാളരീതിയിൽ മാത്രമല്ല, ശുദ്ധ സംസ്കൃത-
 ത്തിൽ തന്നെയുള്ള ഗദ്യങ്ങളും പദ്യങ്ങളും ഈ ചമ്പുവിൽ
 ധാരാളമുണ്ട്. കവിക്ക് അസാധാരണപാണ്ഡിത്യവും
 കവിതാവൈദഗ്ദ്ധ്യവും അവയിൽനിന്നും തെളിയുന്നുണ്ട്.
 നളന്റെ സന്ദേശവും ദമയന്തിയുടെ പ്രതിസന്ദേശവും
 ശുദ്ധ സംസ്കൃതശ്ലോകങ്ങളായിട്ടാണ്. അവയുടെ ശബ്ദാ-
 ത്ഥചമൽക്കാരവും ആശൗചിശേഷവും സാക്ഷാൽ ശ്രീഹ-
 ങ്ങന്നകൂടി സ്പഷ്ടമായിട്ടുള്ളത്രെ. ദമയന്തി വിവാഹോചി-

തമായ വേഷത്തോടുകൂടി രംഗത്തിലേക്കു വരുന്ന വരവ് ഒരു നിണ്ട സംസ്കൃതഗദ്യത്തിലാണ് വർണ്ണിച്ചിട്ടുള്ളത്. ഇത്ര രമണീയവും പ്രൊപ്പവുമായ ഒരു ഗദ്യം സംസ്കൃതത്തിൽ വേറെ ഉണ്ടോ എന്നു സംശയമാണ്. ഗദ്യത്തിന്നു വൃത്തനിബ്ബന്ധം ഭാഷയിലേ കാണുന്നില്ല. സംസ്കൃതഗദ്യം ചമ്പുരാമായണാദിരീതിയെത്തന്നെ അനുകരിക്കുന്നതേയുള്ളൂ. സംസ്കൃതശ്ലോകങ്ങളുടെ രീതി കാണിക്കാൻ ഒരു ശ്ലോകം താഴെ ഉദാഹരിക്കുന്നു. ഇതു നായികനായ കന്മാരുടെ പൂർവ്വാനുരാഗവിപ്രലംഭദശയിലെ മനോവസ്ഥകളിൽ നിദ്രാച്ഛേദം എന്ന അപസ്ഥയെ വർണ്ണിക്കുന്നതാണ്.

“സങ്കല്പസംഗമസുഖാനുഭവസ്വ നാഹം
ഭംഗം കരോമി സമയേ സമയേ സമേത്യ
സഞ്ചിന്ത്യ നൃനമിതി തൌ സഭയം വിഹായ
നിദ്രാ ജഗാമ നിപുണേവസഖീ സകാശാൽ”.

ഭയത്തിനും നളനും സങ്കല്പസംഗമസുഖം അനുഭവിക്കുകയാണ്. ഞാനിങ്ങനെ മദ്ധ്യത്തിൽ എടുക്കേണ്ട കടന്നുചെന്നാൽ അതിന്നു ഭംഗം വരും. എന്നു വിചാരിച്ചിട്ടോ എന്നു തോന്നുമാറ്, നിപുണയായ സഖിയെന്നപോലെ, നിദ്ര അവരെ വിട്ട്, അടുക്കൽനിന്നു പോയി. ഈ ഉപമയും ഉൽപ്രേക്ഷയും എത്ര സ്വാഭാവികവും മനോഹരവുമായിരിക്കുന്നു! ഇതുപോലെ സ്വാഭാവികങ്ങളും ഹൃദയസ്पर्ശികളുമായ ഉപമ, ഉൽപ്രേക്ഷ, രൂപകം, പരിസംഗ്രഹമുതലായി സാധാരണങ്ങളായ അലങ്കാരങ്ങളാണ് കവി കൂടികം പ്രിയപ്പെട്ടവ. അവ തത്തസ്സന്ദർഭങ്ങളിൽ ധാരാളം പ്രയോഗിച്ചു കാണാം.

എന്തിനധികം പറയുന്നു. അപാരമായ ഈ ഭൂമി
 ണ്ഡലം മുഴുവൻ നടന്ന കാണുവാനൊരുങ്ങിപ്പോകപ്പെടുന്ന
 ഒരു പഥികൻ, കല്ലും മുള്ളും നിറഞ്ഞ വനമാർഗ്ഗങ്ങളി-
 ലും കരകാണാത്ത മരുഭൂമികളിലും അകപ്പെട്ട പാടല്ലാ-
 തെ ക്ലേശിക്കേണ്ടിവരുന്നതെങ്ങിനെയോ അങ്ങിനെതന്നെ
 നമ്മുടെ കേരളഭാഷാസാഹിത്യത്തിൽ ആദിമതല്പിങ്ങോടു
 ണ്ടായിട്ടുള്ള വിവിധഗ്രന്ഥസഞ്ചയങ്ങൾ ക്രമേണ വായി-
 ക്കുവാൻ പഠിക്കപ്പെടുന്ന ഒരു സഹൃദയാധ്വാനിനന്നും ആദ്യം
 കുറേയേറെ ക്ലേശിക്കേണ്ടതായി വരും. ദ്രാവിഡധാരകളും
 ദ്രാവിഡപ്രത്യയങ്ങളും ദുർഗ്ഗമങ്ങളായ പലതരം വാക്കുകളും
 പ്രയോഗങ്ങളും നിറഞ്ഞ ഘോരങ്ങളായ അരണ്യങ്ങളെ
 പോലെയും മരുഭൂമികളെപ്പോലെയും കിടക്കുന്ന നമ്മുടെ
 ആദിമഗ്രന്ഥങ്ങൾ തുലോം ക്ലേശകരങ്ങളാകുന്നു. എ-
 ന്നാൽ, മുന്പറഞ്ഞ ഭൂമണ്ഡലാധ്വാനീൻ വല്ലാതെ കഷ്ട-
 പെട്ടു വാടിത്തളന്ന് ദാഹിച്ചു വലയുമ്പോൾ അയാളുടെ
 മുമ്പിൽ പച്ചപിടിച്ച് നില്ക്കുന്ന വൃക്ഷലതാദികളെക്കൊ-
 ണ്ടും സ്വപ്ന ജലംനിറഞ്ഞ ജലാശയങ്ങളെക്കൊണ്ടും രമണീ-
 യമായ ഒരു സൗമ്യഭൂമികാണുന്നതായാൽ അയാൾക്കുണ്ടാ-
 കുന്ന സന്തോഷവും ആശ്വാസവും എങ്ങിനെയോ അ-
 ങ്ങിനെയുള്ള ഒരു സന്തോഷവും ആശ്വാസവുമാണ് നമ്മു-
 ടെ സാഹിത്യപഥികന് ആദ്യത്തെ ചില ദുർഗ്ഗമഗ്രന്ഥ-
 ങ്ങൾ കടന്ന് അർച്ചാചീനങ്ങളായ ചമ്പുപ്രബന്ധങ്ങളിൽ
 പ്രവേശിക്കുമ്പോഴുണ്ടാവുന്നത്. ആ വക ജലാശയങ്ങ-
 ലിൽവെച്ചു, ഹൃദ്യതമമായ ഒന്ന് അരവിന്ദം, ഇന്ദീവരം
 മുതലായ പുഷ്പങ്ങളുടെ പരിമളം വഹിച്ചും ആടിയിലയുന്ന
 ചെറുതിരമാലകളിലെ ജലകണങ്ങൾ എടുത്തും മന്ദമായി

വീഴുന്ന ഇളംകാറിൽ തത്തിച്ചാടിക്കളിക്കുന്ന ജലപക്ഷി കളുടെ കളകളാവാത്താൽ പലിടത്തെ എരുപുകാരും ആ കഷ്ടിക്കുമോ അതുപുകാരെന്നെ സരസമായ ഭാഷാഭൈരവം അതിലെ “അമ്പത്തൊന്നക്ഷരാളീ” എന്ന ആദ്യശ്ലോകത്തിന്റെ ലളിതനിനദത്താൽ സ്വാഗതം പറഞ്ഞ സാഹിത്യപലികനേയും ആവർജ്ജിക്കുന്നു എന്നു വേണം പറയുവാൻ.

൭. കവികളുടെ ചിത്രനിർമ്മാണം.

കവികളുടെ ഗുണങ്ങളിൽ മുഖ്യമായ ഒന്നു ‘ചിത്രനിർമ്മാണശക്തി’യാണെന്നു ഒരു പാശ്ചാത്യപണ്ഡിതൻ അഭിപ്രായപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്. “കവി വാക്കുകൊണ്ടു ചിത്രമെഴുതുന്നു; ചിത്രകാരൻ തൂലികകൊണ്ടു കവിതയുണ്ടാക്കുന്നു” എന്നും ഒരു വിദഗ്ദ്ധൻ പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ട്. കവിതയേയും ചിത്രമെഴുത്തിനേയും ‘സുകുമാരകലാവിദ്യ’കളുടെ കൂട്ടത്തിലാണു കണക്കാക്കിത്തുറന്നു. അതുകൊണ്ടു കവിയുടെ ഗുണങ്ങളിലൊന്നു ‘ചിത്രനിർമ്മാണശക്തി’യാണു; ചിത്രകാരനു വേണ്ടുന്ന ധർമ്മങ്ങളിലൊന്നു ‘കവിതാനിർമ്മാണശക്തിയും’ ആകുമോ ആവോ?

ഇപ്പറഞ്ഞ കവിലക്ഷണത്തിന്നു പാശ്ചാത്യസമ്മതമായ നിവ്വചനം എങ്ങിനെയാണെന്നുള്ള ഭാഗം പാശ്ചാത്യസാഹിത്യപണ്ഡിതന്മാരുടെ നിരൂപണത്തിന്നായി വിട്ടുകൊണ്ടു ഞാൻ ചെയ്യുന്നതു്. എന്നാൽ, ഈ ലക്ഷണത്തെ നമ്മുടെ സാഹിത്യശാസ്ത്രത്തോടു തട്ടിച്ചു നോക്ക

മ്പോൾ മനസ്സിലാക്കുന്ന സംഗതികളെന്തെല്ലാമാണെന്നു ജ്ഞാനിനെക്കുറിച്ച് കുറച്ചു പ്രസ്താവിക്കുവാൻ വിചാരിക്കുന്നു. അത് അസ്ഥാനത്തിലായി വ്യാപിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു.

‘കവിയുടെ ഗുണങ്ങളിലൊന്നു ചിത്രനിർമ്മാണശക്തിയാണ്’ എന്നു പറഞ്ഞാൽ നമ്മുടെ ഭാഷയിൽ അത്ഭുതയോജനയ്ക്കു കുറെ ക്ലേശമുണ്ടെങ്കിലും, കാര്യംകൊണ്ടു നോക്കുമ്പോൾ ഒരുവിധം യോജിക്കുന്നുണ്ട്. ഒരു ചിത്രകാരൻ ഒരു ഭാവം വരുത്തി ഒരു ചിത്രം എഴുതിയാൽ ആ ചിത്രത്തിൽ ആവാഹിച്ചിട്ടുള്ള ഭാവം അതു കാണുന്നവരുടെ കണ്ണിനെ ആനന്ദിപ്പിച്ചുകൊണ്ട് അവരുടെ മനസ്സിൽ ചമൽക്കാരജനകമായ വിധത്തിൽ പതിഞ്ഞുകിടക്കുന്നതെങ്ങിനെയോ അങ്ങിനെ, ഒരു കവി താൻ വർണ്ണിക്കുന്ന ആളിൽ വരുത്തിട്ടുള്ള ഭാവം വായനക്കാരുടെ ഹൃദയഭൂമിയിൽ ആഹ്ലാദകരമായ വിധത്തിൽ പതിഞ്ഞുകിടക്കുന്നു. ഈ ഭാവാവബോധവിഷയത്തിൽ ഒരു കവിയും ഒരു ചിത്രകാരനും ഒരുപോലെയാണ്.

കാളിദാസൻ, ഭവഭൂതി തുടങ്ങിയ സംസ്കൃതകവികളും എഴുത്തച്ഛൻ, നമ്പ്യാർ മുതലായ കേരളീയകവികളും തങ്ങളുടെ കാവ്യങ്ങളിൽ ചിത്രകാരനു പകർത്തിയെടുക്കാവുന്ന വിധത്തിൽ മനോഹരങ്ങളും ഭാവവ്യഞ്ജകങ്ങളുമായ അനേകം വർണ്ണനകൾ ചെയ്തിട്ടുണ്ട്; അല്ലെങ്കിൽ കാളിദാസാദികവികൾ തങ്ങളുടെ കാവ്യങ്ങളിൽ ഭംഗിയേറിയ അനേകം ചിത്രങ്ങൾ എഴുതിച്ചേർത്തിട്ടുണ്ട്. അവയിൽ ചിലരിന്റെ സൗന്ദര്യത്തെ നമുക്കൊന്നു പരിശോധിക്കുക:—

രഘുവംശത്തിൽ പത്മപാലകനായിച്ചമഞ്ഞ ദിലി

പൻ തന്റെ പത്നിയെ പിടിപ്പാൻവന്ന സിംഹത്തിന്റെ നേരെ ശരംതൊടുപ്പാൻ തുടങ്ങിയപ്പോൾ ബാഹുസ്യം സംഭവിച്ച നിലയെ വർണ്ണിച്ചിട്ടുള്ളതു നോക്കുക—

“എയ്ത്തിന്നൊക്കെടുമവന്നു, നഖംതു കക-

പത്രത്തിലോവിശിഖരയകടയികലായി

സകുന്തളാംവിരൽകളൊത്തുവലത്തുകയ്യ

ചിത്രത്തിലാനീലകുറിച്ചതുപോലെനിന്നു.”

‘ചിത്രത്തിലാനീലകുറിച്ചതുപോലെനിന്നു’ എന്നു കവിതന്നെ എടുത്തു പറഞ്ഞിരിക്കയാൽ വിസ്മരിക്കേണ്ട ആവശ്യമില്ലല്ലോ.

രഘുവംശത്തിൽ സ്വയംവരത്തിന്നു വന്നിട്ടുള്ള രാജാക്കന്മാരെ നോക്കിക്കാണുവാനായി വരുന്ന ഇന്ദുമതിയെക്കണ്ടപ്പോൾ രാജാക്കന്മാർക്കുണ്ടായ ശൃംഗാരചേഷ്ടകളെ വർണ്ണിച്ചിട്ടുള്ളതിൽ കാരോ ശ്ലോകവും കാരോ ചിത്രങ്ങളെപ്പോലെയാണ്. മാതിരി കാണാനായി കന്നദാഹരികാഃ: ‘സുരചിരമുഖംതിരിച്ചതോൾവി-

ട്ടൊരുനിജമാലയെയംഗദത്തിൽനിന്നും

വിരുതനൊരുവിലാസി ചേർപെടുത്തി-

ട്ടുരുസമോടമവേണ്ടമട്ടിലിട്ടു.”

ഇന്ദുമതീസ്വയംവരം കഴിഞ്ഞു ഇന്ദുമതിയോടുകൂടി അജൻ പുരം പ്രവേശിക്കുമ്പോൾ പൊരാഗനമാർ, ‘പൊൻജനലുകളുള്ള മേടത്തോറം’ ചെന്നു കാണിച്ച ചേഷ്ടകളെ വർണ്ണിച്ചിട്ടുള്ളതും ഇങ്ങിനെതന്നെയാണ്. അതിൽനിന്നും രണ്ടെണ്ണം താഴെ കൊടുക്കാം:—

“കാടിപ്പോയ്ജനലണവാണൊരുത്തി, മാല്യം
ചാടിപ്പോംപടിയുലയുന്നകേശപാശം

തേടിക്കയ്യാണകിലുമാതൊന്നുകെട്ടാൻ -

കൂടിത്തൻകരളിൽനിനച്ചിടാതമട്ടിൽ."

"പോക്കിൽത്തൻപുടവയഴിഞ്ഞരാത്രുകയ്യിൽ

പൊക്കിൾക്കാഭരണനിറംകൊടുത്തുതാങ്ങി

ലാക്കിൽപ്പോയൊരുവൾമനോജ്ഞജാലമുള്ള -

ദിക്കിൽച്ചെന്നരിയൊരുകാഴ്ചകണ്ടുനിന്നു."

രഘുവംശത്തിലെ പൌരാംഗനാചേഷ്ടകൾ കാണിക്കുന്ന ഈ പദ്യചിത്രങ്ങൾ കാളിദാസർക്കുതന്നെ ഏറ്റവും ബോധിച്ചവയാശിട്ടുണ്ടെന്നുവേണം പറയാൻ. അതുകൊണ്ടല്ലയോ അദ്ദേഹം ഈ പദ്യചിത്രങ്ങളെത്തന്നെ, കുമാരസംഭവത്തിൽ പാർവ്വതീപരിണയംകഴിഞ്ഞ ശ്രീപരമേശ്വരൻ പുരപ്രവേശംചെയ്യുന്ന ഘട്ടത്തിലും പകർത്തിയിരിക്കുന്നത്?

കുമാരസംഭവത്തിൽനിന്നും ഈ വിഷയത്തിൽ അനേകം ശ്ലോകങ്ങൾ ഉദാഹരിക്കുവാനുണ്ട്. മൂന്നാം സർഗ്ഗത്തിൽ ശ്രീപാർവ്വതി, ധ്യാനത്തിൽനിന്ന് ഉപരതനായ പരമേശ്വരനെ തലകുനിച്ചു വണങ്ങിക്കൊണ്ടു തന്റെ നീലാളകമദ്ധ്യത്തിൽ മുടിയിട്ടുള്ള കണ്ണികാരകുസുമം കുറഞ്ഞോന്നു കിഴിഞ്ഞും കണ്ണങ്ങളിൽ അണിഞ്ഞിട്ടുള്ള ഇളന്തളിർ കൊഴിഞ്ഞും നില്ക്കുന്ന നില്പ് കരു ചിത്രത്തിൽ പകർത്തിയാൽ ഏറ്റവും ഭംഗിയായുന്നതാണ്. 'പയ്യങ്കഞ്ചന്ധസ്ഥിരപൂർവ്വകായം' എന്നു തുടങ്ങി വണ്ണിച്ചിട്ടുള്ള പരമേശ്വരന്റെ ധ്യാനാവസ്ഥാനം, 'സ്ഥിതാഃ ക്ഷണം പക്ഷുസു' എന്ന പദ്യത്തിൽനിന്നു ധ്വനിക്കുന്ന പാർവ്വതിയുടെ തപോവസ്ഥാനം എന്നിവ ചിത്രത്തിൽപ്പെടുത്തിയാൽ ത

നയതപം വിളങ്ങുന്ന കാരോ ചിത്രങ്ങളായിപ്പരിണമിക്കും. കാമദേവൻ പരമശിവന്റെ മേൽ ശരം പ്രയോഗിക്കുവാനായി വില്ലുംവളച്ചു ശരവും തൊടുത്തു നില്ക്കുന്നതായ നില്പ് 'സഭക്സിണാപാംഗനിവിഷ്ടമുഷ്ടിം' എന്ന പദ്യത്തിൽ ഒരു ചിത്രത്തിലെന്നപോലെ ശോഭിക്കുന്നുണ്ട്. പാർവ്വതീ ഭർത്താക്കൾ ധൈര്യം കാണത്താന്നിളകി 'ഭാവോദയം' ഉണ്ടായ സ്ഥിതിയിൽ കാളിദാസർ പരമശിവന്റെ ഹായയെടുത്തിട്ടുള്ളത് എത്ര മനോഹരമായിരിക്കുന്നു! ശ്രീപാർവ്വതി, പൂർവ്വാനന്തരവിപ്രലംഭഭേദത്തിൽ ആരും കാണാതെ കരിടത്തുവെച്ചു തന്റെ കൈകൊണ്ടു പരമേശ്വരന്റെ ചിത്രമെഴുതി ആ ചിത്രപുരുഷനോടു 'മുളളുവാക്കു' പറയുന്ന ഘട്ടവും ഒരു ചിത്രത്തിൽ വന്നാൽ ശോഭിക്കുന്നതാണ്. പരമശിവൻ ഒരു കപടബ്രഹ്മചാരിയുടെ വേഷം പൂണ്ടിരുന്നതു പെട്ടെന്നു മാറിയപ്പോൾ പാർവ്വതി പോകാനായി എടുത്ത കാൽ അങ്ങിനെതന്നെ നിറഞ്ഞിരിക്കാണ്ടു, നില്പാനും പോകാനും വയ്യാതെയാണു അവസ്ഥയും എത്ര മനോഹരമായിരിക്കുന്നു! സപ്തർഷിമാർ ചെന്നു ഹിമവാനോടു പാർവ്വതിയുടെ വിവാഹത്തെപ്പറ്റി സംസാരിക്കുമ്പോൾ, അച്ഛന്റെ അടുത്തു ശ്രീപാർവ്വതി അധോമുഖിയായി നിന്നു 'തൻകളിത്താമരത്താരു തങ്കലുള്ളിരളെണ്ണുന്ന' ചിത്രവും വളരെ ഭംഗിയുള്ള ഒന്നാണ്. ഇതുപോലെ മേഘസന്ദേശത്തിൽനിന്നും പല ഉദാഹരണങ്ങൾ എടുക്കുവാനുണ്ട്.

ഇങ്ങിനെതന്നെ സംസ്കൃതഭാഷയിലുള്ള ഇതരകാവ്യങ്ങളിൽനിന്നും നാടകങ്ങളിൽനിന്നും അനേകം ഉദാഹരണങ്ങൾ എടുത്തുകാണിക്കാവുന്നതാണ്. അവയെ ഇ

വിടെ വിസ്മരിക്കുന്നില്ല. കേരളീയകവികളുടെ കൃതികളിലും ചിത്രങ്ങളിൽ പകർത്തിയതുപോലെ ഉള്ളിൽ പതിയുന്ന പലേ വണ്ണനകളുമുണ്ട്. ആ വക ഭാഗങ്ങൾ ചിത്രകാരന്മാരുടെ തൂലികയ്ക്കു മഹോത്സവമായിരിക്കുമെന്നു മാത്രമേ പാവാൻ തോന്നുന്നുള്ളൂ. അവയെ ചുരുക്കത്തിലേക്കിലും ഉദാഹരിക്കുന്നതായാൽ ഈ ലേഖനം വളരെ നീണ്ടുപോകുമെന്നു ഭയമുണ്ടെങ്കിലും കുറുദാഹരണം താഴെ കാണിക്കുന്നു. തുഞ്ചത്തെഴുത്തച്ഛന്റെ ഭാരതം കിളിപ്പാട്ടിൽ അജ്ഞാനസാരഥിയായി ശോഭിക്കുന്ന ശ്രീകൃഷ്ണന്റെ രൂപം വണ്ണിച്ചിട്ടുള്ളതാണിത്:—

‘നിറന്നപീലികൾ നിരക്കവേകുത്തി
നൈരുകയിൽ കൂട്ടിത്തീറൊമാട്ടുകെട്ടി
കരിമുകിലൊത്ത ചികരഭാരവും
മണികൾമിന്നീടുമണികിരീടവും
കുന്ദകനച്ചിന്നും കുന്ദനിരതന്മേൽ
നന്നനന്നപ്പൊടിഞ്ഞൊരുപൊടിപററി.

...
...

മകരകണ്ഡലം പ്രതിബിംബിക്കുന്ന
കവിൾത്തടങ്ങളും മുഖസരോജവും
വിയപ്പുതുളളികൾ പൊടിഞ്ഞ നാസികാ—
സുമന്ദഹാസവ്യധാരരോഭയും
തുളസിയുംനല്ല സരസിജങ്ങളും—
മിളതായിടിന തളിരുകളുമാ—
യിടകലന്നുടനിലകുംമാലകൾ
തടയുംമുത്തുമാലകളുംകൌസ്തുഭം—

മണിയുംചേരുന്ന ഗദ്യവുംചമ്മട്ടി
 പിടിച്ചൊരുകരതലവും കുങ്കുമം
 മുഴക്കപ്പൂ ചിനതിരുമരമാരും
 നിറന്നമഞ്ഞപ്പൂത്തുകിലും കാഞ്ചികൾ

... ..

മണിരഥംതന്നിലകംകളിക്ക്വേ
 മണിവണ്ണന്നെന്നെത്തെളിഞ്ഞുകണ്ടുഞാൻ.'

ഇത്രയും പറഞ്ഞതിൽനിന്നു കവികളുടെ ഗുണമായ 'ചിത്രനിർമ്മാണശക്തി'യെപ്പറ്റിയ ഒരു സാമാന്യജ്ഞാനം സിദ്ധിക്കുമെന്നു വിശ്വസിക്കുന്നു. പാശ്ചാത്യന്മാർ ഇതിനെ കവിതാഗുണങ്ങളിലൊന്നായി പറയുന്നുണ്ട്. നമ്മളാകട്ടെ അങ്ങിനെ പറയുന്നില്ല; വാസനാശാലികളായ കവികൾ എന്തെങ്കിലും ഒരു വണ്ണന ചെയ്യുമ്പോൾ അവർ വണ്ണിക്കുന്ന വസ്തു അരിന്നുള്ള സ്കോഭത്തോടുകൂടി വായനക്കാരുടെ ഹൃദയത്തിൽ പതിയുന്നതു സാധാരണമാണ്. അങ്ങിനെ ഹൃദയത്തിൽ പതിയുന്ന കവിതകളുണ്ടാവാനുതകുന്ന കവിശക്തിയെ ചിത്രനിർമ്മാണശക്തിയെന്നു പറയുന്നതിന്നു വിരോധമില്ലെന്നു ഉള്ളു. ഈ ഒരു ഗുണം കവിതകളിൽ എത്രമാത്രം ആവശ്യമാണെന്നു പറഞ്ഞറിയിക്കേണ്ടതില്ലല്ലോ. കവികൾ സഹൃദയന്മാരുടെ ഹൃദയത്തെ രസിപ്പിക്കുവാൻ കടപ്പെട്ടവരാണ്. എന്നാൽ വായനക്കാരുടെ സ്ഥിതിവ്യത്യാസമനുസരിച്ച് അവരിൽ കാരോരുത്തർക്കും കാരോ ഗുണങ്ങളിലായിരിക്കും രസം. ചിലർ ശബ്ദഭംഗിയെ വലിയ കാഴ്ചയായിക്കൊള്ളുന്നു. മാർചിലർ അർത്ഥകല്പനകളേയും അലങ്കാരങ്ങളേയും ആണധി

കം വിലമതിക്കുന്നത്. എന്നാൽ, ഒരു വസ്തുവിനെ യാതൊരു മാറ്റവും വരുത്താതെ അതിന്റെ താദാത്മ്യത്തോടു കൂടി വണ്ണിച്ച് അതിന്റെ ഛായയെടുത്താലെന്നപോലെ അനുഭവപ്പെടുത്തുന്ന വിഷയത്തിൽ ആർക്കും രസം ജനിക്കുന്നതാണ്. അതുകൊണ്ട് ഈ ഗുണം കവികൾക്ക് ഏറ്റവും വലുതായ ഒന്നാണെന്നു വേണം പറയുവാൻ.

വൃ. ഭൂതരായർ.

9813

നിരൂപണം.

കേരളത്തിലെ ഗദ്യകാരന്മാരിൽ അഭിപ്രീതിയനായ മഹാമഹിമശ്രീ രാമവർമ്മ അപ്പൻതമ്പുരാൻ തിരുമനസ്സിലെ നവീനകൃതിയായ 'ഭൂതരായർ', കേരളഭാഷയിൽ അടുത്തകാലത്തുണ്ടായിട്ടുള്ള ഗദ്യകാവ്യങ്ങളിൽവെച്ച് ഏറ്റവും അദ്യുഹിതമായ ഒരു സ്ഥാനത്തെ നിസ്സംശയം അർഹിക്കുന്നുണ്ട്. ഈ കൃതി മലയാളസാഹിത്യത്തിന് ഒരു വലിയ സമ്പാദ്യമാണെന്നുള്ള കാര്യത്തിൽ ആർക്കും അഭിപ്രായഭേദത്തിനവകാശമില്ല.

ഒരു ആഖ്യാനികയുടെ നിലയിൽ ഭൂതരായർക്കുള്ള സ്ഥാനം പ്രാചീനകേരളചരിത്രത്തിലെ ഇരുളടഞ്ഞ ചില അദ്ധ്യായങ്ങളെ ആശ്രയിച്ചാണിരിക്കുന്നത്. "മുപ്പാൻതമ്പുരാൻ" മുടിഞ്ഞരുളിയ വീരമാന്താണ്ഡപ്പെരുമാൾ" കേരളചക്രവർത്തിയായി വാണുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന കാലത്താണ് ഈ ആഖ്യാനികയിലെ കഥ നടന്നിട്ടുള്ളത്.

മധുരാപുരി വാണരജിയ മഹിമയുടേ വീരമാന്താസ്സപാ
 സ്സ്യപ്പെരുമാൾ കേരളപ്പെരുമാളായി അവരോധിക്കപ്പെ
 ട്തിന്നു ശേഷം അവിടുന്ന് ധർമ്മത്തിനായ മീനാംബികാ
 ദേവിയെ എളയമകനായ ഭൂതരായരോടുകൂടി മധുരാരാജ
 ധാനിയിൽത്തന്നെ താമസിപ്പിക്കുകയും, മൂത്തമകനും കി
 രീടാവകാശിയുമായ പള്ളിബാണപ്പെരുമാളോടുകൂടി ത
 ന്റെ സ്ഥിരതാമസം കേരളത്തിലുള്ള കൊട്ടാരത്തിലാക്കു
 കയും ചെയ്തു. ഭൂതരായർ കൈമിടക്കുള്ള ഒരു ക്ഷത്രപുത്ര
 നാകയാൽ അദ്ദേഹം മാലോകരൊക്കെക്കിടകിട വിറയ്ക്കു
 മാറ് മധുരാപുരിയിൽ ഭരണം നടത്തി. വീരമാന്താസ്സ
 പ്പെരുമാളാകട്ടെ തന്റെ അവരോധമായ കേരളഭൂമിയെ
 “ലബ്ധപ്രശമനസ്വസ്ഥമായി പരിപാലിക്കുവാൻ വല്ലാ
 തെ കഴക്കുകയാണുണ്ടായത്. വളരെക്കാലം പ്രജാധിപ
 ത്വഭരണത്തിലിരുന്ന പഴകിയ വകുപ്പല അഭിപ്രായക്കാര
 മായ കേരളീയരെ തന്റെ ഏകാതപത്രക്കായയിൽ നി
 രത്തി വിശ്രമിപ്പിച്ചുപോകുവാൻ ആ വൃദ്ധഭൂപാലനു പ്ര
 യാസമായിത്തീർന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്നു ഭരണവിഷയത്തിൽ
 ‘അപരധുർയ്യപദാവലംബി’യായ പള്ളിബാണപ്പെരുമാൾ
 വളരെ വിശിഷ്ടതയുള്ള ഒരു രാജകുമാരനായിരുന്നുവെങ്കി
 ലും ആദ്യന്തരകലഹത്താൽ എളകിവശായ പ്രജാസമൂഹ
 ത്തെ കയ്യടക്കിനിൽപ്പാൻ അദ്ദേഹത്തെക്കൊണ്ടും സാധി
 ച്ചില്ല. അതിനാൽ ഭൂതരായരെത്തന്നെ മലനാട്ടിലേക്കു
 കൂട്ടിക്കൊണ്ടു വരേണ്ടിവന്നു. ഭൂതരായരാകട്ടെ സ്വതന്ത്ര
 ന്നെ ഒരു സ്ത്രീജിതനായിരുന്നു. മലനാട്ടു മകന്മാരുടെ മനോ
 ഹരമായ രൂപലാവണ്യം കണ്ടു മതിമാന്നുപോയ അദ്ദേ
 ഹം കാമദേവന്റെ കോമരമായിത്തീർന്നതിൽ കട്ടം അത്ഭു

തമിഴ്. രാജവീരോധികളായ ജനങ്ങളുടെ ദൃഷ്ടിയിൽ ഭൂതരായർ കാളകൂടമായി പരിണമിക്കുകയാണുണ്ടായത്. “കാമി നിമൂലം കലഹം പലവിധമുലകിൽ സുലഭം..... അനുജൻ ജ്യേഷ്ഠനെ വെട്ടിക്കൊല്ലും” എന്നു പറഞ്ഞ പോലെ ഭൂതരായർ തനിക്കുണ്ടായ കരന്യമാ ശങ്കയാൽ ജ്യേഷ്ഠനായ പള്ളിബാണനെ നിഗൂഢമായി നിഗ്രഹിക്കുകയുണ്ടായി. ഇത്രയുമായപ്പോഴേക്കു മാലോകർ രാജസിംഹാസനത്തെ ധിക്കരിച്ച് ഭൂതരായരെ നാടുകടത്തുകയും ഗംഗാധരതിരുക്കോവിൽപ്പാട്ടിലെ പുതിയ പെരുമാളായി അറോധിക്കുകയും ചെയ്തു. ഈ പെരുമാൾ ചേരവംശക്കാരനായിരുന്നതിനാൽ മലനാട്ടിന്നു കേരളമെന്ന പേരും സിദ്ധിച്ചു. അദ്ദേഹം പഴയ പെരുമാളുടെ പുത്രിയായ മല്ലികാദേവിയെ ദത്തെടുത്ത് വന്നേരികോവിലകത്തു താമസിപ്പിക്കുകയും ആ തമ്പുരാട്ടി ഐവഴി:കാചിലകങ്ങൾക്കു കൂടസ്ഥ”യായിത്തീരുകയും ചെയ്തു. ഇതാണ് ഈ പുസ്തകത്തിലെ ചരിത്രാംശസംക്ഷേപം. ചരിത്രകാരന്മാരുടെ ദൃഷ്ടിയിൽ ഇപ്പറഞ്ഞ ആഖ്യാനഭാഗങ്ങൾക്കു എത്രത്തോളം സാധുതമുണ്ടെന്ന് ഇവിടെ ആലോചിക്കുന്നില്ല. ഗ്രന്ഥകർത്താവ് ഈ പുസ്തകത്തെ “കുരു കെട്ടുപഴം കഥ” എന്നു വിശേഷിപ്പിച്ച് പറഞ്ഞിരിക്കുന്നതുകൊണ്ടു ഇതിലെ കഥകൾക്കു ചരിത്രത്തോടുള്ള ബന്ധത്തെപ്പറ്റി അഭിപ്രായഭേദങ്ങളുണ്ടാകാമെന്ന് അവിടുത്തരനെ ഊഹിച്ചിട്ടുള്ളതുപോലെ തോന്നുകയും ചെയ്യുന്നു.

ഈ കൃതിയിൽ ഭൂതരായർ, വീരമാന്താണ്ഡപ്പെരുമാൾ, പള്ളിബാണപ്പെരുമാൾ; കുഞ്ഞിടുണ്ണാൻ കാൽക്കാരൻ, നമ്പിക്കുറുപ്പൻ, ഐരൂർ ചാത്തൻ, പടമല, ചിരുതക്കുട്ടി, ഉണ്ണിനാടൻ മുതലായി വർണ്ണിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ള സ്ത്രീപുരുഷപാത്ര

ങ്ങൾ കരുപോലെ തന്മയത്വമുള്ളവയാകുന്നു. ഭൂതരായർക്കുള്ള സ്ത്രീലമ്പടത്വവും, അതിന്റെ ഫലവും മധുരയിലെ ദേവദാസിയാണു ആനന്ദവല്ലിയുടേയും മാരം കഥകളിൽ നിന്നു ധാരാളം വ്യക്തമാകുന്നുണ്ട്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ക്ഷത്രിയപ്രഭാവത്തെ അദ്ദേഹത്തെ കൂട്ടിക്കൊണ്ടുവരുവാൻ കാർക്കാടം മാരംകൂടി മധുരയിലേയ്ക്കു ചെന്നപ്പോഴുണ്ടായ ആ വമ്പിച്ച 'ഡബ്ബാർ'തന്നെ വിളിച്ചുപറയുന്നുണ്ട്. വീരമാർത്താണ്ഡപ്പെരുമാളും പള്ളിബാണരും ഭൂതരായരെ അപേക്ഷിച്ച് തുലോം പ്രതാപം കാഞ്ഞവരും ധർമ്മിഷ്ഠന്മാരുമാണ്. ഭൂതരായരെ ഏല്പോഴും ഏരിഞ്ഞുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന ഒരു അഗ്നിപാത്രത്തോടുപമിക്കാമെങ്കിൽ മറ്റവരെ ഉദ്യാനത്തിലെ കളിക്കുന്നുകളോടുവേണം ഉപമിക്കുവാൻ. നാട്ടിൽ സമാധാനമുണ്ടാക്കുവാനായി പിതൃനിയോഗത്താൽ എഴുന്നള്ളത്തു പുറപ്പെട്ട ചെറുണ്ണിത്തമ്പുരാൻ (പള്ളിബാണർ) വഴിയിൽ ശത്രുക്കളുടെ വലയിൽകടുങ്ങി ബന്ധനസ്ഥനായിക്കിടന്ന് കഷ്ടപ്പെട്ട കഥ വിചാരിക്കുവാൻകൂടി പ്രയാസമാകുന്നു. ചെറുണ്ണിത്തമ്പുരാൻ നാട്ടുനീങ്ങി എന്നുള്ള വർത്തമാനം അറിഞ്ഞതിന്നുശേഷം വീരമാർത്താണ്ഡപ്പെരുമാളുടെ കഥ ഏടുപ്പാനും കൊടുപ്പാനുമില്ലാത്ത മട്ടിലായി. അത്രയ്ക്കുണ്ട് അവിടുത്തെ ശുദ്ധത. കണ്ണിടുണ്ണാൻ കാർക്കാട്കളെ അസാധാരണമായ മന്ത്രനൈപുണ്യവും ഭരണസാമർത്ഥ്യവും ഉണ്ണിത്തമ്പുരാനെ കാണാതായതിന്നുശേഷം പെരുമാളും കാർക്കാടം തമ്മിലുണ്ടായ സംഭാഷണത്തിൽനിന്നും മധുരപുരിയിൽ ചെന്നതിന്നുശേഷമുള്ള സംഭവങ്ങളിൽനിന്നും ധാരാളം വ്യക്തമാകുന്നുണ്ട്. അപ്രിയമായാലും അപത്ഥം പറക്കയില്ലെ

ഞങ്ങളു ളത്തമമായ രാജസേവാവ്രതം കാൽക്കോക്കുന്നപോ
 ലെ അധികംപേക്കും ഉണ്ടെന്നു തോന്നുന്നില്ല. നമ്പിക്കുറ്
 ഒരു തികഞ്ഞ ബുദ്ധിമാനാണ്. പ്രജാധിപത്യഭരണ
 ത്തിൽ വലിയ താല്പര്യവും വിശ്വാസവുമുള്ള ഇദ്ദേഹം വേ
 ഷപ്പുന്നതായി മധുരയിൽ ചെന്നു കളിച്ചു കളി ആശ്ചര്യ
 കരമായിരിക്കുന്നു. മധുരമീനാഷീക്ഷേത്രത്തിലെ ആ ശിവ
 ഗിരിയോഗി “ആനന്ദംബ്രഹ്മ” എന്ന മന്ത്രത്താൽ ആന
 ന്ദവല്ലിയെ ആകർഷിച്ച ഭൂതരായക്സ് എന്നതും പ്രിയപ്പെട്ട
 ആ ദിവ്യംഗനയുടെ കയ്യിൽതന്നെ ഒരു കാലത്ത് അദ്ദേ
 ഹത്തിന് അനന്തമകരമായി പരിണമിക്കുന്നു രണ്ടുക്കു
 കൾ കൊടുത്തു സർവ്വകാൽങ്ങളും സാധിക്കുവാൻ വഴിവെ
 ച്ച് മലനാട്ടിലേക്കു തിരിച്ചുപോന്നത് എന്നതും ചതുരമാ
 യി വണ്ണിച്ചിരിക്കുന്നു. നമ്പിക്കുറ് ഒരു കുറക്കനാണെന്നും
 ആ കുറക്കനെ ഏതു കണിയിലാണ് കടുക്കേണ്ടതെന്നും
 വെറും സ്രീവിഷയത്തിൽ മാത്രം—അതുതന്നെ കടുവിൽ
 മാത്രം—ഭൂതരായർ വിചാരിക്കുന്നതു കാണുമ്പോൾ മഹാ
 പ്രതാപിയായ അദ്ദേഹത്തെ നമ്പിക്കുറ് മുമ്പുതന്നെ കടു
 ക്കിക്കഴിഞ്ഞതോണ്ട് ഒരു ചിരിയാണ് നമുക്കു വരുന്ന
 ത്. നമ്പിക്കുറിന്റെ ബുദ്ധിയിൽ രാജ്യസ്തേഹം എത്ര
 തോളമുണ്ടെങ്കിലും രാജസ്തേഹം കുറേക്കുറവാണ്. അതി
 നാൽ കടുവിൽ പെരുമാളുടെ വിശ്വാസത്തിന് അദ്ദേഹം
 പാത്രമായില്ല. മലനാട്ടിന്റെ ശ്രേയസ്സിനും സ്വാതന്ത്ര്യ
 ത്തിന്നുമായി സ്വാതന്ത്ര്യവിചാരംകൂടാതെ പ്രയത്നിച്ച ചാ
 ത്തരുടെ ചരിത്രം അനുകരണീയംതന്നെ. അദ്ദേഹം പ
 തിനെടുചേരിക്കും പടനായകനായതിൽ ഒരു അസംഗ
 ത്യവും ഇല്ല. പടമല ഒരു പട്ടമല്ലനാണ്. ഭൂതരായരുടെ
 വിശ്വാസനായ ഈ യോദ്ധാവ് രാജരുടെ സകല ദുഷ്ട

ത്വങ്ങളിലും പങ്കുകൊണ്ടിട്ടുണ്ട്. അയാളുടെ കൃത്യങ്ങൾ സ്ഥാമിഭക്തിയോടും ധീരതയോടും കൂടിയവയാണ്. തഞ്ചക്കാരനായ നമ്പിക്കൂറ് മണിയൻപട്ടരെ പാട്ടിൽപിടിച്ച് ഉപായത്തിൽ കൊടുപ്പിച്ചു വിഷത്തിന്റെ ശക്തിയാൽ അവശനായിക്കിടക്കുമ്പോൾ പങ്കെടുക്കൊണ്ടു കോണി വാതിൽക്കൽ കാത്തുനില്ക്കുന്ന പടമലയുടെ സ്ഥാമിഭക്തി പ്രശംസനീയംതന്നെ. ചിന്തതക്കുടിയും ഉണ്ണിനങ്ങളും അനരാഗശക്തിക്കു പരമോദാഹരണമായിട്ടുള്ള പാത്രങ്ങളാണ്. ചന്തക്കുറപ്പിന്റെ പേരിൽ അനുരക്തയായ ചിന്തതക്കുടി കുറത്തിയുടെ വേഷംധരിച്ച് ഊപ്പുള്ളിയിൽ ചെന്ന് പാടല്ലാതെ കഷ്ടപ്പെട്ടത് പരിശുദ്ധമായ പ്രേമത്തിന്റെ പ്രചോദനയാലാണ്. ഉണ്ണിനങ്ങളുടെ പ്രേമം ക്രൂര ഹൃദയനായ ഭൂതരായരിലാണെങ്കിലും അതിനെയും തുലോം പരിശുദ്ധമാണെന്നു പറയാതെ കഴികയില്ല. പ്രഥമദർശനം മുതൽക്കേ രായരിൽ അനുരക്തയായ ഉണ്ണിനങ്ങളെ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആപത്തിലും അദ്ദേഹത്തെ പിൻതുടർന്ന് അനരാഗശക്തിയെ ലല്ലാതെ മറ്റൊരാളെക്കൊണ്ടാണ്? ഉണ്ണിനങ്ങളെ മണ്ഡോദരിയോടുപമിച്ചാൽ കരുവിധം യോജിച്ചിരിക്കും.

ഭാഷകൊണ്ടും വർണ്ണനകൊണ്ടും ഈ പുസ്തകം എത്രയും ജ്യാഹ്ണീയമായിരിക്കുന്നു. ആചാരങ്ങൾ, വിചാരങ്ങൾ, വേഷം, ഭാഷ എന്നിവയുടെ പഴമ ഇതിലെ ഏതുഭാഗത്തും വിളങ്ങിക്കാണുന്നുണ്ട്. മധുരമായ മണിനാദം പോലെ സഹൃദയവേദമായ ഏതോ ഒരു അനുരണനം അനുഭവപ്പെടുത്തുന്നതായ തമ്പുരാൻതിരുമനസ്സിലെ ഭാഷയ്ക്ക് ഇതിലെ കഥയുടെ പഴമയ്ക്കൊത്ത പഴക്കമുള്ള പദ

ങ്ങളുടെ സൗലഭ്യം എന്തെന്നില്ലാത്ത ഒരു ചമൽക്കാരം വരുത്തിയിരിക്കുന്നു. സ്ഥലം, കാലം, സ്വഭാവം, സംഭവം മുതലായി ഒരു കവിയുടെ വണ്ണനയ്ക്കു വിഷയമാകുന്ന സകല സംഗതികളും ഇതിൽ ഓരോ ഘട്ടങ്ങളിലായി വർണ്ണിച്ചിട്ടുണ്ട്. അവയെല്ലാം തക്കതായ പദങ്ങൾ തുക്കം നോക്കി തിരഞ്ഞെടുത്തു വെച്ചിട്ടുണ്ട്. “തൃക്കുവിളക്ക്, തുരടുവിളക്ക്, കൽവിളക്ക്, കരിർവിളക്ക്, നിന്നെറിഞ്ഞു കയ്യുന്ന മന്താരമണിവിളക്ക്” എന്നു തുടങ്ങി അതതു സന്ദർഭത്തിൽ യോജിച്ചുള്ള മലയാളപദങ്ങൾ സുലഭമായി പ്രയോഗിച്ചിരിക്കുന്നത് കാണുമ്പോൾ മലയാളത്തിൽ പദത്തിനല്ല, ജ്ഞാനത്തിന്നാണ് ദൈവഭൂമിക്ക് ആർക്കും തോന്നിപ്പോകും. ചിന്തകളുടെ കറുത്തിപ്പാടുകൾ, പെരുമാറ്റങ്ങളുടെ വിളംബരം എന്നു തുടങ്ങി പഴയ സാഹിത്യത്തിന്റെ നാനാമുഖമായ പ്രസ്ഥാനഭേദത്തെ രേഖപ്പെടുത്തുന്ന പല ഭാഗങ്ങളും ഇതിലുള്ളതു സാഹിത്യപ്രണയികൾക്കു വിശേഷിച്ചും രസകരമായിരിക്കുന്നു. വിളംബരത്തിന്റെയും, പാട്ടുകളുടെയും ഭാഷാരീതികളുടെ കാലം ശരിയായിട്ടു കുറിക്കുന്നതു കഠിന പ്രയാസമാണ്. ഗദ്യത്തിന്റെ മാതൃക ഭാഷാചരിത്രത്തിൽ കാണുമോ എന്നു സംശയമാണ്. വിളംബരത്തിൽ നാലു രീതി കാണിച്ചിട്ടുണ്ട്. ആദ്യത്തെ രണ്ടും തമിഴിനാട്ടുള്ള കൂട്ടുകെട്ടും അതു ശിഥിലമാവുന്നതും, പിന്നത്തെ മലയാളം സ്വതന്ത്രമാവുന്നതും, ഒടുവിലത്തെ സംസ്കൃതസ്തംഭം തുടങ്ങുന്നതും ആണ് കാണിക്കുവാൻ ഉദ്ദേശിച്ചിട്ടുള്ളത് എന്നു തോന്നുന്നു. ഈ രീതികളും, കാലമാറ്റവും പഴയ റിക്കാർട്ടുകളിൽ കാണുവാൻ സംഗതിയുണ്ട്. പക്ഷേ, ഈ മാറ്റങ്ങൾ എന്നു തുടങ്ങി എ

നവസാനിച്ചു എന്നെന്നും നല്ല തീർച്ചയായിട്ടില്ല. കുറച്ചു മനോധർമ്മവും കലർന്നിട്ടുണ്ട്. പാട്ടുകൾ കേവലദ്രാവിഡങ്ങളെന്നതന്നെ പായാം. അതു കാലനിയമത്തേക്കാൾ സമുദായനിയമത്തെയാണ് അധികം കാണിക്കുന്നത്. ഭാഷ സംസ്കൃതവൃത്തങ്ങളുടെ ബാധ തുടങ്ങുന്നതിന്നു മുമ്പുള്ളതും ആയിരിക്കണം. ആകപ്പാടെ ഭൂതരായർ കൈരളീദേവിയുടെ കണ്ഠാലങ്കാരമായി ശോഭിക്കുന്ന ഒരു ഉത്തമ സാഹിത്യഗ്രന്ഥമാണെന്നു നിസ്സംശയം പായാം. എന്നാൽ തമ്പുരാൻ തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു തന്നെ ഒരു പന്തിരാണ്ടിന്നുമുമ്പ് എഴുതിയിരുന്ന ഭൂതരായർ എന്ന ചെറുകഥയിൽ പ്രജാഭ്യോഹിയും കഠിനഹൃദയനുമായ രായരെ ചാത്തർ വഹക്കാർ വധിച്ചതായിട്ടാണു പറഞ്ഞിട്ടുള്ളത്. ആ രാജശ്വാതകന്മാർ രായരുടെ നേരെ കുന്തമോങ്ങി അന്നത്തെ വാചകങ്ങൾതന്നെ ഇന്നും പറയുന്നുണ്ടെങ്കിലും അന്നത്തെപ്പോലെ ഇന്നു കുന്തംകൊണ്ടു കുത്തുന്നില്ല. അതിലിടയ്ക്ക് ഉണ്ണിനങ്ങളയെക്കൊണ്ടു ചാത്തരോടു ശുപാർശ പായിച്ച ഗ്രന്ഥകാരൻ ഭൂതരായരെ മരണശിക്ഷയിൽനിന്ന് ഒഴിവാക്കുകയാണ് ഇന്നു ചെയ്തിട്ടുള്ളത് ഈ വ്യതിയാനംകൊണ്ടു കഥയ്ക്കു വല്ല ഗുണവും ഉണ്ടെന്നിരുന്നാൽ കൂടി, ചരിത്രത്തിൽ ഭൂതരായരെ വധിച്ചതായിക്കാണുന്നതുകൊണ്ടു കഥാകർത്താവിന്റെ സ്വാതന്ത്ര്യം വളരെ ഉചിതമായോ എന്നു ചിലർ സംശയിച്ചേക്കാം. ഈ പശ്ചാത്തന്നു ധാരാളം പ്രചാരമുണ്ടാകട്ടെ എന്നു സംശയിക്കുന്നു.

ക വി ഹൃ ദ യ . .

9675

മഹാമഹിമശ്രീ, രാമവർമ്മ അപ്പൻതമ്പുരാൻ തിരുമനസ്സിലെ കൃതിയായ "ഭൂതരായർ" എന്ന വിശിഷ്ടാദൃ

കാവ്യത്തെപ്പറ്റി പലേ പത്രാധിപന്മാരും ഗ്രന്ഥനിരൂപകന്മാരും പലവിധത്തിലുള്ള അഭിപ്രായങ്ങൾ പരക്കയുണ്ടായിട്ടുണ്ടല്ലോ. ഈ അഭിപ്രായങ്ങൾ കണ്ടപ്പോൾ, “ഭൂതരായർ” അനേകപരിവൃത്തി വളരെ മനസ്സികത്തി വായിച്ചതിൽ സ്വന്തമായിച്ചില അഭിപ്രായങ്ങൾ ഉണ്ടായിട്ടുള്ളതാൻ ആകട്ടാടെ ഒരു സംശയഗ്രന്ഥനായിത്തീരുകയുണ്ടായി. ആ സംശയങ്ങളുടെ പരിഹാരത്തിനായി ഒരു ദിവസം തമ്പുരാൻ തിരുമനസ്സിലേ നേരിട്ടുകണ്ട സംസാരിക്കുകയും എന്റെ സംശയങ്ങൾക്കെല്ലാം അവിടുന്ന് ശരിയായ മറുപടിപറയും ചെയ്തു. എന്റെ ചോദ്യങ്ങളും അവയ്ക്ക് അവിടുന്ന് സദയം പറഞ്ഞുതന്ന ഉത്തരങ്ങളും ഈ ഗ്രന്ഥത്തെപ്പറ്റി സാഹിത്യപ്രണയികൾക്കു സാമാന്യമായ കരറിവുസമ്പാദിക്കുവാൻ ഉപകരിക്കുന്നവയാകയാൽ അവ താഴെ ചേർക്കുന്നു. ഇതിൽ ചോദ്യങ്ങൾ എന്റെ വാചകങ്ങളും, ഉത്തരങ്ങൾ തമ്പുരാൻ തിരുമനസ്സിലേ വാചകങ്ങളുമാണെന്നു പ്രത്യേകം പറയേണ്ടതില്ലല്ലോ.

ചോദ്യം:—“ഭൂതരായരെ”പ്പറ്റി പത്രങ്ങളിൽ എഴുതിയ നിരൂപണങ്ങൾ അവിടുന്ന് കണ്ടിട്ടുണ്ടായിരിക്കുമല്ലോ. ആ നിരൂപകന്മാരിൽ ആരെങ്കിലും “ഭൂതരായർ”ടെ സ്വരൂപം ശരിയായി ധരിച്ചിട്ടുള്ളവരുണ്ടോ?

ഉത്തരം:—കാരോരോ അംശങ്ങൾ ഏകദേശം ശരിയായിട്ടു ധരിച്ചിട്ടുള്ളവരുണ്ട്. എന്നാൽ, അതിന്റെ സാമാന്യമായ സ്വരൂപം അറിഞ്ഞു ഗുണദോഷിച്ചിട്ടുള്ളവർ ഇല്ലെന്നതന്നെയാണ് എനിക്കു തോന്നുന്നത്.

ചോ:—ഭൂതരായരുടെ സാമാന്യമായ സ്വരൂപം എന്താണ്?

ഉ:—ഇതിൽ, നോവൽ എന്നുവെച്ചാൽ എന്ത്? ഈ നോവൽ വായിക്കുവാനുള്ള അധികാരികൾ ഏവർ? അതിൽ വ്യാപിച്ചുകിടക്കുന്ന കഥാഖിജം എന്ത്? നായികാനായകന്മാർ ഏവർ? ഈ അംശങ്ങളാണ് കാണാതെകണ്ടു കിടക്കുന്നത്.

ചോ:—ഭാഷയിൽ നോവൽ എന്ന പ്രസ്ഥാനം പാശ്ചാത്യനോവലുകളെ അനുസരിച്ചല്ലേ? അതിൽ ഒരു പ്രത്യേകത ഇതിനെന്താണുള്ളത്?

ഉ:—അതേ. എന്നാൽ കാലക്രമംകൊണ്ട് പാശ്ചാത്യരീതിയിൽ ലഭിച്ചുകിടക്കുന്ന നിയമങ്ങൾക്കുശൈലിലും വന്നുതുടങ്ങിയതായിക്കാണുന്നതിനാൽ ഒരുവിധം അതിനെ വ്യവസ്ഥ ചെയ്തുകൊണ്ടാണ് ഈ നോവലിന്റെ പാറ്റേൺ. അതെന്തെന്നാൽ, കഥയ്ക്കു യാതൊരു പിടിപാടും ഇല്ലാത്ത സംവാദങ്ങളും കവിവാക്യങ്ങളും കഥാഘടനയിൽ കടന്നുകൂടിത്തുടങ്ങിയിരിക്കുന്നു. വായനക്കാരുടെ ഇഷ്ടത്തേക്കാൾ കവിയുടെ ചില സിദ്ധാന്തങ്ങൾക്കു തന്നെത്താനറിയാതെ അധികം അവകാശം കിട്ടുന്നതായും കാണുന്നു.

ചോ:—ആ വ്യവസ്ഥ എന്താണ്?

ഉ:—ഭാഷാസാഹിത്യത്തിന്നു സംസ്കൃതസാഹിത്യത്തോടു ചാർച്ചയും ചേർച്ചയും കുറച്ചുകിടക്കുന്നു. സംസ്കൃതസാഹിത്യനിയമങ്ങളെ കഴിയുന്നതും ആശ്രയിച്ചുകൊണ്ടാണ് ഈ വ്യവസ്ഥ ചെയ്തിട്ടുള്ളത്. അതെങ്ങിനെയെന്നാൽ, ദൃശ്യശ്രവ്യകാവ്യങ്ങളിൽ ഇതും ഉൾപ്പെടുത്തി പാശ്ചാത്യരുടെ രീതിയോട് ഇണക്കിയിരിക്കുകയാണ്.

എന്നുവെച്ചാൽ, ദൃശ്യശ്രവ്യകാവ്യങ്ങളെ അവയുടെ രസാത്മകതപം എന്ന സാമാന്യഗുണത്തെ ഉല്പംഭിക്കാതെ കൂട്ടിയിണക്കുകയാണ് ചെയ്തിട്ടുള്ളത്.

ചോ:—ഈ കൂട്ടിയിണക്കൽകൊണ്ട് എന്താണൊരു വ്യത്യാസം വന്നിട്ടുള്ളത്?

ഉ:—ഈ വ്യവസ്ഥകൊണ്ടു കവിയുടെ ദുഃസ്വാതന്ത്ര്യത്തെത്തടക്കുകയാണ് ചെയ്യുന്നത്. രംഗത്തിങ്കൽ അഭിനയിക്കുന്നതും പറയുന്നതും രംഗവാസികളെ വ്യാഖ്യാനിച്ചു മനസ്സിലാക്കുക മാത്രമാണ് കവിയുടെ ഭാരം എന്നു ഞാൻ സങ്കല്പിച്ചിട്ടുള്ളു. ഇതുതന്നെയാണ് മൂന്നു മദ്ധ്യായത്തിൽ കഥാരംഭത്തിൽ പാത്രത്തിനെ പ്രവേശിപ്പിച്ചു സംവാദംകൊണ്ടു ഗണപതിക്കു കുറിച്ചത്. ഭാഗ്യവശേതും ചതുരംഗപ്പലകയായിട്ടും, മലനാട്ടുകാർ കരുക്കളായിട്ടും സങ്കല്പിച്ചത് ദൃശ്യകാവ്യാംശത്തിങ്കൽ പ്രസ്താവനയേ കുറിക്കുവാനാകുന്നു. ആദ്യത്തെ രണ്ടുദ്ധ്യായം ദേശകാലങ്ങളെ അപേക്ഷിച്ചുള്ള രംഗവിധാനമാകുന്നു.

ചോ:—ഈ നോവൽ വായിക്കുവാനുള്ള അധികാരികൾ ഏവർ?

ഉ:—ആലോചിച്ചു രസിക്കത്തക്കവണ്ണം ബുദ്ധിക്കു വികാസംവന്നിട്ടുള്ള ഭാഷാപണ്ഡിതന്മാരെയാണ് അധികാരികളായി ഞാൻ മനോരാജ്യം വിചാരിച്ചിട്ടുള്ളത്. യഥാവിധിപ്രാധാന്യവും ഇതിൽ വിഷയമായിട്ടുണ്ട്. ആയതിന്നു എന്റെ അല്പശക്തിയാണ് അളവുകോലായിട്ടു എടുത്തിട്ടുള്ളതും. അല്ലാതെ, മനസ്സിനെമാത്രം വ്യാമോഹിപ്പിക്കുന്നതായ ലഹരിസാധനങ്ങളെ അപൂർവ്വമായി

ദേ ഞാനെടുത്തു പെരുമാറിട്ടുള്ളു. ഏഴാമധ്യായത്തിൽ, ഉണ്ണിത്തമ്പുരാൻ പുളിമുട്ടിൽ രാസുവിന്റെ സന്നിധാനത്തിൽ ആപച്ഛകയോടുകൂടി ധ്യാനപരനായി നില്ക്കുമ്പോൾ ഉണ്ടായ വിചാരങ്ങളുടേയും വികാരങ്ങളുടേയും ചോദ്യം, ആ സന്ദർഭത്തിൽ ഉപയോഗിച്ചിട്ടുള്ള വാചകരീതിയുടേയും വിശേഷവിശേഷങ്ങളുടേയും പ്രയോജനവും വഴിപോലെ ആലോചിച്ചാൽ ബുദ്ധിക്കു ഭാഷാമർമ്മത്തിന്നും എത്രത്തോളം പ്രാധാന്യം കൊടുത്തിട്ടുണ്ടെന്നറിയാവുന്നതാണ്. ഇരുപത്തൊന്നാമധ്യായത്തിൽ ചിരതക്കുട്ടിക്ക് ഉണിച്ചിരി ഉള്ളിലിങ്ങു സഹായിപ്പാന്നാരുങ്ങിയപ്പോൾ ചിരതക്കുട്ടിയുടെ മനസ്സിൽ ഉണ്ടായ വികാരങ്ങളെ, “സഹതാപംകൊണ്ടു” ഉണിച്ചിരിയുടെ കരളിൽ കരുക്കൊണ്ടു കഴണാമുതം” “സർവ്വപരന്റെ സാർവ്വത്രികമായ സ്നേഹം സ്രവിക്കുന്ന കൈവഴികളിൽ ഒന്നിന്റെ വെളിപ്പാടെന്നു കരുതേണ്ടതുളളു” എന്നു വർണ്ണിച്ചിട്ടുള്ളതിൽ അടങ്ങിയിരിക്കുന്ന ആദ്ധ്യാത്മികതത്വത്തെ മുതൽക്കുകൊണ്ടു വിടർത്തുകയാണു ചെയ്തിട്ടുള്ളത്. ഇരുപത്തിമൂന്നാമധ്യായത്തിന്റെ ആരംഭത്തിൽ, ചിരതക്കുട്ടിയുടെ ബോധം കെട്ടുകിടക്കുന്ന കിടപ്പിനെപ്പറ്റി നാലുവിധം ഉല്പേദനംചെയ്തിട്ടുള്ളതിന്റെ ഉദ്ദേശം ഊഹ്യമായിട്ടു വിട്ടിരിക്കുന്നതും ഞാൻ ഉദ്ദേശിച്ചിട്ടുള്ള അധികാരികളുടെ അധികാരശക്തിയേ ആശ്രയിച്ചുമാത്രമാണ്.

ചോ:-ബുദ്ധിക്കു വികാസം വന്നിട്ടുള്ളവർ വേണം ഇതു വായിക്കുവാനെന്ന അംശം ബോദ്ധ്യമായി. ഭാഷാപാണ്ഡിത്യത്തിന്റെ അപേക്ഷ ഇതിൽ എന്താണ്?

ഉ:—ഭാഷാമഞ്ജരാനന്തിലാണ് അതിന്റെ അപേക്ഷയുള്ളത്. ആശയത്തിന്നു ജീവനും സ്തുടതയും, ഭാവത്തിന്റെ പ്രകാരവും, ഉദ്ദേശ്യവിധേയങ്ങളുടെ വകതിരിവും, മിതവചനംകൊണ്ട് അർത്ഥത്തിന്നു പരപ്പും ഗാംഭീർ്യവും, ഇണക്കവും വണക്കവും വരത്തക്കവണ്ണം പദങ്ങളെ പ്രയോഗിച്ചു വാചകംകെട്ടുക, പഴയ ഗദ്യരീതിയുടെ സ്വരൂപം കാണിക്കുക, ദ്രാവിഡവൃത്തങ്ങളുടെ കാജസ്സ് പ്രത്യക്ഷപ്പെടുത്തുക പ്രചാരലുപ്തങ്ങളെന്നു കരുതിവരുന്ന പദങ്ങളുടെ സ്വീകാരശോധനയേ പ്രതിഷ്ഠാപിക്കുക ഈവക വിശേഷങ്ങളിലാണ് ഭാഷാപാണ്ഡിത്യത്തിന്റെ അപേക്ഷയുള്ളത്.

ചോ:—ആശയത്തിന്നു ജീവനും സ്തുടതയും മറ്റും വശത്തി വാചകംകെട്ടുന്നതിൽ “ഭൂതരായർ” ആപാദമുഡം ഉദാഹരണമായിത്തന്നെ ഇരിക്കുന്നുണ്ടെന്നു സ്പഷ്ടസമ്മതമാകുന്നു. പഴയ ഗദ്യരീതിയുടെ സ്വരൂപത്തിന്ന് ഉദ്ദേശിച്ചിട്ടുള്ള ഉദാഹരണങ്ങൾ വെളിവാക്കിയാൽ കൊള്ളാം.

ഉ:—പ്രധാനമായിട്ട് വിളംബരവാചകങ്ങളാണ് ഇതിന്നുദാഹരണം. ഭാഷാഗദ്യത്തിന്റെ വളച്ചുയിൽ ഇതു അഞ്ചു ഘട്ടങ്ങളേയാണ് കാണിക്കുന്നത്. (1) തമിഴിനോടുള്ള ബന്ധം (2) തമിഴിനോടുള്ള ബന്ധം ശിഥിലമായി സംസ്കൃതത്തിലുള്ള സമാസരീതിയെ സ്വീകരിച്ചുകൊണ്ടുള്ള അവസ്ഥ (3) കൈരളി തമിഴിന്റെ പിടിവാടിയിൽനിന്നും വിട്ടു നെറ്റാണിയെ കൂട്ടിപ്പിടിച്ചു വൃത്തത്തിന്റെ പുറമെനിന്നു വൃത്തംവെക്കുന്ന ഘട്ടം (4) മലയാളത്തിന്നു സ്വാതന്ത്ര്യം ലഭിച്ചിട്ടുള്ള ആഘോഷം.

(5) പഴയ നാച്ചരീതിയുടെ ഭാവപ്പകർച്ചയിൽ കടക്കത്തെ ചൊല്ലിയാടും.

ചോ:—ദ്രാവിഡവൃത്തങ്ങൾക്കും ആർയ്വൃത്തങ്ങൾക്കും തമ്മിൽ എന്താണ് വ്യത്യാസം?

ഉ:—ആർയ്വൃത്തങ്ങളിൽ വൃത്തനിയമങ്ങൾ പ്രധാനം, കണ്ണസുഖം അപ്രധാനം. ദ്രാവിഡങ്ങളിൽ സംഗീതം പ്രധാനം. ഗണപ്പെരുത്തം—അതായത്, ലക്ഷ്യഗുണങ്ങളെക്കൊണ്ടു ഗണം വ്യവസ്ഥപ്പെടുത്തുന്ന നിയമം—മാത്രകളിൽ അലിഞ്ഞ് പാട്ടിൽ ലയിക്കുന്നു. എന്നുവെച്ചാൽ, മാത്രകൾ മൂളിയും വിഴുങ്ങിയും കഴിക്കുമെന്നർത്ഥം. നമ്മുടെ പഴയ ദ്രാവിഡവൃത്തങ്ങൾ ആട്ടുവാനും, പാട്ടുവാനും, ആടിപ്പാട്ടുവാനും, ആടിപ്പാടിനടിക്കുവാനും പാകത്തിനാകുന്നു. അതിനാൽ കണ്ണം കൊണ്ടു പാടിയുണ്ടാക്കേണ്ടുന്ന കവിത വിരൽകൊണ്ടു കണക്കുപിടിക്കുവാൻ സാധിക്കുന്നതല്ല. കണ്ണത്തിന്റെ സുഖം കൈകൊണ്ടു കാട്ടിയാൽ സുഖപ്പെടുന്നതുമല്ല. ദ്രാവിഡവൃത്തത്തിന്റെ രണ്ടടികൊണ്ടാലും ഭാഷാഭിമാനികൾക്കു സുഖപ്രദമായേ തോന്നുകയുള്ളൂ. പാട്ടിനുവേണ്ട ശാളം, ലയം, അക്ഷരകാലം, ഭാവം ഇത്യാദി സാമഗ്രികൾ ദ്രാവിഡവൃത്തങ്ങൾക്കു അപരിഹാജ്യങ്ങളാണ്.

“ആറണിത്തിരുമുടിയിലാടിടുന്ന പാമ്പേ!

നീറണിത്തിരുമുടലിലോടിയേറും പാമ്പേ!”

ഇതു പാട്ടുവാൻ മാത്രം.

“ആടാട്ടുപാമ്പേ, ആട്ടുപാമ്പേ,—നിന്നെ—

ത്തേടിനടപ്പുവരാൻ പാമ്പേ!”

ഇതു പാട്ടുവാനുള്ളത്. താളംമുറകി യതിമുറിച്ചു ആട്ടത്തിന്നു പാകമാക്കിയിരിക്കുന്നു.

“പെരുന്തളിപ്പെരും—കോവിൽ വാഴും
പേരഴും പെ—രുമാരും”

ഇതു ആടിപ്പാടാൻ. ഇവിടെ “പെരുമാളുടെ” “പെരു” പാട്ടിൽ “പേരു” എന്നു പാടി നീട്ടുന്നു.

“പേരെഴുന്നവനാൻ കുറത്തി,
പേരവനെന്തെൻ കുറത്തി”

“പേരെഴുന്നവൻ ആർ,” “പേരവനു എന്തെൻ” എന്നു അക്ഷരകാലം അവസാനത്തേക്കു നീക്കി ആർ, എന്തെൻ എന്ന ഭാവത്തെ പ്രകാശിപ്പിക്കുന്നു.

“പോററിട്ടുവെൻ കുറവ കൊററനൽകുവെൻകുറവ”

ഇവിടെ “കുറവ”ന്റെ മീതെ വക്രത്തിലെ പ്രഥമാക്ഷരം വരുന്നതുകൊണ്ടു “കുറവ”നെ ഒരു മാത്ര പിടിച്ചു നിർത്തി “കൊററനൽകു”ന്നതിന്നു ലയം വരുത്തുന്നു.

ഇതിന്റെ വിപരീതം:—

“പേവടിത്താൻ പണിവവക്കു തേവരവൻ താൻകുറവ”

ആട്ടവും പാട്ടും ഭാവവും അക്ഷരകാലവും താളവും ലയവും കൈക്കൂടിയതാണ്.

“വാകുറവ വരുകുറവ—കാടിവാ എന്റെ കുറവ”

എന്നത്. ഈ ദ്രാവിഡവൃത്തമർമ്മങ്ങളേ പ്രകൃതാനുസാരേണ കവിവാക്യങ്ങളെക്കൊണ്ടു വെളിവാക്കിയിട്ടുണ്ട്.

ചോ:—ഈ നോവലിൽ വ്യാപിച്ചുകിടക്കുന്ന കഥാഖ്യാനം എന്ത്?

ഉ:—മലനാട്ടിലെ രാജ്യഭരണസമ്പ്രദായം കലങ്ങിത്തെളിഞ്ഞതെങ്ങിനെയെന്നു കാണിക്കുക മാത്രമാണ്. പ്രജാ

ഭരണത്തിൽ സുപ്രസാദം പ്രതിപത്തി എന്ന ഭോഷത്തിന്നു പരിഹാരം ഏകനായകത്വമാണെന്നു ഭൂമിച്ചു വീരമാന്താ ണ്യപ്പെരുമാളേ ഏഴുണെളിച്ചു. ഏകനായകത്വത്തിന്റെ ഭോഷമായ അശക്തികൊണ്ടുണ്ടായ കലാപങ്ങൾക്കു പ്രതിവിധി കരബലം മാത്രമുണ്ടായാൽ മതിയെന്നു കരുതി ശൂരനായ ഭൂതരായരെക്കെട്ടിയെടുത്തു. അപ്പോൾ അശക്തി പോയി. പക്ഷേ, രാജഗുണമായ സ്നേഹദയാദികൾ “ഭൂ”മായിക്കണ്ടപ്പോൾ ആ അഭദ്രത തീർക്കുവാൻ മാലോകർ, തമ്മിൽത്തമ്മിൽ എന്തുതന്നെ വിരോധമുണ്ടായിരുന്നാലും, ഇണക്കിത്തീർക്കുവാൻ പ്രേരിതനാകുമായി. എന്നാൽ, ഭിന്നിച്ച യോഗം ഘടിക്കുവാൻ അസാധ്യമായതുകൊണ്ട് സർവ്വഗുണസ്വപന്നനായ ഒരു നായകനിൽ മഹാജനങ്ങളുടെ മഹാശക്തി സമർപ്പിച്ച് വിഷമാവസ്ഥയിൽനിന്നു മോചനം സമ്പാദിച്ചു “ആപത്തിന്റെ അറഞ്ഞെത്തിയപ്പോൾ സമ്പത്തിന്റെ തുമ്പ് കാണുമാറായി.”

ചോ:—“അപ്പോൾ ഭൂതരായൻ” ഒരു “പൊളിറ്റിക്കൽ (രാജ്യതന്ത്രവിഷയകമായ) നോവൽ ആണോ?

ഉ:—അതേ അങ്ങിനെതന്നെ. എന്നാൽ, ഏകനായകത്വവും ബഹുനായകത്വവും തമ്മിൽ താരതമ്യപ്പെടുത്തി ഒന്നു മറ്റൊന്നിനേക്കാൾ അധികം ഗുണകരമെന്നു സിദ്ധാന്തിച്ചിട്ടില്ല. രണ്ടിന്നും അതാതിന്റെ ഗുണങ്ങൾ തികച്ചും ഉണ്ടെങ്കിൽ രണ്ടും ശ്രേയസ്കരംതന്നെ എന്നേ എന്റെ മതമുള്ളൂ. ഒരു നായകൻ ജനങ്ങൾക്കു അടിമപ്പെട്ടും, ജനങ്ങൾ നായകനെ സ്നേഹിച്ചും, തമ്മിൽ യോജിച്ചും ഇരിക്കുന്നതായാൽ ഏകനാ

യകതപത്തിന്റേയും ബഹുനായകതപത്തിന്റേയും യോഗമാണ് ഉത്തമമെന്നും സിദ്ധാന്തമുണ്ട്.

ചോ:—നായികാനായകന്മാർ ഏവർ?

ഉ:—“പ്രപഞ്ചം” എന്ന ഒരു നോവൽ ഏഴുതുന്നതായാൽ പ്രകൃതിയും പുരുഷനും നായികാനായകന്മാർ എന്നു പറയാമെങ്കിൽ, മഹാജനങ്ങളുടെ മഹാശക്തി ഏന്റെ നായികയും മലനാട് ഏന്റെ നായകനും ആണെന്നു പറയാം. ഇതു പാശ്ചാത്യനോവലുകളിൽ സുലഭമാണെങ്കിലും മലയാളത്തിൽ ഒരു പുതിയ പ്രസ്ഥാനമാണ്.

ചോ:—ഇതിലേ ചരിത്രത്തിന്നു ഏതുത്തോളം വാസ്തവമുണ്ട്.

ഉ:—ഭൂമിയിലുള്ള പദാർത്ഥങ്ങളേയും സംഭവങ്ങളേയും കണ്ടു സ്വസ്ഥപാഠാളങ്ങളിലെ കാൽക്കൽ നിശ്ചയിക്കുന്നേടത്തോളമുണ്ട്. ഫിമവാൻ പൂർവ്വരത്നക്കണ്ടിട്ട് “ഇറാലി”യിലേ മഞ്ഞുകൊണ്ടു മൂടിയ “ആലപ്പി” പൂർവ്വതനിരയുടെ ഗുണഗണങ്ങളെ വർണ്ണിക്കുന്നതുപോലെ, കണ്ണിൽ കണ്ട വിഷയങ്ങൾ സങ്കല്പത്തിന്നു കാരണമായിത്തീർന്നിട്ടുണ്ടെന്നു സാരമുള്ളു.

൯. ഗദ്യരചനാഗുണം.

ഒരു ഗദ്യകാരൻ ഒന്നാമതായി നോക്കേണ്ടതു രചനാഗുണമാണ്. രചനയിൽ താഴെ പറയുന്ന അംശങ്ങൾ പ്രത്യേകം മനസ്സികത്തേണ്ടവയാകുന്നു:—

ശ്രവണസുഖം. ശ്രവണസുഖമുള്ള വാക്കുകൾ മാത്രമേ ഗദ്യകാരൻ പ്രയോഗിക്കുവാൻ പാടുള്ളൂ. ഈ ശ്രവണസുഖം, മുഖ്യമായി, ഉച്ചാരണസൗകര്യത്തെ അപേക്ഷിച്ചാണിരിക്കുന്നത്. ഉച്ചരിക്കുവാൻ സൗകര്യമുള്ള വാക്കുകളെ, ഉച്ചരിക്കുവാൻ സൗകര്യമുള്ളവിധത്തിൽ സംയോജിപ്പിക്കുന്നതിലാണ് ശ്രവണത്തിനുള്ള സുഖം സ്ഥിതിചെയ്യുന്നത്. “ഖഗോളവിജ്ഞാനീയത്തിൽ ലബ്ധപ്രതിഷ്ഠനാരായവർ രണ്ടുമൂന്നു സംഗതികളിലിതരന്മാർ കണ്ടു പിടിച്ചിട്ടുള്ള ക്ഷകിരണത്തിന്റെ സഹായമാവശ്യപ്പെടുന്നു.” ഈ വാക്യത്തിൽ ശ്രവണസുഖമില്ലാത്ത ശബ്ദങ്ങളും, അവയുടെ ദുഃശ്രവമായ സംയോഗവും പരീക്ഷിച്ചു നോക്കുക: (1) ഖഗോളവിജ്ഞാനീയം, ക്ഷകിരണം ഈ രണ്ടു ശബ്ദങ്ങൾ നിരന്തരങ്ങളല്ലെങ്കിലും ശ്രവണസുഖമുള്ളവയല്ല. ഖ, ക്ഷ എന്നീ അക്ഷരങ്ങളുടെ നൈസർഗ്ഗികമായ സ്ഥിതിഭേദത്താൽ, അവയെ ആദ്യമായിച്ചേർത്തുടങ്ങുന്ന പദങ്ങളിൽ ഖഗോളാദികളായ പലതും ഉച്ചാരണസൗഖ്യമില്ലാതെ പോകുന്നു. ഖരം, ഖേദം ഇത്യാദികളിലെ ഖകാരംപോലെ സുഖമുള്ള ഖകാരമല്ല ഇതിലുള്ളത്. അതിന്നു കാരണം ഖ എന്ന ഏകാക്ഷരമായ പദത്തെ അധികം അക്ഷരങ്ങളുള്ള ഗോളപദത്തോടുചേർത്തു സമാസിക്കേണ്ടിവരുന്നതുതന്നെയാണ്. ഇതുതന്നെയാണ് ക്ഷകിരണത്തിലും ദോഷം. ക്ഷരം, ക്ഷാരം, ക്ഷിപ്രം, ക്ഷീരം ഇത്യാദി ശബ്ദങ്ങളിൽ ക്ഷകാരത്തിനുള്ള പ്രാഥമ്യം യാതൊരു സുഖക്കേടിന്നും കാരണമാകുന്നില്ല. ക്ഷ എന്നു മാത്രമായ കരണകൃതശബ്ദത്തോടു കിരണപദംചേർത്തു സമാ

സിദ്ധപ്പോൾ അതു നേരെ മറിച്ചാണ് കാണുന്നത്. ചുരുക്കിപ്പറയുന്നതായാൽ 'ഖഗോളം' അത്ര സുഖമായും 'ക്ഷങ്കിരണം' നല്ല ശിക്ഷയായും തോന്നുന്നില്ല. ഇത് കരുദാഹരണം മാത്രമാണ്. ചില പദങ്ങൾക്കു പ്രകൃത്യാതന്നെ ദുഃശ്രവതപമുണ്ടെന്നും, അവയെ നദ്രകാരന്മാർ വജ്ജിക്കേണ്ടതാണെന്നും മാത്രമേ ഇതിന്നർത്ഥം ധരിക്കേണ്ടതുള്ളൂ. (2) സംയോഗവശാലുള്ള ദുഃശ്രവതപത്തിനു 'വിജ്ഞാനീയത്ത് ലബ്ധ്വ', 'പ്രതിഷ്ഠാ മാരായവർ രണ്ടു' എന്നതുദാഹരണം. 'ർ', 'ൽ' എന്ന അലക്ഷ്യരങ്ങൾക്കു പകരമായി അവയുടെ പൂർണ്ണരൂപമായ 'ര', 'ല' എന്നക്ഷരങ്ങളെ പദഭേദത്തോടുകൂടി വിന്യസിച്ചിരിക്കുന്നതാണ് ഈ സുഖക്കേടിന്നു കാരണം. ഈ ദോഷം നവീനനദ്രകാരന്മാരെ പലപ്പോഴും കണക്കിലധികം ബാധിക്കുന്നതായി കാണുന്നുണ്ട്. നവീനരായ പലരും എഴുതുന്ന ലേഖനങ്ങൾ പരിശോധിച്ചാൽ ഇതിന്നുദാഹരണം സുലഭമായി കാണാം. എന്നാൽ അനല്പമമായി പ്രവഹിക്കുന്ന ഒരു ഗദ്യത്തിന് 'ർ', 'ൽ' എന്നവസാനിക്കുന്ന പദങ്ങൾ കഴിഞ്ഞശേഷം ഒരു വിശ്രമത്തിന്നു സൗക്യമുള്ള സ്ഥലങ്ങളിലാണെങ്കിൽ ഈ ദോഷം അത്ര ശോഭിച്ചില്ലെന്നു വരാം. രാമലക്ഷ്മണന്മാർ എത്രരെന്ന യോധനന്മാരാണെങ്കിലും അവർ രണ്ടുപേരും ഉദ്യാനത്തിൽ ലജ്ജിതയായിവന്ന ശൂർപ്പണഖയെ വിരൂപയാക്കിയതു ശരിയായില്ല. എന്നാൽ സകലലോകങ്ങൾക്കും ഉപദ്രവകാരിണിയായി മാഗ്ഗമദ്യത്തിൽ പാറ്റാപ്പിച്ചു പല കഠിനകൃത്യങ്ങളും ചെയ്തിരുന്ന താടകയുടെ മേൽ, ലഘുവായ ദോഷത്തെ ബഹുതരമായ

ഗുണത്തിനുവേണ്ടി വിസ്തരിക്കണമെന്നു പറഞ്ഞ മഹാ
 ഷിയെ സാക്ഷിയാക്കി, അത്രയും പ്രയോഗിച്ചത് അത്ര സാ
 രമാക്കാനില്ല. ഈ രണ്ടു വാക്യങ്ങളിൽ മേല്പാഞ്ഞതിന്നു
 ഭാഹരണം കാണുക. (3) സന്ധി കൃതമായിട്ടും ദുഃശ്രവതപം
 വരാം. 'സംഗതികളിലിതരന്മാർ കണ്ടുപിടിച്ചു ക്ഷകിര
 ണത്തിന്റെ സഹായമാവശ്യപ്പെടുന്നു' എന്നതുഭാഹര
 ണം 'സംഗതികളിൽ' എന്നത് 'ഇതരന്മാർ' എന്നതി
 നോടുകൂടി അനന്വയിക്കുന്നതു; 'സഹായ'ത്തിനോടാണ്.
 അനന്വയബന്ധമുള്ള ആ പദങ്ങളുടെ നടുവിൽ 'ഇതരന്മാ
 രെ' കൊണ്ടുവന്നു ചാടിച്ചതു കേൾക്കാൻ സുഖമുള്ളതല്ല.
 'രണ്ടു മൂന്നു സംഗതികളിൽ, ഇതരന്മാർ കണ്ടുപിടിച്ചു'
 എന്നിങ്ങിനെ നടുക്കുവെച്ചു മുറിച്ചു ഒരു വിഗ്രഹം കൊടു
 ക്കുന്നതായാൽ ഈ സുഖക്കേടുണ്ടാവുന്നതുമല്ല. അനന്വ
 യത്തെ അനുസരിക്കാതെ സന്ധി ചേർക്കുന്ന വാക്യങ്ങളിലെ
 ണ്ടും ഈ ദുഃശ്രവതപം കാണാവുന്നതാണ്.

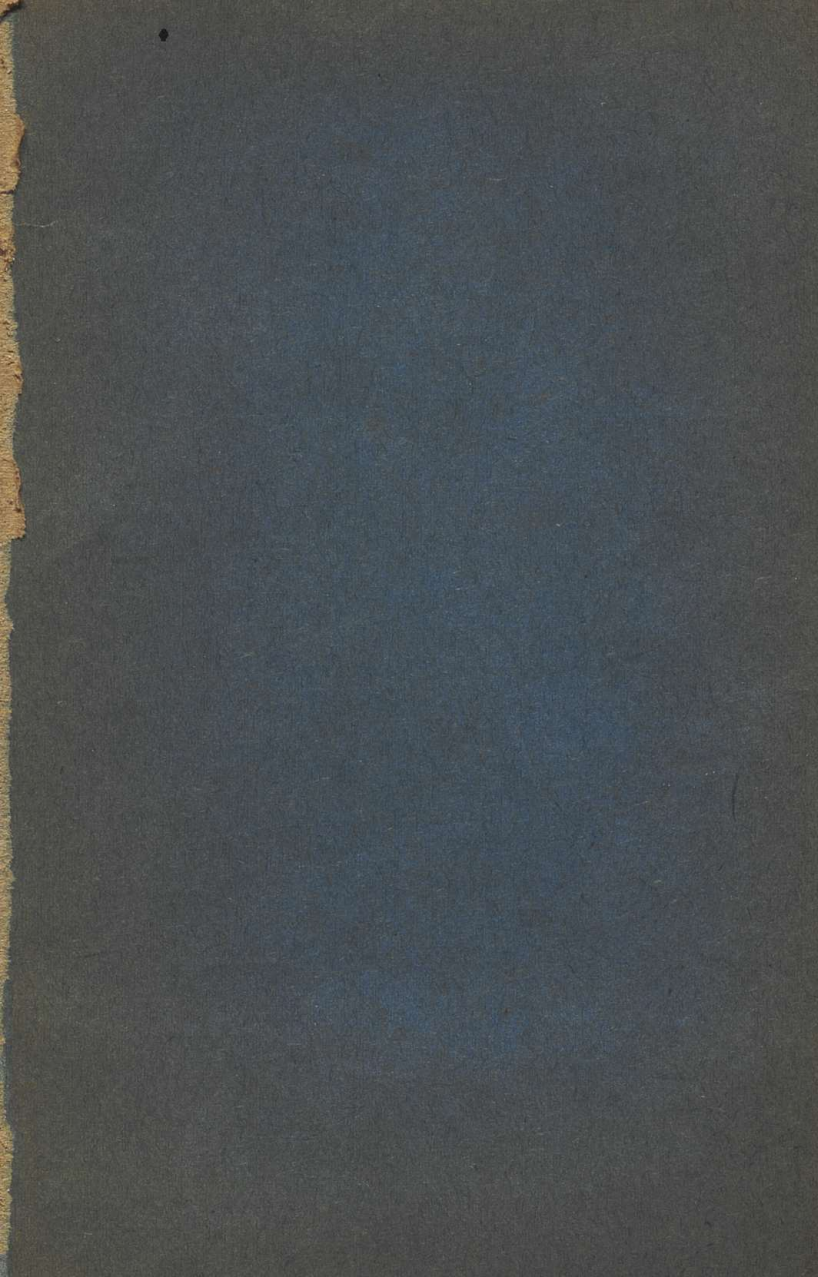
അനന്വയം. ഒരു വാക്യത്തിൽ അന്തർവിച്ഛിന്നിക്കുന്ന
 സംഗതികളെ അവയ്ക്കു ചിതമായ സ്ഥാനങ്ങളിൽ വെക്കു
 ന്നതായാൽ ഗദ്യത്തിന് എന്തെന്നില്ലാത്ത ഒരു ഭംഗി
 തോന്നുന്നതാണ് 'ചേരുന്നപടി ചേർക്കുന്നതനന്വയം' എ
 ന്ന നിയമം ഗദ്യത്തിൽ പക്ഷേ ആവശ്യമായിരിക്കാം. എ
 ന്നാൽ ഗദ്യത്തിൽ 'ചേരുന്നപടി' ചേർക്കുന്നതായാൽ അ
 രിൽനിന്നു ഗദ്യകാരന്റെ അശക്തി മാത്രം വ്യക്തമാകുന്ന
 തല്ലാതെ വായനക്കാർക്കു യാതൊരു ചമൽക്കാരവും സിദ്ധി
 ക്കുന്നതല്ല. കർത്താവ്, കമ്മം, ക്രിയ എന്നിങ്ങിനെ അനന്വ
 യത്തിൽ അന്തർവിച്ഛിന്നിക്കുന്ന അംഗങ്ങളും അവയുടെ
 വിശേഷണങ്ങളും അവയോടു ചേർന്നിരിക്കുന്ന കാരകപദ

ങ്ങളും അവ്യയപദങ്ങളും മാത്രം അതാതിന്ന് ഇചിതമായ സ്ഥാനങ്ങളിൽ ചേർന്നുവന്നാൽ ഉള്ള സുഖം ഒന്നു വേറെയാണ്. പക്ഷെ, നവീനലേഖകന്മാരിൽ പലരും ഈ വിഷയത്തിൽ അത്ര മനസ്സിരുത്തുന്നതായി കാണുന്നില്ല. ഇതിന്നു പല കാരണങ്ങൾ ഉണ്ടായിരിക്കാമെങ്കിലും മുഖ്യമായി എനിക്കു തോന്നുന്നത് അവർ എഴുതുന്ന ഗദ്യത്തിലെ ആശയങ്ങൾ ആലോചിക്കുന്നതും വാക്യങ്ങൾ ചിന്തിക്കുന്നതും മലയാളരീതിക്കനുസരിച്ചുപോയതാണെന്നാണ്. മലയാളഭാഷയ്ക്കു സ്വതന്ത്രയുള്ളതായ രീതി അല്ലെങ്കിൽ ശൈലി നമ്മുടെ സാഹിത്യവേദികൾക്കു പലക്കും പരിചിതമായ ഇംഗ്ലീഷ്, സംസ്കൃതം എന്നീ ഭാഷകളുടെ ശൈലിയിൽ നിന്നു തുലോം വ്യത്യസ്തമാകുന്നു. ഇംഗ്ലീഷിനോടോ സംസ്കൃതത്തോടോ കത്തുനോക്കിയാൽ മലയാളവാക്യങ്ങളുടെ അനന്വയം വളരെ ഭേദപ്പെട്ടിരിക്കുന്നതായി അനുഭവപ്പെടും. കത്താവ്, കർമ്മം, ക്രിയ, വിശേഷണങ്ങൾ മുതലായവയെല്ലാം 'കിഴക്കാത്തുക്ക'മായി മാഞ്ഞു കിടക്കുന്നതു കാണാം. അതുകൊണ്ടു സംസ്കൃതത്തിന്റെയോ ഇംഗ്ലീഷിന്റെയോ ശൈലിയെ അനുകരിക്കാതെ ദ്രാവിഡ സാധാരണമായ മലയാളശൈലിയെ അനുസരിച്ചുതന്നെ അനന്വയസംയോഗം വന്നാൽ മാത്രമേ മലയാള ഗദ്യത്തിന്നു രചനഭംഗിയും തന്മയത്വവും ഉണ്ടാകയുള്ളൂ. എന്നാൽ, ശുദ്ധമലയാളത്തിന്റെ ശൈലിയെ ഇന്നത്തെ മലയാളഗദ്യലേഖകന്മാരിൽ പലരും വളരെ വിരൂപപ്പെടുത്തുന്നുണ്ടെന്നു സൂക്ഷ്മമായിപ്പരിശോധിച്ചാലറിയാം. ഇന്നത്തെ എഴുത്തുകാരിൽ അധികം പേരും, ഒന്നുകിൽ ഇംഗ്ലീഷ് അല്ലെങ്കിൽ സംസ്കൃതം ഈ രണ്ടാലൊരു ഭാഷ പഠിക്കു

ന്നതോടുകൂടി മലയാളം പഠിച്ചവരാണ്. സംസ്കൃതവിദ്യാ
 ത്തികൾ സംസ്കൃതത്തിൽനിന്നും ഇംഗ്ലീഷ്വിദ്യാത്ഥികൾ
 ഇംഗ്ലീഷിൽനിന്നും മലയാളത്തിലേക്കു തർജ്ജമ ചെയ്തു ശീ
 ലിച്ചവരായാൽ അവരുടെ ഭാഷ പലപ്പോഴും മലയാള
 ശൈലിക്കനുസരിക്കാതെയായിപ്പോകുന്നു. അവരിൽ പ
 ലവും തർജ്ജമയല്ലാതെ സ്വയമായി എഴുതുകയും കന്നട
 തുസ്സോടുകൂടി സംസ്കൃതത്തിന്റെയൊ ഇംഗ്ലീഷിന്റെയൊ
 ശൈലി അവരിൽനിന്നു കടന്നുകൂടുന്നു. അതുകൊണ്ടാ
 ണ്, കന്നാമതു മലയാളത്തിൽത്തന്നെ അവതരിക്കുന്ന
 ചില ലേഖനങ്ങൾക്കുപോലും തർജ്ജമയായ കാണുവാനും,
 തർജ്ജമയിൽ സംഭവിക്കാവുന്നവിധം ക്ലിഷ്ടമായ രചന
 സംഭവിപ്പാനും എടവതുന്നത്. മലയാളസ്രീകൾ തമിഴ്
 ചേഷമോ ഇംഗ്ലീഷ്ചേഷമോ പാർസിചേഷമോ ധരിച്ചു
 മലയാളഭാഷ സംസാരിക്കുകയും മലയാളനടവടികൾപ്ര
 കാരം നടക്കുകയും ചെയ്യുന്നതു കാണുമ്പോൾ തോന്നാൻ
 ഇ അഭിപ്രായമാണ് ഈ ഭാഷാന്തരമായുള്ള മലയാള
 ഭാഷ കാണുമ്പോൾ നമുക്കുണ്ടാവുന്നത്. 9675

പദഭൂചിത്രം. സന്ദർശിപ്പുന്നവർ പദങ്ങൾ
 ചേർക്കുന്നതാണ് ഭാഷയ്ക്ക് ഒരു മിഴിപ്പും തന്മയത്വവും വ
 രുവാനുള്ള ഉപായം. ഒരു സന്ദർശിപ്പുന്നവർ ധ്വനിക്കു
 ന്നതായ രസം യാതൊന്നോ അതിന്നനുഗുണമായ പദങ്ങ
 ലെ തേടിപ്പിടിച്ചു പ്രയോഗിക്കുന്നതു രചനയുടെ ജീവനാ
 കുന്നു. ശൃംഗാരം, കരുണം മുതലായി ഹൃദയത്തെ വേർ
 കരിക്കുന്ന രസങ്ങൾ തോന്നേണ്ട സന്ദർശിപ്പിൽ മധുരാംശര
 ഘടിതങ്ങളായ പദങ്ങളും, വിമുരസാദികൾ തോന്നേണ്ട
 ദിക്കിൽ നല്ല ചൊടിയുള്ള പദങ്ങളും ആയാലേ ആ വക

സന്ദർശനം വായിക്കുവാൻ സുഖമുള്ളു. 'പ്രഥമവയസ്സി
 നെ അതിക്രമിച്ചിരിക്കുന്ന ആ പ്രൌഢനാരിയുടെ വക്ത്ര
 ചന്ദ്രൻ പ്രഹാസചന്ദ്രികാരശ്മികളാൽ സമസ്തതന്മയമാ
 രുടേയും മനഃകൈരവങ്ങളെ വിടർത്തിത്തീർക്കുന്നതായാൽ,
 'നവയൌവനോദയമായ ആ യുവതിയുടെ വദനേന്ദു പ
 ണിരിവെണ്ണിലാവൊളികളാൽ എപ്പോഴുവരുന്നതെങ്കിലും
 മാനസകുമാരങ്ങളെ വികസിപ്പിച്ചു'ലുള്ള ഭംഗി അനഭ
 വപ്പെടുമോ? 'സീതാവിധോഗത്താൽ വിവശനായി സ്താ
 നപാനാശനങ്ങളിൽപോലും മനസ്സുചെല്ലാതെ പ്രസ്രവ
 ണാദ്രിയിലെ ആശ്രമങ്ങളിൽ അതിവിഹ്വലനായി നാർ
 കുഴിച്ചുപോകുന്ന കാലത്തു ശ്രീമാൻ തന്റെ അനജനേടു
 പേയ്പറയുന്ന'തിലുള്ള സഹതാപം, 'പ്രിയാവിപ്രയോഗ
 സംമുഖേന' അദ്വൈതപരമാർത്ഥങ്ങളിൽക്കൂടി അശ്ര
 ങ്ഗനായി പ്രസ്രവണപാതയിലെ പണ്ണഗഹങ്ങളിൽ
 അതിമാത്രതപ്തനായി അഹസ്സുകളെ പിന്നിട്ടു പാക്കുന്ന
 ശ്രീരാമൻ സ്വന്തം ഭ്രാതാവിനോടു ഭൂതപായുന്ന'താ
 യാൽ നമുക്കു തോന്നുമോ? കരിക്കലുമില്ല. 'ഇത്ഥം പറഞ്ഞു
 ഗദ്യമെടുത്തുകൊണ്ടുതമാനവും ചെയ്തു ഗന്ധവാഹാത്മ
 ജൻ' എന്നു കേൾക്കുമ്പോൾ നമ്മുടെ ഹൃദയവും ഉത്സാഹ
 ത്താൽകൂടെ 'ഉത്ഥാനം'ചെയ്യുന്നു. എന്നാൽ, 'ഏവംവ
 ദിച്ച ഗദ്യംവഹിച്ചിട്ടു വായുതന്മയനവിടുണൈഴനീരൻ'
 എന്നാണ് കേൾക്കുന്നതെങ്കിൽ നമ്മുടെ മനസ്സ് 'അവി
 ടുണൈഴനീല്ക്ക'മോ? ഇങ്ങിനെ നോക്കുന്നതായാൽ പദങ്ങ
 ളുടെ കാചിത്ര്യമാണ് രചനയുടെ ജീവൻ എന്നു ബോ
 ദ്ധ്യപ്പെടുന്നതാണ്. ഈ വിഷയത്തിലും ഗദ്യലേഖക
 ന്മാർ വളരെ മനസ്സികത്തേണ്ടതുണ്ട്.

9675
സംഗ്രഹിതപുരകം

PART III.

K. V. M.